

Bilag 1

Ønskekataloget tilpasses løbende frem mod budgetforhandlingerne. Kataloget er opdateret med nye notater, herunder som følge af bestillinger afgivet på Budgetseminar 12. april.

Følgende notater er nye i kataloget siden fremsendelsen til 2. behandling af budgetforslag 2014 22. april:

- Ø104 Misbrugsindsats på ungdomsuddannelser
- Ø105 Børn, unge og sorg
- Ø106 Styrket sagsbehandling på børnefamiliecenter KBH
- Ø203 Mødet (budgetbehov opdateret siden 12. april)
- Ø204 Beskæftigelse, borgere med sindslidelse
- Ø302 Stofindtagelsesrum 2, Det sociale hus
- Ø302a Videreførelse af midlertidigt Stofindtagelsesrum
- Ø303 Stofmisbrugsbehandling, 24 timers garanti
- Ø306 Budgetønske om social beskæftigelse, herunder pulje til socialøkonomiske virksomheder
- Ø307 Midler til dækning af tilbagebetalingskrav vedr. hjemløsestrategien
- Ø308 Pulje til fremme af beskæftigelse i Socialøkonomiske virksomheder
- Ø407 Beskæftigelse, borgere med handicap
- Ø408 Koordinerende kontaktperson

Ønskekatalog til B2014 pr. 29. april 2013

Børnefamilier med særlige behov

	Ønskeforslag	Bemærkninger	2014	2015	2016	2017
Ø101	God overgang til voksenlivet	Bestilt på budgetseminar	12.500	12.500	12.500	12.500
	scenarie 2		6.900	6.900	6.900	6.900
	scenarie 3		3.600	3.600	3.600	3.600
Ø102	Demografibetinget ressourcebehov, udsatte børn og unge	Notat skal indgå i budgetforhandlingerne jf. budgetaftale 2013	23.900	23.900	23.900	23.900
Ø103	Flere specialiserede rådgivnings- og behandlingstilbud til børn og unge i familier med alkoholproblemer		1.800	1.800	1.800	1.800
Ø104	Misbrugsindsats på ungdomsuddannelser	Bestilt på budgeseminar 12. april	3.800	3.800	3.800	3.800
Ø105	Børn, unge og sorg	Bestilt på budgetseminar 12. april	250	250	250	250
Ø106	Styrket myndighedssagsbehandling på børneområdet	Bestilt på budgetseminar 12. april	3.000	3.000	3.000	0
Total			39.400	39.400	39.400	36.400

Borgere med sindslidelse

	Ønskeforslag	Bemærkninger	2014	2015	2016	2017
Ø201	Mere og bedre støtte til borgere i egen bolig		6.500	6.500	4.500	4.500
Ø202	Demografibetinget ressourcebehov, borgere med sindslidelse	Notat skal indgå i budgetforhandlingerne jf. budgetaftale 2013	12.800	12.800	12.800	12.800
Ø203	Muhabet, fremtidigt finanseringsbehov - inkl. sattelit i Nordvest	Bestilling fra SUD 15/8 2012. Desuden bestilt på budgetseminar 12. april	3.000	3.000	3.000	3.000
	anlæg og deponering		18.500	500		
Ø204	Beskæftigelse, borgere med sindslidelse	Ønskeforslag er beskrevet i indstilling vedr. analyse af målgruppen for beskæftigelsespejlemærket. Hvis indstillingen godkendes, tilføjes ønskeforslaget til kataloget	4.000	4.000	4.000	4.000
Total drift			26.300	26.300	24.300	24.300
Total anlæg			18.500	500	0	0

Udsatte voksne

	Ønskeforslag	Bemærkninger	2014	2015	2016	2017
Ø301	Bedre kvalitet på krisecentre	Kan skaleres	8.000	8.000	8.000	8.000
	Anlæg	anlægsbehov udestår				
Ø302	Anlægs- og driftsmidler til Det Sociale Hus (stofindtagelsesrum) på Halmtorvet 15 eller 17	Jf. budgetaftale 2013, skal finansiering af yderligere et stofindtagelsesrum på Vesterbro indgå i budgetforhandlingerne for 2014.				
	Uden overnatning H15		1.000	1.000	7.621	14.242

	anlæg		1.656	19.627	3.202	24.485
	Uden overnatning H17		3.000	3.000	10.022	17.044
	anlæg		1.654	21.352	3.490	26.496
	Med overnatning H15		1.000	1.000	10.121	19.242
	anlæg		2.177	25.812	4.211	32.200
	Med overnatning H17		3.000	3.000	12.522	22.044
	anlæg		2.393	28.377	4.630	35.400
Ø302a	Viderførelse af stofindtagelsesrum i Sundhedsrummet		6.800	6.800	6.800	6.800
Ø303	Stofmisbrugsbehandling: 24 timers garanti	Socialudvalget har udbedt sig en evaluering, herunder en vurdering af og forslag til opfølgning på initiativer, der letter adgangen til stofmisbrugsbehandling, jf. SUD 23/1.	3.850	7.700	7.700	7.700
	Alternativ til 24-timers garanti: Belønningsbehandling		3.150	3.900	3.900	3.900
Ø304	Alternative plejehjemspladser - videreførelse	Notat under udarbejdelse, skal indgå i budgetforhandlingerne jf. budgetaftale 2013				
	Alternative plejehjemspladser - afvikling					
Ø305	RG60 - styrkelse af kvaliteten	Bestilt på SUD 13/3	550	550	550	550
Ø306	Budgetønske om social beskæftigelse, herunder pulje til socialøkonomiske virksomheder	Bestilt på budgetseminar. Kobling til BIU.	3.500	3.500	3.500	3.500
Ø307	Tilbagebetaling af statsmidler vedr. hjemløsestrategien	Jf. aftale om overførselsagen 2012-2013 er midlerne reserveret med henblik på prioritering i budgetforhandlingerne	13.200	0	0	0
Ø308	Pulje til fremme af beskæftigelse i Socialøkonomiske virksomheder	Bestilt 12. april	20.000	20.000	20.000	20.000
Total drift			38.900	29.550	39.072	48.594
Total anlæg			2.393	28.377	4.630	35.400
Total anlæg			20.000	20.000	20.000	20.000

Bedre boliger til borgere med handicap, sindslidelse og udsatte

	Ønskeforslag	Bemærkninger	2014	2015	2016	2017
Ø401	Modernisering af 94 bofællesskabspladser til unge med handicap og unge med sindslidelse		0	0	0	-273
	Anlæg - unge med handicap	Kan skaleres	1.022	37.221	37.367	1.168
	Anlæg - unge med sindslidelse	Kan skaleres	1.022	38.795	39.024	1.252
Ø402	Etablering af 22 skæve boliger til udsatte borgere - anlæg		340	3.660		
Ø403	24 pladser til borgere med handicap med højt støttebehov i almene boliger - anlæg		500	19.296	1.150	
Ø405	Helhedsrenovering af de socialpsykiatriske botilbud Sundbygård og Thorupgården - anlæg	Indgår i Kejd's helhedsrenoveringspakke til overførselsagen 2012/2013	2.000	53.000	79.100	

Ø406	Supplerende budgetmodel, borgere med handicap.	Notat under udarbejdelse, skal indgå i budgetforhandlingerne jf. budgetaftale 2013				
Ø407	Beskæftigelse, borger med handicap	Ønskeforslag er beskrevet i indstilling analyse af målgruppen for beskæftigelsespejlemærket. Hvis indstillingen godkendes, tilføjes ønskeforslaget til kataloget	2.500	2.500	2.500	2.500
Ø408	Kvalitetsforbedring på børnehandicapområdet	Bestilt på SUD-møde 3. april. Fremsendt til SUD-møde 22. april				
	Koordinerende sagsbehandlere		4.000	4.000	4.000	4.000
	Kompetenceudviklingforløb		1.600			
	Familiehus		4.500	6.000	6.000	6.000
	Anlæg		1.500			
Ø409	Udvikling af dagtilbudsområdet	Notat under udarbejdelse. Dagområdet er i gang med en inddragelsesproces, hvor de skal lægge en plan for udvikling af området de næste år. Der afholdes konference herom med en række interessenter 1. juni, hvorefter der udarbejdes forslag.				

Total drift			12.600	12.500	12.500	12.227
Total anlæg			4.884	151.972	156.641	2.420

Alle områder

	Ønskeforslag	Bemærkninger	2014	2015	2016	2017
Ø501	Tillidsreform - kompetenceudvikling og vidensdeling		10.000	10.000	0	0
Total			10.000	10.000	0	0

Drift i alt			127.200	117.750	115.272	121.521
Anlæg i alt			25.777	180.849	161.271	37.820
Overførsler i alt			20.000	20.000	20.000	20.000
Ønskeforslag i alt			169.977	315.599	293.543	179.341

Ø101: God overgang til voksenlivet

Baggrund

Socialforvaltningens har et ønske om at forbedre overgangen fra barn til voksen. Dette indebærer et fokuseret samarbejde på tværs af børne- og voksenområdet, samt konkrete tiltag i både Børnefamiliecenteret og Socialcenteret. Målgruppen for denne samlede indsats er unge mellem 16 og 23 år.

Overgangen fra barn til voksenlivet for udsatte unge er et fokusområde i Københavns Kommunes strategi for arbejdet med børn, unge og deres familier. På børneområdet er der flere intensive indsatser, som afspejler den vifte af handlemuligheder, der er under servicelovens børneparagraffer. På voksenområdet er indsatsen mindre intensiv, og der er større forventninger til, at den unge selv træffer beslutninger og tager hånd om sin hverdag. Nogle af de unge har dog fortsat så store vanskeligheder, når de fylder 18 år, at de umiddelbart overføres til en social indsats på voksenområdet i Socialcenter København.

Der er dog også en gruppe af unge, som er i risiko for senere at få behov for en tilsvarende intensiv indsats på voksenområdet, men som ikke umiddelbart vurderes at have behovet, når de fylder 18 år. Denne målgruppe ønsker Socialforvaltningen i højere grad at prioritere.

Kendetegnende for målgruppen er, at mange ikke har udviklet de grundlæggende voksenlivskompetencer, når de fylder 18 år, og formelt set er voksne. Det er unge, der fx er psykisk skrøbelige og isolerede i hjemmet, har spiseforstyrrelser, eller er kriminalitetstruede. De er typisk karakteriseret ved svagt netværk, dårlig samfundsforståelse og ustabile boligforhold, der gør det vanskeligt at fastholde en uddannelse, når deres støtteforanstaltning fra Børnefamiliecenter København ophører. De har herved en høj risiko for at blive socialt udsatte (fx kriminalitet, hjemløshed, misbrug, psykisk sårbarhed med risiko for at udvikle egentlig sindslidelse).

I dag kan Socialforvaltningen fra det 18. år kun tilbyde støtte til de dårligste unge, enten i form af efterværn (på børneparagrafferne) eller i form af støtte efter serviceloven, eksempelvis § 85 hjemmevejledning eller et egentligt botilbud (under voksenparagrafferne). Fra 2013 tilbyder Socialforvaltningen desuden sociale mentorer til de 18-25-årige, der får anvist en almen bolig.

Der er således en rest-gruppe af udsatte unge, som Socialforvaltningen i dag ikke yder optimal støtte, før deres sociale deroute er begyndt, og de falder ind under det nuværende serviceniveau på voksenområdet i

Socialcenter København. Erfaringen er således, at en stor andel af de unge, der haft en sag på børneområdet senere henvender sig i Socialcenter København. For at hjælpe disse udsatte unge bedre i gang med voksenlivet og mindske behovet for yderligere ydelser i deres voksenliv, ønsker forvaltningen derfor at udvide tilbuddet til målgruppen af unge, der kan få støtte fra både børne- og voksenområdet.

Indhold

Socialforvaltningen ønsker at styrke overgangen mellem barn og voksen ved både at udvide ungerådgivningen i børnefamiliecenteret til at kunne støtte de unge i længere tid og samtidig give socialcenteret mulighed for at gribe de unge ved at oprette en ungeenhed her.

Med udgangspunkt i ungerådgivningen, som allerede beskæftiger sig med målgruppen, kan Socialforvaltningen sætte fokus på at skabe en god overgang til voksenlivet. Ved at udvide målgruppen for ungerådgivningen til det 23. år – og med de opgaver, som kan ligge i ungerådgivningen, skabes der en lokal platform for tilbud, der kan imødegå de forskelligartede problemstillinger, der kendetegner målgruppen.

En udvidelse af ungerådgivningerne er Socialforvaltningens mulighed for en større grad af synlighed for de unge. I Ungerådgivningerne gives der anonym rådgivning, men der afholdes også kompetencegivende gruppe-aktiviteter, brobygges til frivillige foreninger og ung-til-ung-projekter, boligsociale helhedsplaner, og brobygges til børnefamilie- og socialcenteret.

Ungerådgivningen skal være bindeled mellem børne- og voksenområdet i de tilfælde, hvor der ikke er en sag på den unge, men med en tættere kontakt til børnefamiliecenteret, end det er tilfælde på nuværende tidspunkt. Set fra voksenområdets perspektiv vil der være et forebyggende element (at forebygge at problemerne udvikler sig til misbrugsproblemer, hjemløshed og psykisk sygdom).

En ungerådgivning med et formelt samarbejde med socialcenteret og dermed voksenområdet vil betyde, at der kommer et tydeligt fokus på, at den unge skal videre, og at det er nødvendigt, at de unge får de kompetencer, som de skal bruge som voksne.

Konkret ønsker forvaltningen at udvikle nye tilbud:

Model 1.

- *1A Tilførsel af en medarbejder til hver ungerådgivning (9 i alt), som*
  1. Tage sig af udvidede målgruppe fra 18-23 år.

2. I samarbejde med medarbejdere fra Børnefamiliecenteret og Socialcenteret skal udarbejde et katalog over de lokale rådgivningstilbud, som de unge kan viderevisiteres til fx UU vejledning eller jobcenter, kontaktperson etc.
  3. I samarbejde med helhedsplanerne skal arrangere lokale aktiviteter for områdets unge
  4. Skal planlægge og afholde kursusforløb/gruppe-aktiviteter for unge, der har brug for tilværelseskompetencer
- *1B Tilførsel af en efterværnskontaktperson i hver ungerådgivning (9 i alt).*

Efterværnskontaktpersoner vil være en ydelse, som Børnefamiliecenter København kan visistere til. Kontaktpersonerne vil have specifikke kompetencer i forhold til målgruppen, her i særdeleshed fokus på tilværelseskompetencer, uddannelse og beskæftigelse.

Efterværnskontaktpersonerne skal tilknyttes unge, som har modtaget en forebyggende foranstaltning, der ophører ved det fyldte 18. år. Målgruppen er således ikke kun unge, der har været anbragt uden for hjemmet, men unge, der har haft en børnesag, og hvor det vurderes af sagsbehandleren, at den unge har behov for støtte efter det fyldte 18. år. Efterværnskontaktpersonen vil følge den unge i op til et år efter udskrivningstidspunktet.

Kursusforløb i tilværelseskompetencer

Forvaltningen ønsker at kunne tilbyde udsatte unge et kursusforløb i tilværelseskompetencer. Forløbene kan tilrettelægges af efterværnskontaktpersonerne, arrangere i ungerådgivningerne eller lignende. Ved at udvikle de unges tilværelseskompetencer bliver de i højere grad i stand til selv at håndtere mange af de konkrete og praktiske opgaver, som er en del af voksertilværelsen.

Forvaltningen ønsker at tilbyde kurser i tilværelseskompetencer til udsatte unge i alderen 16-23 år. Kurserne skal være en del af den tilbudsvifte, som forvaltningen har til de unge, som har brug for særlig støtte i forbindelse med overgangen til voksenlivet.

Endvidere ønsker Socialforvaltningen:

- *1C Sagsbehandlere til ungeområdet i SCK – koordineret plan for den unges voksenliv*

Når den unge fylder 18 år og ikke er berettiget til efterværn eller en anden støtteydelse efter serviceloven, skal den unge selv navigere mellem kommunens støttetilbud og krav i de forskellige forvaltninger (særligt BUF og BIF). Mange af de udsatte og psykisk sårbare unge magter ikke denne opgave og profiterer derfor ikke i tilstrækkelig grad af de tilbud, der er i normalsystemet.

De unge risikerer derfor at blive tabt i overgangen til det selvstændige voksenliv og mange af disse unge vil vende tilbage til Socialcenter Københavns målgruppe efter en årrække, når de er blevet så tilpas dårlige, at de falder inden for det nuværende serviceniveau på voksenområdet. De tilbud, der er foreslået på børneområdet, kan ikke følges op på voksenområdet, hvis ikke myndighedsområdet styrkes i Socialcenteret i forhold til den unge målgruppe.

Socialforvaltningen ønsker derfor en opnormering med 4 sagsbehandlere i Socialcenter København, som er særligt tilegnet de 17 – 23-årige unge, der har modtaget en foranstaltning på børneområdet. Formålet er at gribe disse unge tidligere og hjælpe dem til at få fodfæste i uddannelse, arbejde og sociale netværk. De ekstra sagsbehandlere skal sikre, at der allerede når den unge fylder 17 år bliver lagt en koordineret plan for den unges voksenliv frem til det 23. år. Den unge skal have hjælp til at tage kontakt til de relevante myndigheder (typisk BIF, BUF og rådgivningscenter København ved misbrugsproblematikker) og sagsbehandleren skal sikre, at de forskellige forvaltningers handleplaner for og tilbud til den unge skal trække i samme retning.

Den unge får således en samlet plan, der dækker både uddannelse/arbejde, bolig, behandling (misbrug/psykolog), sundhedsfremme og evt. socialpædagogisk støttebehov, herunder fx også støtte fra den udvidede ungerådgivning beskrevet ovenfor.

Der findes flere forskellige modeller for en koordinerende sagsbehandling, som man kan læne sig op af, blandt andet hjerneskadesamråd og rehabiliteringsteam som følge af FØP-reformen. Fælles for modellerne er, at sagsbehandleren skal have et stort kendskab til den samlede tilbudsvifte i kommunen, så hun kan samle de relevante mennesker, der skal koordineres med. Derudover er der en del administration forbundet med at koordinere og følge op på indsatsen.

Der er tale om en udvidelse af den målgruppe, der i dag får hjælp og støtte i Socialcenter København til også at omfatte unge med lettere sociale og personlige problemstillinger (misbrug, kriminalitet, lettere psykiske diagnoser, spiseforstyrrelser). Det vurderes, at der vil være tale om ca. 300 sager årligt.

Den unges sagsbehandler i Børnefamiliecenter København vil ved det afsluttende overdragelsesmøde med sagsbehandleren i Socialcenteret stå for vurderingen af, om den enkelte unge kan have behov for fortsat støtte for at lære at stå på egne ben. Det er frivilligt for den unge at deltage, men hvis den unge ønsker det, kan der indgås et forpligtende samarbejde, hvor der lægges vægt på, at det er den unge selv, der skal være tovholder i sit eget liv.

- *ID Evaluering*

Der afsættes midler til en løbende evaluering af projektet.

Model 2. Som model 1, men i 5 af byens 9 ungerådsvninger

Model 2 indeholder det samme som model 1, men adskiller sig fra model 1 ved kun at omfatte 5 ungerådsvninger og færre sagsbehandlere i Socialcenter København. Model 2 kan fungere som et 4-årigt pilotprojekt.

Model 3. Som model 1 og 2, men i 2 af byens 9 ungerådsvninger

Model 3 indeholder det samme som model 1 og 2, men adskiller sig fra model 1 og 2 ved kun at omfatte 2 ungerådsvninger. Model 3 kan fungere som et 4-årigt pilotprojekt.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter ved model 1: 9 ungerådsvninger

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
-Kursusforløb i tilværelseskompetencer	1.000	1.000	1.000	1.000
-Ansættelse af 9 ungerådsvnere	4.500	4.500	4.500	4.500
-Ansættelse af 9 efterværnskontaktpersoner	4.500	4.500	4.500	4.500
-Ansættelse af 4 sagsbehandlere i Socialcenter København	2.000	2.000	2.000	2.000
-Projektudvikling og evaluering	500	500	500	500
Serviceudgifter i alt	12.500	12.500	12.500	12.500

Tabel 2. Serviceudgifter ved model 2: 5 ungerådsvninger

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- kursusforløb i tilværelseskompetencer	600	600	600	600
- Ansættelse af 5 ungerådsvnere	2.500	2.500	2.500	2.500
Ansættelse af 5 efterværnskontaktpersoner	2.500	2.500	2.500	2.500
Ansættelse af 2 sagsbehandlere i Socialcenter København	1.000	1.000	1.000	1.000
-Projektudvikling og evaluering	300	300	300	300
Serviceudgifter i alt	6.900	6.900	6.900	6.900

Tabel 3. Serviceudgifter ved model 3: 2 ungerådsvninger

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- kursusforløb i	400	400	400	400

tilværelseskompetencer				
- Ansættelse af 2 ungerådgivere	1.000	1.000	1.000	1.000
Ansættelse af 2 efterværnskontaktpersoner	1.000	1.000	1.000	1.000
Ansættelse af 2 sagsbehandlere i Socialcenter København	1.000	1.000	1.000	1.000
-Projektudvikling og evaluering	200	200	200	200
Serviceudgifter i alt	3.600	3.600	3.600	3.600

Ø102 Budgetnotat: Demografibetinget ressourcebehov udsatte børn og unge i 2014 og frem

Baggrund

Udgifterne til området for udsatte børn og unge påvirkes af demografiske ændringer i antallet af børn og unge i København. Socialforvaltningens budget til udsatte børn og unge demografireguleres dog ikke automatisk. Demografibetinget ressourcebehov vedrørende udsatte børn og unge indgår i de årlige budgetforhandlinger.

Det fremgår af Budgetaftalen for 2013, ”at Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen frem mod budget 2014 viderefører arbejdet med at analysere budgetbehov på området for udsatte børn og unge.”

Socialforvaltningen har regnet på budgetbehovet i 2014, hvilket dette notat redegør for. Socialforvaltningen vil i dialog med Økonomiforvaltningen arbejde videre med beskrivelsen frem mod Økonomiudvalgets juniindstilling om budget 2014.

Tildelinger for de seneste budgetaftaler, samt udviklingen i budgettet på området samlet set, fremgår nedenfor:

Tabel 1. Afsatte midler på området i tidligere budgetaftaler, samt forbrug/regnskab (2014 p/l):

År (mio.)	2010	2011	2012	2013*	2014**
Basisbudget, rensat for demografi og nye opgaver	1.280	1.288	1.311	1.278	
Nye opgaver	87	139	134	134	
Demografitilførsel i tidligere budgetaftaler samt forslag til B2014	16	19	5	10	25,7
Samlet budget (VB)	1.384	1.446	1.450	1.412	
Regnskabsafvigelse før overførsler	33	63	18	0	0

*Afvigelse er forventning.

**Budgetforslag inkl. tilførsel af demografimidler

Note: Tilførslen af nye opgaver udgøres af aktiviteter finansieret i Sikker By-regi, herunder drift af væresteder, drift af Den Korte Snor, socialrådgivere på skoler og i daginstitutioner, EXIT-strategi, køb af sikrede pladser mv.

I budget 2010 og 2011 fik Socialudvalget tilført midler svarende til den beregnede behovsvurdering, som er baseret på en budgetanalyse udarbejdet af Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen i foråret 2008. Analysens beregningsmetode tager højde for den demografiske udvikling, hvormed en stigning i andelen af børn resulterer i en budgettilførsel til området for udsatte børn og unge med henblik på at

fastholde udgiftsniveauet pr. barn. I budget 2012 og 2013 har Socialudvalget fået tilført mindre beløb, end hvad beregningen tilsiger – i budget 2012 5 mio. kr. mod beregnet 27 mio. kr., og i 2013 9,9 mio. kr. mod et beregnet behov på 18,8 mio. kr.

De 9,9 mio. kr. i fra budgetaftale 2013 blev konkret udmøntede til:

- 4,2 mio. kr. til ansættelse af flere sagsbehandlere i børnefamiliecentrenes undersøgelsesteams, der skal sikre en kvalificeret håndtering af det stigende antal underretninger.
- 2,1 mio. kr. til forventet stigning i antallet af forebyggende foranstaltninger grundet den demografiske udvikling.
- 2,1 mio. kr. til familie- og ungerådgivningerne (front-tilbuddene) i Børnefamiliecenter København
- 0,6 mio. kr. til Center for Unge og Misbrug (U-Turn) til rådgivning og behandling ifm. stigningen i antallet af henvendelser fra unge med hashmisbrug
- 0,9 mio. kr. til Center for Forebyggelse og Rådgivning (Døgnvagten) til håndtering af stigningen i henvendelser

Indhold

En beregning af budgetbehovet i 2014 ud fra den hidtidigt anvendte model på området estimerer et øget budgetbehov på ca. 19,2 mio. kr. til flere foranstaltninger og sagsbehandlere (2014 pl), som følge af en forventet stigning i børnetallet.

Kort beskrevet estimerer denne model budgetbehovet ved at opgøre de forventede udgifter fordelt på aldersintervaller ud fra den forventede udvikling i antallet af børn/unge i hvert aldersinterval, baseret på befolkningsprognose fra Danmarks Statistik.

Derudover ser Socialforvaltningen yderligere 2 udfordringer, der relaterer sig til den demografiske udvikling i Københavns Kommune, og som ovennævnte beregning ikke tager højde for.

Det samlede behov i 2014 udgør dermed 23,9 mio. kr. og vedrører:

- Flere foranstaltninger (16,1 mio. kr.) og flere sagsbehandlere (3,1 mio. kr.) som følge af flere børn og unge
- Forebyggende og rådgivende institutioner (4 mio. kr.)
- Øvrig tidlig indsats 0,7 mio. kr.

Disse behov er uddybet i det følgende:

Budgetbehov vedr. foranstaltninger og sagsbehandling (i alt 19,2 mio. kr.)

Socialforvaltningen har over de seneste år gennemført et paradigmeskift i arbejdet med byens udsatte børn og unge, som beskrevet i børneområdets strategi. Udviklingen kan i grove træk opsummeres i følgende fire punkter:

- Tidlig forebyggelse reducerer problemerne før de vokser sig så store, at anbringelse kommer på tale.
- Løsningsorienterede sagsbehandlingsmetoder indebærer, at mange familiers problemer kan løses i undersøgelsesfasen og i åbne rådgivningstilbud.
- Mange børn, der i samme situation tidligere ville være blevet anbragt, bliver i dag hjulpet gennem familiebehandling og sikkerhedsplaner.
- Forvaltningen arbejder på at ændre anbringelsesmønstret, så der anvendes netværkspleje og familiepleje i alle de sager, hvor det er den bedste løsning.

Pointen i paradigmeskiftet er, at Socialforvaltningen i de senere år har udviklet og forankret nye og bedre metoder, der indebærer, at flere udsatte børn, unge og familier kan hjælpes med mindre indgribende indsatser end før. Den væsentligste drivkraft i udviklingen har været af faglig karakter, da der generelt er bedre erfaringer med at løse familiens problemer med familiens egne ressourcer frem for eksempelvis langvarige anbringelser, hvilket bakkes op af Barnets Reform og den forskningsmæssige viden på området.

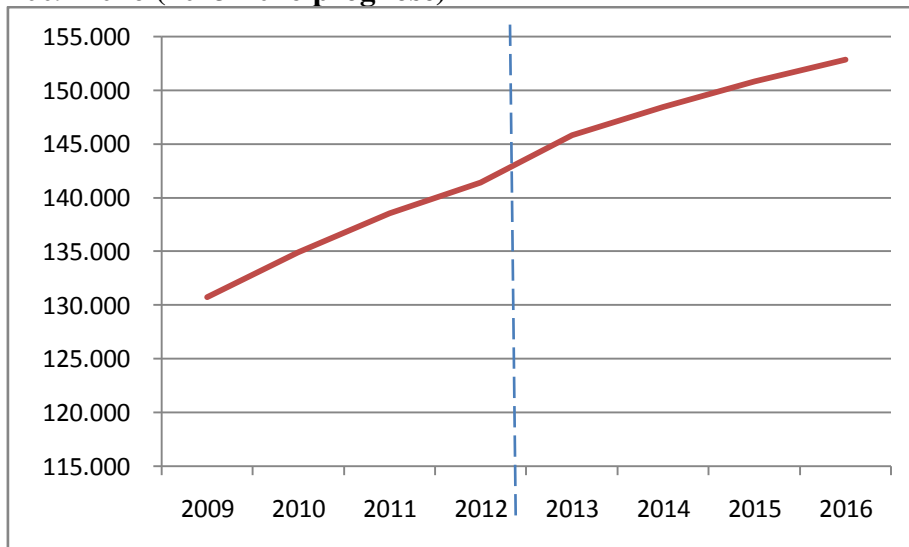
Paradigmeskiftet har været den afgørende faktor til, at antallet af helårsanbringelser på området er faldet fra 1.476 i 2009 til 1.327 i 2012, jf. nedenstående tabel 2, svarende til et fald på 10 pct.

Tabel 2: Antal helårsanbragte i perioden 2009-2012

År	2009	2010	2011	2012
Antal helårsanbragte	1.476	1.437	1.342	1.327
Ændring		-39	-95	-15

Faldet i antallet af anbragte er sket i en periode, hvor antallet af børn og unge er steget fra 130.746 til 141.420, jf. nedenstående figur 1, svarende til en stigning på 8,2 pct.

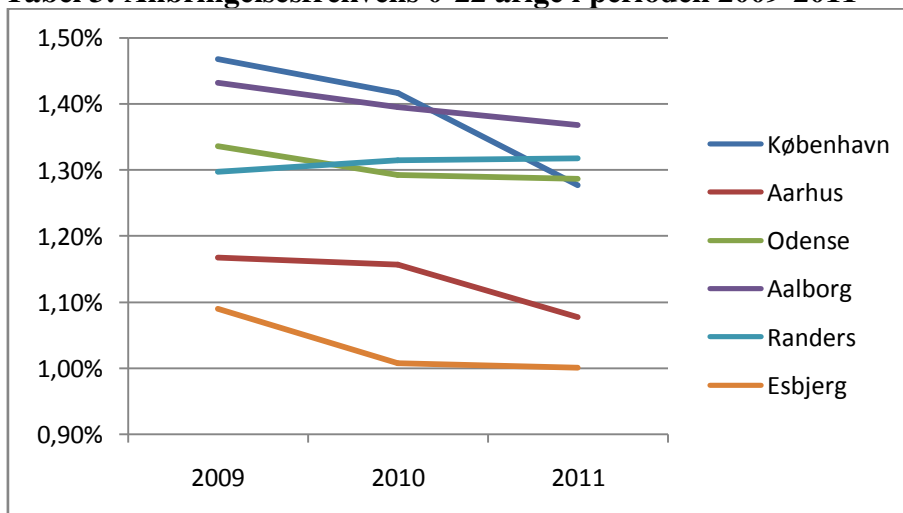
Figur 1: Antal 0-22-årige i Københavns Kommune i perioden 2009-2016 (2013-2016 prognose)

Kilde: Danmarks statistik

Faldet i antallet af anbringelser har samtidig medført, at København er gået fra at have den højeste anbringelsesfrekvens i 6-byerne i 2009, til at have en lavere frekvens end både Aalborg, Randers og Odense i 2011, jf. tabel 3. Dette til trods for at København er blandt de mest socialt udfordrede kommuner¹.

Tabel 3: Anbringelsesfrekvens 0-22 årige i perioden 2009-2011

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af Ankestyrelsens anbringelsesstatistik, samt statistikbanken.

¹ I forbindelse med udarbejdelse af en ny budgetfordelingsmodel i 2008 blev der foretaget en sammenligning af den sociale belastning på børneområdet mellem København, Århus, Odense, Aalborg, Randers og Køge. Her var Odense mere belastet end København, mens de øvrige kommuner var mindre belastet.

Faldet i antallet af anbringelser har været den væsentligste årsag til, at forbruget på foranstaltninger og sagsbehandling i 2014 forventes at være lavere end niveauet i 2009 og 2010, jf. nedenstående tabel 4.

Tabel 4: Udvikling i budget og forbrug vedr. foranstaltninger (anbringelse og forebyggelse) og sagsbehandling, mio. kr. 2014pl

År	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Budget	1.079	1.093	1.066	1.039	1.020	1.039
Forbrug	1.077	1.095	1.032	1.043	1.020	1.039
Afvigelse	2	-2	33	-3	0	0

*Budgettet på 1.039 udgøres af budget 2013 tillagt de 19,2 mio. kr. i ekstra budgetbehov.

Som det ses af tabel 2 er antallet af helårsanbragte børn og unge faldet med 15 fra 2011 til 2012. Dette fald er væsentligt lavere end i de foregående år. Det ser således ud til, at de største gevinster af paradigmeskiftet nu er høstet, og at området er på vej tilbage imod en mere 'normaliseret' situation, hvor en stigning i antallet af børn og unge vil medføre en stigning i udgifterne på området.

Samtidig kan forvaltningen konstatere, at vi særligt på ungeområdet er udfordret. Vi lykkes således ikke i tilstrækkelig grad med at give de udsatte unge en god overgang til voksenlivet. Vi ved fra bl.a. SFI's forskning, at det ikke i tilfredsstillende omfang lykkes at bryde med de udsatte familiers adfærdsmønstre. Derfor ser vi fortsat meget store andele af de unge i København, der ikke får en uddannelse eller fast beskæftigelse.

Det er derfor et område, som forvaltningen dels ser behov for at bruge endnu flere ressourcer på, dels behov for at omlægge den eksisterende indsats. Spareforslag "S106 Omlægning og koordinering af 15+ indsatsen" skal ses i sammenhæng med dette.

Socialforvaltningen har desuden et ønske om at styrke den forebyggende indsats over for målgruppen - dette er beskrevet i selvstændigt budgetnotat Ø101 "bedre overgang til voksenlivet".

Socialforvaltningen vurderer, at det fortsat er muligt at mindske anbringelsesfrekvensen. Dette kræver en målrettet og kvalificeret indsats med investering i forebyggende arbejde og sagsbehandling. Det er disse gevinster, der er fokus på at høste i Socialforvaltningens spareforslag til 2014 vedrørende investering i netværk og sikkerhedsplaner, S101 Styrkelse af netværksarbejdet.

Samlet forventer Socialforvaltningen et ekstra budgetbehov på 19,2 mio. kr. i 2014 vedrørende foranstaltninger (ex. forebyggende og døgninstitution) (16,1 mio. kr.) og sagsbehandling i områdeenhederne i Børnefamiliecenter København (3,1 mio. kr.) som følge af stigningen i børnetallet.

Budgetbehov vedr. forebyggende og rådgivende institutioner

De forebyggende- og rådgivende institutioner har oplevet et stigende antal henvendelser i de senere år og hjælper et stigende antal børn og unge og deres familier. Institutionerne er bl.a. med til at sikre, at børn og unge får hjælp, inden deres problemer udvikler sig og medfører behov for, at de bliver til en sag hos Socialforvaltningen. Institutionerne er dermed med til at undgå behov for iværksættelse af foranstaltninger, herunder anbringelser.

Hvis de forebyggende- og rådgivende institutioner er normeret for lavt, opstår der ventelister eller glidninger i behandlingsintensiteten. For at holde udgiftsniveauet på området nede anser Socialforvaltningen det derfor for vigtigt, at institutionerne sikres ressourcer til at imødekomme det pres på ressourcerne, det stigende antal henvendelser medfører.

Der findes ikke en fuldstændig statistik over antallet af henvendelser på de forebyggende og rådgivende institutioner, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med, at rådgivningen skal ske anonymt. De forebyggende og rådgivende tilbud foretager dog registrering af antal henvendelser, kontakter mv. Forvaltningen har igangsat et projekt, der skal sikre, at der fremover sker systematisk og ensartet opsamling af disse data.

Det stigende antal henvendelser sætter institutionerne under pres, og der er behov for tilførsel af midler, hvis serviceniveauet skal holdes konstant. Som det er nu, er det bl.a. vanskeligt for behandlingstilbuddet U-turn at leve op til den behandlingsgaranti vedr. misbrugsbehandling, som institutionen er forpligtet til.

Konkret ønskes der således tilført 4,0 mio. kr. til at styrke de forebyggende og rådgivende institutioners ressourcer til at foretage rådgivning efter servicelovens § 11. En sådan prioritering vil være i tråd med den reviderede børnestrategi om at opprioritere den tidlige indsats og støtte familierne med åben rådgivning.

Tabel 6: Udvikling i budget og forbrug, Forebyggende og rådgivende institutioner, samt misbrugsbehandlingsinstitutionen U-turn, mio. kr. 2014pl

År	2009	2010	2011	2012	2013*	2014**
Budget	95	89	87	85	94	98
Forbrug	92	87	85	84	94	98
Afvigelse	3	2	2	1	0	0

Note: Opgjort eksklusiv eksternt finansierede projekter.

* Budgetstigningen fra 2012 til 2013 vedrører primært en tilførsel på 9,4 mio. kr. vedrørende etablering af psykologinstitution, samt 1,7 mio. kr. i demografimidler.

**budgetforslag

Ved tilførsel af midler vil det fremover være muligt for Center for Unge og Misbrug (U-turn) at fortsætte med at overholde

behandlingsgarantien via ansættelse af ekstra medarbejdere. Misbrugsbehandlingsinstitutionen under centeret har over de seneste fem år haft en stigning i henvendelser på omkring 150 %. De ekstra ansatte vil bl.a. kunne bidrage til at sikre, at mange sager kan løses, inden det bliver til sociale sager.

Det samme gør sig gældende for Center for forebyggelse og rådgivning. Centret vil med et forøget budget desuden kunne sikre det nødvendige set up omkring sikkerhedsplansarbejdet i BFCK. Her vil det således være muligt for centret at kunne tage på yderligere omsorgs og kontrolbesøg for udsatte børn i hjemmet. Herudover vil centret i højere grad kunne sikre en større mobilitet og mere intensiveret indsats over for akutoptåede problemer, både i form af gadeplansarbejde, opsøgende indsatser i særligt udsatte områder mm.

Budgetbehov vedr. øvrig tidlig indsats

Budget vedr. Socialrådgivere på skoler, Familierådgivninger og Ungerådgivninger udgør 28,2 mio. kr. i 2013 (2014 pl). Dette budget ønskes tilpasset til udviklingen i demografiske udvikling. Budgettet ønskes således udvidet med 0,7 mio. kr. svarende til den forventede stigning på 2,5 pct. i antal 0-22-årige i Københavns Kommune fra 2013 til 2014.

Konsekvenser af manglende tilførsel af demografimidler

Såfremt området ikke tilføres ekstra midler til kompensation for befolkningsstigningen, vil det være nødvendigt at tilpasse serviceniveauet, herunder kvaliteten af sagsbehandlingen i forbindelse med udmeldingen af Budget 2014.

De økonomiske konsekvenser

Varigt budgetbehov fremgår af tabel 7 nedenfor:

Tabel 7. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Foranstaltninger og sagsbehandling	19.200	19.200	19.200	19.200
- Forebyggende og rådgivende institutioner	4.000	4.000	4.000	4.000
- Øvrig tidlig indsats	700	700	700	700
Serviceudgifter i alt	23.900	23.900	23.900	23.900

Tidligere afsatte midler

Se tabel 1.

Ø103: Flere specialiserede rådgivnings- og behandlingstilbud til børn og unge i familier med alkoholproblemer

Baggrund

Socialudvalget tilkendegav på sit møde d. 9.1.2013 et ønske om, at der i forhandlingerne om budget 2014 ses på den samlede indsats overfor børn og unge i familier med alkoholproblemer (Socialudvalget 09.01.2013 pkt. 4, ansøgning fra TUBA København om forhøjelse af den økonomiske støtte.)

Problemstilling.

Det anslås, at minimum 6-8.000 københavnske børn og unge vokser op i alkoholbelastede familier. Den nylig gennemførte undersøgelse af underretninger i Københavns Kommune viser, at ca. 7 pct. af underretningerne omhandler misbrug i en eller anden form.

Tilbud til målgruppen.

Københavns Kommune har siden 2007 finansieret et specialiseret rådgivningstilbud under Center for Misbrug: ”De Drikker Derhjemme” (DDD), hvor børn og unge op til 20 år i familier med alkoholproblemer kan henvende sig anonymt. Rådgivning gives også på telefon og på nettet. Herudover yder Rådgivningstilbuddet konsulenttjenester til såvel sagsbehandlere i BFCK som skoler og institutioner mv.

For voksne og familier med alkoholproblemer har Københavns Kommune flere behandlingstilbud. Herunder Familieambulatoriet på Thoravej. Tilbudet er normeret med 75 familiepladser. Der arbejdes med at hindre eller mindske skadevirkningerne på børn forårsaget af alkoholmisbruget og mod at opnå stabilitet i familien.

TUBA København, som er en del af foreningen Blå Kors, yder rådgivning og terapi til unge og voksne i alderen 14-35 år, som er vokset op i familier med alkoholmisbrug. Ca. 60 pct. af brugerne er mellem 26 og 35 år. Ca. 2/3 af brugerne er københavnere. Socialforvaltningen er i dialog med TUBA om udarbejdelse af en samarbejdsaftale. I 2012 blev Københavns Kommunes tilskud til aktiviteten hævet fra 0,75 til knap 1,6 mio. kr. om året. TUBA modtager herudover §18 midler med 80.000 kr. En ansøgning om at hæve tilskuddet med 500.000 kr. årligt blev ikke godkendt, idet Socialudvalget i stedet udbad sig nærværende budgetforslag.

Udvikling i henvendelser.

”De Drikker Derhjemme”

De årlige henvendelser til ”De Drikker Derhjemme” er steget fra ca. 650 om året i 2008-2009 til 1.600 om året i perioden 2010-til 2011. I

2011 varetog institutionen 201 konsulenttydelser. Det er en meget kraftig stigningstakt, som betyder at DDDs kapacitet i dag er strakt til bristepunktet.

TUBA

TUBA oplyser, at antallet af henvendelser i særligt de større byer stiger kontinuerligt. TUBA København fik i 2009 328 nye henvendelser

og fremhæver, at antallet af henvendelser er steget med 38 % de sidste 12 måneder. Foreningen oplever især et pres på de individuelle samtaler, som særligt de mest sårbare unge har gavn af.

Indhold

Problemets omfang sammenholdt med udviklingen i henvendelser peger på et behov for at udvide rådgivnings- og behandlingskapaciteten. Der foreslås ikke nye aktiviteter, men en kapacitetsudvidelse i de eksisterende tilbud.

”De Drikker Derhjemme” og TUBA adskiller sig fra hinanden ved at TUBA tilbyder egentlig terapeutisk behandling. ”De drikker derhjemme” tilbyder en tidlig helhedsorienteret rådgivning i tæt samarbejde med den ramte familie samt børnesagsbehandlerne i København. I kraft heraf samt i kraft af konsulenttydelserne opnår man samtidig at kvalificere børnesagsbehandlernes viden om alkoholrelaterede familieproblemer. De 2 tilbud supplerer hinanden i forhold til målgruppens behov.

I de følgende beskrives et ønske om at udvide de to tilbud. Den kommunale basisbevilling til DDD på 1,1 mio. kr. årligt udløber med udgangen af 2013. Begge modeller forudsætter, at denne bevilling videreføres i 2014. Dette budgetbehov indgår i notat om bevillinger, der udløber i 2013.

Udvidelse af ”De drikker derhjemme”

Forslaget omfatter en udvidelse af rådgivningskapaciteten og konsulenttydelser med særlig fokus på socialrådgiverne på skolerne og socialrådgiverne i daginstitutionerne i DDD.

Der har udviklet sig et godt og tillidsfuldt samarbejde mellem Børnefamilieenhederne og ”Vi drikker derhjemme”. Mere end 25 pct. af rådgivningshenvendelserne til DDD er således formidlet fra Børnefamilieenhederne. Det er positivt, da der er evidens for, at samarbejde med hele familien og netværket virker. Det har vist sig vanskeligere at etablere tilsvarende relationer til skole og institutionsområdet.

Det foreslås på den baggrund, at udbygge DDD med to alkoholkonsulenter, hvis primære funktion bliver at opdyrke

relationen til skolesocialrådgiverne og daginstitutionssocialrådgiverne med henblik på at sikre, at disse personalegrupper får tilført

- Faglig viden og en fælles forståelse af alkoholrelaterede familieproblemer,
- Indsigt i metoder og tilgange, der kan hjælpe dem med at få øje på børn og unge fra familier med alkoholproblemer, samt iværksætte hjælp til børnene og familierne på en måde der respekterer familierne og deres relation til skole og institution.
- I lighed med DDDs samarbejdspraksis med Børnefamilieenhederne skal de systematisk udføre opsøgende, informerende og støttende indsatser på skolerne og institutionerne og herunder yde konkret støtte i enkeltsager i det ønskede omfang.

Udvidelse af behandlingskapaciteten i TUBA

TUBA har oplyst, at en forøgelse af det økonomiske tilskud med 500.000 kr. årligt vil betyde yderligere 50 løbende individuelle behandlingspladser til unge mellem 14 og 35 år.

Som oplyst er ca. 60 pct. af brugerne mellem 26 og 35 år og ca. 2/3 af brugerne Københavnerne.

Det forudsættes, at der kan indgås en samarbejdsaftale med TUBA, der prioriterer unge Københavnerne og herunder ikke mindst unge under 18 år.

De økonomiske konsekvenser.

I nærværende notat behandles som nævnt alene udgifterne ved en udvidelse af kapaciteten i DDD. Bevillingsudløb til DDD indgår i særskilt notat herom.

Tabel 1. Serviceudgifter ved udvidelse af DDD, samt øget driftstilskud til TUBA

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Udvidelse af DD med 2 Alkoholkonsulenter à 550.000 kr.	1.100	1.100	1.100	1.100
- Overhead vedr. DDD	200	200	200	200
- Øget tilskud til TUBA	500	500	500	500
Serviceudgifter i alt	1.800	1.800	1.800	1.800

Tabel 2 Tidsangivelse for driftsaktivitet Model 1 og 2

Driftsaktivitet, tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- <i>Projekt igangsat</i>	X															

- BR-bevilling givet	X																
- Projekt sat i fuld drift	X																
- Projekt afsluttet																	

Tidligere afsatte midler

DDD var i perioden 2007-2009 et forsøgsprojekt. På baggrund af de gode erfaringer blev det i forbindelse med budget 2010 besluttet at forlænge DDD i yderligere 4 år.

Det kommunale tilskud til TUBA blev i forbindelse med budget 2011 øget med 800.000 kr. til knap 1,6 mio. kr. årligt i 4 år med baggrund i en tildeling af satspuljemidler til TUBA, som forudsatte en tilsvarende kommunal medfinansiering.

Table 3. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Budgetaftale 2010:</i> DDD	1.100	1.100			
<i>Budgetaftale 2011:</i> TUBA	1.600	1.600	1.600		
Afsatte midler i alt	2.700	2.700	1.600		
Heraf forbrugt	2.700				

Ø104: Onlinerådgivning om rusmidler og tidlig indsats på ungdomsuddannelser og produktionsskoler i Københavns Kommune

Baggrund

Misbrugsrådgivning og behandling er et vigtigt indsatsområde i forhold til at fastholde unge på en ungdomsuddannelse. Et forsøg fra Københavns Kommunes misbrugsinstitution for unge U-turn viser, at en fremskudt indsats, hvor behandlingssystemet etablerer et tæt samarbejde med skolerne og flytter behandlingen ud til eleverne giver gode resultater. Flere københavnske uddannelsesinstitutioner har efter forsøgets afslutning efterspurgt et tilsvarende tilbud.

På den baggrund forslås det at:

- A. Tilbyde københavnske ungdomsuddannelser og produktionsskoler en rusmiddelindsats.

Samtidig viser tal fra Sundhedsstyrelsen, at en stor del af unge på ungdomsuddannelserne har et højt forbrug af rusmidler. Det høje forbrug afspejler sig også i de unges informationssøgning og henvendelser om hjælp.

U-turns hjemmeside har således siden opstarten i 2007 oplevet en kraftig stigning i besøgende. Misbrugskonsulenterne fra U-turn oplever i den forbindelse, at hjemmesiden ikke i tilstrækkelig grad udnytter de muligheder, som nye digitale platforme giver og ser et potentiale for at nå ud til en større gruppe af unge.

På den baggrund ønsker forvaltningen at:

- B. Etablere en interaktiv kommunikationsform, der sammentænker forskellige kommunikative redskabers egenskaber.

Indhold

Ad A: U-turn vil tilbyde udvalgte københavnske ungdomsuddannelser og Produktionsskoler en indsats, bestående af fire elementer:

- Konsulentstøtte til at formulere en ansvarlig rusmiddelpolitik på den enkelte ungdomsuddannelse samt sikre kompetenceudvikling af nøglepersoner
- Skabe motivering og rekruttering af eleverne til at arbejde med deres rusmiddelforbrug
- Planlægning og gennemførelse af gruppeforløb på skolerne
- Udbyde og gennemføre individuelle rådgivningsforløb til de unge

Misbrugskonsulenterne, som vil være organisatorisk forankret i U-turn (Center for Unge og Misbrug), forventer årligt at kunne gennemføre indsatserne på 3-4 større københavnske ungdomsuddannelsesinstitutioner og forpligter sig i denne forbindelse til at nå bredt ud i de respektive institutioners underafdelinger. Det svarer til skoler med et samlet elevtal (heltidsstuderende) på over 10.000.

U-turn vil først og fremmest tilbyde indsatserne til de uddannelsesinstitutioner, der

- Har en markant rusmiddelproblematik blandt eleverne
- Er villige til at indgå i et forpligtende samarbejde – herunder selv bidrage med ressourcer i form af medarbejdere.

Forventet effekt:

Primær målgruppe (eleverne):

- *Kortsigtet:* 75 % af de 80 unge, der gennemfører gruppeforløb, reducerer kraftigt eller stopper deres forbrug af rusmidler
- *Langsigtet:* At indsatsen bidrager til at de unge, der har gennemført forløbet, gennemfører deres ungdomsuddannelse og således får samme succes i voksenlivet som andre

Sekundær målgruppe (skolerne):

- *Langsigtet:* De uddannelsesinstitutioner, der får konsulentstøtte til at formulere en ansvarlig rusmiddelpolitik, får forbedret deres handlekompetencer over for unge med rusmiddelproblemer.

Ad B: U-turn kan opbygge en interaktiv kommunikationsplatform, der sammentænker forskellige kommunikative redskabers egenskaber. Chat, blogs, hjemmesider, smartphone-applikationer, sms og mms, plakater, brochurer, lyd og billedmedier, kampagner, gimmicks og events har hver deres kommunikative styrker, der forstærkes, når de sammentænkes.

Ved at opbygge en kommunikationsplatform ud fra idéen om hjælp til selvhjælp og interaktiv rådgivning kan forvaltningen udvide muligheden for korttidsintervention på en prisbillig måde. Der bygges dermed videre på U-turns erfaringer med anonym rådgivning, hvor unge og forældre hjælpes ved korte samtaleforløb, uden at det medfører omkostningstunge behandlinger.

Ud fra nuværende målinger antages det, at den digitale platform indledningsvist vil kunne opnå mindst 50.000 besøg/årligt.

Det anslås dertil, at forvaltningen kan få kontakt med mellem 1.500 og 2.000 unge københavnere via de teknologier, der muliggør direkte personlig kontakt.

De økonomiske konsekvenser

Forslag A: Tilbyde københavnske ungdomsuddannelser og produktionsskoler en rusmiddelindsats

Den økonomiske ramme for indsatsen er 2,2 mio. kr. årligt til dækning af primært løn til fire misbrugskonsulenter.

Tabel 1. Serviceudgifter til forslag A

1.000 kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Tilbyde københavnske ungdomsuddannelser og produktionsskoler en rusmiddelindsats	2.200	2.200	2.200	2.200
Serviceudgifter i alt	2.200	2.200	2.200	2.200

Forslag B: Etablere en interaktiv kommunikationsform, der sammentænker forskellige kommunikative redskabers egenskaber

Der påregnes 2-3 medarbejdere (online rådgivning, udarbejdelse af faglige materialer m.v.) samt løbende konsulentbistand og økonomi til udvikling af nye teknologier.

Indenfor den samlede økonomiske ramme vil ressourceanvendelsen indledningsvist skulle vægte tekniske udviklingsopgaver (delvist ved ekstern leverandør), men gradvist i stigende omfang misbrugsfaglig bemanning til betjening af fx online rådgivning og udarbejdelse af fagspecifik information.

Tabel 2. Serviceudgifter til forslag B

1.000 kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Etablere en interaktiv kommunikationsform, der sammentænker forskellige kommunikative redskabers egenskaber	1.600	1.600	1.600	1.600
Serviceudgifter i alt	1.600	1.600	1.600	1.600

Table 3. Time indication for proposal B

Activity, time indication	2013				2014				2015				2016			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
<i>Projektplan + udbud ok</i>	X															
<i>Udvikl. Tilkn. teknologier</i>		X														
<i>Testkørsel og tilpasning</i>			X													
<i>I drift</i>				X												
<i>Vedligehold / tilpasning</i>					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Ø105: Børn, unge og sorg

Baggrund

Forskning viser, at sygdom og død hos forældre og søskende udgør en forøget belastning for unge, hvor risikoen for psykisk sårbarhed, samt sociale og helbredsmæssige problemer forøges signifikant. Der opleves i højere grad end hos andre unge depression, angst, ensomhed, lavt selvværd og koncentrationsbesvær.

Ungdomsperioden stiller store udviklingskrav til de unge i forhold til uddannelse, etablering af relationer til jævnaldrende og løsrivelse fra forældrene, men denne udvikling kan forstyrres af sorgen og bekymringen for den syge forældre/søskende og familien.

Unge, der lever med sorgen efter at have mistet et familiemedlem eller med bekymringer og sorg midt i et alvorlig sygdomsforløb hos nære familiemedlemmer, kan have svært ved at bearbejde denne sorg. Det kan for dem være uoverskueligt at tage kontakt til den professionelle hjælp, der ellers kan tilbyde de unge behandling.

Antallet af unge, som vokser op med en alvorligt syg forældre, er stærkt stigende. Denne stigning kan begrundes i, at flere bliver kroniske syge, i medicinske fremskridt samt i nye behandlingsmetoder, der i højere grad end tidligere er livsforlængende. I 2011 oplevede ca. 42.000 unge i alderen 16 til 28 år, at én af deres forældre fik konstateret kritisk sygdom, heraf boede ca. 6.500 i Københavns Kommune. Ca. 17.000 unge i samme aldersgruppe oplevede, at en søskende blev indlagt med kritisk sygdom, heraf boede ca. 2.400 i Københavns Kommune (Danmarks Statistik).

Samtidig oplevede ca. 5.000 unge i alderen 16 til 28 år i år 2011, at en far eller mor afgik ved døden, heraf boede ca. 800 i Københavns Kommune. Mens ca. 750 unge i samme aldersgrupper mistede en søster eller bror, heraf boede ca. 80 i Københavns Kommune².

Indhold

Børn, unge og sorg tilbyder en frivillig og gratis rådgivning til unge mellem 16 og 28 år med alvorligt syge eller afdøde forældre.

Rådgivningen forestås af frivillige unge, der selv har prøvet at gennemleve et forløb med sygdom eller død i familien, og som har fået bearbejdet sorgen så meget, at de kan fremstå som positive eksempler på, at det er muligt at komme videre med livet på en god og ordentlig måde efter en stor sorg. Størstedelen af de frivillige har i

---

² Herudover er børnetallet stigende i KBH, hvilket ligeledes alt andet lige vil medføre, at flere børn rammes af dødsfald i nærmeste familie.

løbet af deres ungdom modtaget rådgivning hos Børn, Unge og sorg. Alle organisationens frivillige uddannes på kurser og modtager løbende vejledning og supervision af psykologer.

Børn, Unge og sorg tilbyder frivilligt ledede samtalegrupper, hvor unge kan møde ligestillede unge. Anonym telefonrådgivning via *Linjen* og *Chatten*, hvor de unge kan snakke med en frivillig ung 4 dage om ugen i aftentimerne. Herudover tilbydes *Brevkassen*, hvor de unge skriver og får svar på indsendte breve.

De frivilliges indsats medvirker ofte til at lette kontakten til de professionelle behandlere, hvorved flere modtager behandling i forbindelse med deres sorg og dermed undgår sociale og helbredsmæssige problemer senere i voksenlivet.

Børn, unge og sorg vil med tilførsel af midler få et tilskud til at imødekomme den stigende efterspørgsel efter deres ydelser.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Forøget driftstilskud til Børn, unge og sorg	250	250	250	250
Serviceudgifter i alt	250	250	250	250

Tidligere afsatte midler

Tabel 2. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2011	2012	2013	2014	2015
Budgetaftale 2008:	646	660	671	684	698
Overførselssagen for 2012 til 2013:			200		
§18 midler		250	255	260	
Afsatte midler i alt	650	910	1.325	944	698
Heraf forbrugt	650	910			

Ø106: Udvikling af metode til sammenhængende og helhedsorienteret myndighedsarbejde i Børnefamiliecenter København

Baggrund

Socialforvaltningen ønsker at styrke kvaliteten og intensiteten i sagsbehandlingen i Børnefamiliecenter København (BFCK) ved at sikre en aktiv og systematisk inddragelse af såvel det private - som det professionelle - netværk omkring det enkelte barn og ved at styrke myndighedsarbejdet.

BFCK har igennem de sidste år foretaget en gennemgribende omlægning af myndighedsarbejdet bl.a. ved at implementere en ny og helhedsorienteret metode, der skaber et bedre overblik og et større flow i den enkelte sag (processkemaet). BFCK har i kraft heraf allerede opnået mange forbedringer af myndighedsarbejdet og den igangværende metodeimplementering skal der fortsat støttes op omkring.

BFCK ser fortsat en række udfordringer i forhold til at sikre, at der leves op til børneområdets strategi dels om tidlig, aktiv og systematisk inddragelse af familie og netværk, dels i forhold til at støtte op om en kvalificerende skolegang, samt endelig i forhold til lovgivningsfrister for opfølgning på sager.

Derfor foreslår BFCK, at der afsættes midler til at videreudvikle og implementere nye metoder for myndighedsarbejdet, som kan sikre en aktiv og systematisk inddragelse af netværket, der skaber et sammenhængende og helhedsorienterende forløb for det enkelte barn. Metodeudviklingen skal foregå i tæt samspil mellem praktikere og forskere og skal sigte imod at forandre sagsbehandlerrollen og myndighedsarbejdet, som vi kender det i dag.

Indhold

I Sverige har man erfaringer med en omorganisering af myndighedsarbejdet, som i forhold til dansk foranstaltningspraksis bl.a. har ført til:

- En lavere institutionaliseringsgrad med flere børn i familiepleje og færre børn på institution
- Kortere anbringelsesforløb
- Lavere udgifter til foranstaltninger

”Den svenske model” er bl.a. anvendt i Borås Kommune og er analyseret af KREVI (nu: KORA) i 2011-2012³.

---

³ ”Den svenske model – et første nærbillede af den svenske praksis på området for udsatte børn og unge”. KREVI. August 2011.

Den svenske model indebærer bl.a. implementering af en specialiseret gruppe på myndighedsområdet med hyppigere opfølgninger og flere netværksmøder end i Danmark, hvilket muliggøres af, at den enkelte sagsbehandler har færre sager.

I Herning Kommune har man netop igangsat et 4-årigt projekt, hvor man vil forsøge at implementere ”den svenske model” i kommunen⁴. Kommunen finansierer selv projektet, som vil blive evalueret løbende af KORA.

De forskningsbaserede erfaringer fra Sverige viser, at en øget kvalitet og intensitet i sagsbehandlingen er en investering, der giver afkast. På kort sigt ”koster” det flere sagsbehandlerressourcer at øge intensiteten i sagsbehandlingen, men det er en investering som kan betale sig både økonomisk og i forhold til kvaliteten i sagsbehandlingen.

Sveriges udgifter til området for udsatte børn og unge er ca. en tredjedel lavere end Danmarks pr. barn/ung, hvilket kan indikere, at tilgangen på sigt er økonomisk rentabel.

BFCK ønsker med udgangspunkt i de svenske forskningsbaserede erfaringer at videreudvikle og kvalificere kommunens myndighedsarbejde. Dette skal ske i en 3-årig projektperiode, og med løbende inddragelse af forskning og evaluering til at kvalificere metoder og resultater undervejs i forløbet.

Som en del af omlægningen vil BFCK øge antallet af myndighedssagsbehandlere og dermed sænke antallet af sager pr sagsbehandler. Formålet er at frigive ressourcer til en systematisk inddragelse af netværket i alle sager og til at skabe mere sammenhængende, helhedsorienterede og intense forløb for den enkelte familie.

Det betyder, at det enkelte barn og den enkelte familie vil opleve højere grad af kontinuitet, qua et tættere og mere intenst samarbejde med BFCK. Og at sagsbehandlerne hurtigere vil kunne afdække og afhjælpe familiernes vanskeligheder, samt lære og understøtte familierne i at håndtere begyndende vanskeligheder selv.

Målet er at familierne får en intensiv og helhedsorienteret sagsbehandling med en hurtigere og højere grad af

---

”Tæt på en svensk kommune – inspiration fra Borås Kommunes praksis på området for udsatte børn og unge” KREVI. Marts 2012.

⁴ [http://www.herning.dk/dagsorden/forebyggelsesudvalge/21-01-2013%5CDagsorden\(ID360\)/Bilag/Punkt_6_Bilag_1_Projektbeskrivelse_Sverigespr ojektet_101212.pdf](http://www.herning.dk/dagsorden/forebyggelsesudvalge/21-01-2013%5CDagsorden(ID360)/Bilag/Punkt_6_Bilag_1_Projektbeskrivelse_Sverigespr ojektet_101212.pdf)

netværksinddragelse og netværksbaserede indsatsformer, der i sidste ende betyder kortere sagsforløb og færre institutionsanbringelser.

De økonomiske konsekvenser

Socialforvaltningen kan på sigt selv finansiere de løbende driftsudgifter forbundet med den styrkede sagsbehandling, da investeringerne heri forventes at føre til foranstaltninger af kortere varighed og billigere gennemsnitspriser på anbringelsesområdet.

Der er således alene behov for at tilføre midler i en treårig projektperiode til at finansiere udgifterne til den nødvendige udvikling af metoder og kompetencer samt til evaluering af, at de forventede resultater opnås.

I BFCK har myndighedssagsbehandlerne pt. i gennemsnit en sagsportefølje på ca. 33 sager. For at kunne arbejde mere intensivt, sammenhængende og helhedsorienteret med den enkelte sag er der behov for i løbet af projektforløbet at reducere dette til ca. 20-25 sager pr. sagsbehandler. Det medfører et kapacitetsstigningsbehov, der andrager en udgift på ca. 20 mio. kr. årligt. De 20 mio. kr. årligt vil umiddelbart svare til ca. 24 sager pr. sagsbehandler.

Da der er tale om et udviklingsprojekt, vil projektet gradvis indfases, hvilket afspejles i opgørelsen af udgifter til flere sagsbehandlere i tabel 1.

For at sikre en tilfredsstillende implementering af organisationsændringen, samt en opsamling af såvel metodeerfaringer som resultater i den 3-årige projektperiode, afsættes midler til følgende:

- Kompetenceudvikling af medarbejdere – hvilket både omfatter undervisning af medarbejdere i enhederne og ledelsessparring
- Frikøb af sagsbehandlere, som indgår helt eller delvist i udviklingsfasen
- Projektstyring – der skal sikre den løbende monitorering, implementering og opfølgning på organisationsændringen
- Evaluering – herunder inddragelse af borgerne, hvor borgernes erfaringer gennem interview inddrages undervejs, og bruges til at kvalificere selve metode- og organisationsudviklingsprocessen
- Effektmåling – hvor der løbende samles op på resultater og effekter af den ændrede organisering

De afsatte midler dækker frikøb af BFCKs egne medarbejdere, som skal indgå i og varetage disse opgaver. Dette skal understøtte en praksisnær projekt- og organisationsudvikling, som tager afsæt i og bygger videre på den udvikling, som allerede er i gang i BFCK.

Derudover ønskes et forskningssamarbejde med SFI eller en lignende ekstern forskningsinstitution, som kan indgå i et samarbejde med kommunen og følge udviklingen gennem perioden. Forskningssamarbejdet skal være med til at sikre, at forandringen sker på et kvalificeret vidensgrundlag, samt at der sker en opfølgning på, at de forventede resultater og effekter nås.

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Flere sagsbehandlere	6.000	13.000	20.000	20.000
- Metode- og kompetenceudvikling samt evaluering	3.000	3.000	3.000	0
- Besparelser på foranstaltning	-6.000	-13.000	-20.000	-20.000
Serviceudgifter i alt	3.000	3.000	3.000	0

Mulige skaleringsscenarier for modellen er under afklaring.

Tabel 2. Tidsangivelse for driftsprojekt

	Måned og år
Projekt igangsat	Januar 2014
BR-bevilling givet	Oktober 2014
Projekt sat i fuld drift	
Projekt afsluttet	

Tidligere afsatte midler

I forbindelse med budgetaftale 2013 blev der afsat 4,2 mio. kr. til sagsbehandlere i undersøgelsesteam som kompensation for det stigende antal underretninger

Tabel 3. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2011	2012	2013	2014	2015
Budgetaftale 2013:	-	-	4.200	4.200	4.200
Afsatte midler i alt	-	-	4.200	4.200	4.200
Heraf forbrugt					

Ø201: Ønskeforslag om mere og bedre støtte til borgere med sindslidelse i egen bolig

Baggrund

Efterspørgslen på ydelser i regi af socialpsykiatrien stiger. Det skyldes både at der kommer flere borgere i målgruppen, og at den enkelte borger har større behov, hvilket hænger tæt sammen med udviklingen i behandlingspsykiatriens indsats.

I perioden 2000-2008 steg antallet af borgere, der er i kontakt med det psykiatriske system med 40 pct.⁵, hvilket blev fulgt af en markant omlægning fra sengebaseret til ambulante behandling. Stigningen i antal patienter er efterfølgende fladet ud, men patienternes gennemsnitlige antal kontakter er fortsat med at falde fra 2009 til 2011. Se udvalgte aktivitetstal i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Udvikling i aktiviteten i Region Hovedstadens Psykiatri

	2009-2011
Antal patienter	1,2%
Antal sengedage	-27,7%
Gennemsnitlig indlæggelsestid	-11,3%
Antal genindlæggelser	3,6%
Antal ambulante besøg	2,8%
Antal sengedage + ambulante besøg pr. patient	-16,8%

Kilde: Danske Regioners årlige benchmarking

Denne udvikling betyder, at kommunen skal modtage nogle borgere, som er mindre stabile, fordi de udskrives tidligere. Det stiller højere krav til den sociale indsats – både i omfang og indhold.

I det følgende beskrives en række ønsker til nye initiativer, der alle tager afsæt i denne overordnede udfordring på området. Forslagene ligger i forlængelse af forslagene om anvendelse af demografimidler i budgetnotat herom.

1. forslag: Akutte overnatningspladser

Baggrund

Som beskrevet i budgetnotat Ø202 om demografibetinget ressourcebehov, er der i dag ingen støttemuligheder i nattetimerne for borgere med sindslidelse i egen bolig. Det foreslås derfor at anvende demografimidler til et nattetilbud bemandet med to medarbejdere, der kan give støtte pr. telefon eller eventuelt ved fremmøde.

Indhold

⁵ Opgaveudvikling på psykiatriområdet, Dansk Sundhedsinstitut 2011.

Udover mulighed for at komme i kontakt med socialfagligt personale foreslår nærværende budgetnotat, at nattetilbuddet udvides med en mulighed for at overnatte i særligt kritiske situationer.

I dag er der i begrænset omfang mulighed for, at tidligere beboere kan opsøge og eventuelt overnattet på deres tidligere botilbud, efter de er flyttet ud. Hvis tilbuddet om overnatningsmuligheder skal komme en bredere kreds end tidligere beboere til gode og i øvrigt også være et tilbud lang tid efter, man er flyttet, vil det være hensigtsmæssigt at etablere et mere formaliseret akut overnatningstilbud.

Det skal konkretiseres nærmere, hvor stedet skal placeres og organiseres. Det vurderes dog, at stedet enten vil skulle etableres i tilknytning til et eksisterende værested eller ved etablering af et nyt tilbud i kommunale lokaler. Det vurderes at give for meget uro for de faste beboere, hvis nattetilbuddet etableres på et botilbud.

Der er endnu ikke fundet et konkret sted, hvor pladserne kan etableres, men det vurderes at være realistisk at finde egnede lokaler, der er kommunalt ejede og dermed ikke kræver deponering. Stedet dimensioneres med ca. 10-15 pladser. Denne kapacitet vil formentlig være i overkanten, men i og med der vil skulle være en minimumsbemanning på to nattevagter, vil der ikke være væsentligt billigere at etablere færre pladser.

Overnatningspladserne vil medføre en ekstraudgift til blandt andet husleje og andre driftsudgifter på ca. 2 mio. kr. under forudsætning af at stedet allerede er bemanded med to medarbejdere finansieret af demografimidler. Hertil kommer anlægsudgifter på 3 mio. kr.

Forventet effekt

Tilbuddet er først og fremmest et kvalitetsløft i støtten til borgere i eget hjem, som forventes at forebygge tilbagefald og unødige genindlæggelser for den enkelte. Tilbuddet vil have en tryghedsskabende effekt, som kan understøtte, at borgere tør flytte ud fra et botilbud.

2. forslag:

Afvikling af venteliste via intensiv hjemmevejlederstøtte

Baggrund

I budgetnotat Ø202 om demografibetinget ressourcebehov foreslås at ansætte flere hjemmevejledere, der kan håndtere det øgede pres, der er kommet/ forventes at komme på socialpsykiatrien. Herudover vurderes der at være et potentiale for at mindske ventelisten til botilbud ved at tilbyde dem hjemmevejledning i eget hjem i stedet. Konkret vurderes, at der i dag er ca. 25 personer, som står på venteliste til et botilbud, men som reelt har behov for et tilbud, der ligger mellem det eksisterende serviceniveau for hjemmevejledning og botilbud.

Indhold

Disse mennesker kan have en bolig, som de kan fastholdes i, hvis omfanget af hjemmevejledning er tilstrækkelig. Under forudsætning af, at der er etableret mulighed for støtte i aften- og nattetimer i akutte situationer, som beskrevet i forslag 1, vil det medføre udgifter til visiteret hjemmevejlederstøtte i dagtimerne på 2,5 mio. kr., hvilket kan skaleres ned, hvis ventelisteafviklingen sættes tilsvarende ned.

Effekt

Forslaget vil medføre en udvidelse af den samlede kapacitet, så ventelisten kan mindskes med 25 personer.

For de borgere, som vil være i målgruppen for dette forslag, vil det visiterede timeantal formentlig være stort set det samme på et botilbud, som de tilbydes i hjemmevejledning. Den økonomisk gevinst forbundet med at etablere flere hjemmevejlederforløb i forhold til at udvide antallet af botilbudspladser ligger dermed primært i sparede anlægsmidler. Det vurderes dog, at de pågældende borgere vil foretrække støtte i eget hjem, og det vil være mere recoveryunderstøttende. Herudover vil det alt andet lige være lettere at justere støtten løbende i eget hjem i takt med, at borgeren forhåbentligt kommer sig. Og endelig er der ikke behov for at afsætte anlægsmidler til at nedbringe ventelisten.

3. forslag: Styrket beskæftigelsesindsats – obs. Budgetbehov indgår i særskilt ønskeforslag Ø204

Baggrund

For mange borgere med sindslidelse er beskæftigelse et væsentligt element i at komme sig. Erfaringer fra den eksisterende beskæftigelsesindsats er, at mange borgere har lyst til at komme i beskæftigelse, men mangler støtte til en nærmere afklaring eller til at finde og komme i gang med et job.

Indhold

En stor del af denne indsats skal ydes af eller i samarbejde med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, men det vil også være frugtbart at styrke de afklarende og forberedende indsatser, som kan foregå i Socialforvaltningen.

Socialforvaltningen har allerede to bydækkende tilbud; Fremtidsfabrikken, der tilbyder afklarende og kompetencegivende forløb, samt ViVil der er en særlig jobformidling for borgere med sindslidelse. Det foreslås at udvide samt intensivere begge disse tilbud, ved at tilføre Fremtidsfabrikken 1 mio. kr. og ViVil 1,5 mio. kr.

Fremtidsfabrikken og ViVil har samarbejdet omkring en fleksibel og håndholdt jobformidling til unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år med sindslidelse. VIVIL har hjulpet de unge med at finde praktikplads efter endt forløb hos Fremtidsfabrikken, for at sikre at de ikke falder ned mellem to stole i forbindelse med overgangen fra Fremtidsfabrikken til et andet beskæftigelsestilbud. Det forslås, at der ansættes 3 beskæftigelseskoordinatorer, der kan støtte borgere i deres forløb, men også kan være opsøgende omkring borgere, der pt. ikke er i et beskæftigelsesrettet tilbud. Koordinatorerne skal hjælpe til med at afklare de unges ønsker til fremtidig beskæftigelse/uddannelse – men allermost vejlede og støtte den unge til selv at tage de nødvendige skridt for at nå dertil. Udgiften hertil vil være 1,5 mio. kr. årligt.

Effekt

- Ca. 12 nye pladser hos Fremtidsfabrikken
- VIVIL forventes at kunne opnormere kapaciteten med ca. 150 borgere
- Øget information og motivation til førtidspensionister omkring beskæftigelse

De forberedende og afklarende indsatser vil ikke kunne aflæses direkte i beskæftigelsespejlemærket, men vil understøtte at borgerne kommer i et job, som kan aflæses.

4. forslag: Forebyggelse via kursus for pårørende

Baggrund

CBS har på vegne af pårørendeforeningen Bedre Psykiatri foretaget en analyse, der viser, at bedre pårørendeinddragelse kan spare 1,5 milliarder kr. på landsplan. Besparelsen er et resultat af, at færre ender på overførselsindkomster, og at der kommer flere skatteindtægter, fordi flere mennesker med skizofreni vil bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Beregningerne er et udtryk for, at man kan forebygge konsekvenserne af en sindslidelse ved at støtte borgerens netværk, så de bliver bedre i stand til at støtte det menneske, som bliver ramt af en sindslidelse. En indsats for pårørende kan således være med til at imødekomme nogle af de støttebehov, borgerne har efter en forholdsvis kort indlæggelse.

Indhold

Konkret foreslås at afprøve den manualbaserede metode Horizon, som er et 12 timers kursusforløb, der lærer pårørende om psykisk sygdom, om hvordan de konkret kan hjælpe deres nære, forbygge krise og tilbagefald samt forbygge stigma af sindslidelse. Metoden er implementeret i 15 andre lande og har meget lovende resultater.

Udgiften hertil vil være i størrelsesordenen 2 mio. kr. årligt i minimum to år, hvilket dækker oversættelse og udvikling af metoden til en dansk kontekst, uddannelse af ca. 12 medarbejdere (to i hvert

center) og frikøb af medarbejderne svarende til to måneder årligt. Metoden vil hermed kunne afprøves overfor 24 hold á 10 mennesker, i alt 240 pårørende.

Effekt

Det forventes at en øget pårørende indsats på sigt vil mindske behovet for professionel støtte, idet den enkeltes problemer forebygges.

De forventede afledte besparelser i form af færre udgifter til overførselsindkomster og flere skatteindtægter, er ikke medregnet.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 2. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
1. Overnatningspladser	2.000	2.000	2.000	2.000
2. Ventelisteafvikling	2.500	2.500	2.500	2.500
3. Styrket beskæftigelsesindsats – behov fremgår af Ø204	-	-	-	-
4. Undervisning af pårørende	2.000	2.000		
Serviceudgifter i alt	6.500	6.500	4.500	4.500

Ø202: Demografibetinget ressourcebehov borgere med sindslidelse i 2014 og frem

Baggrund og tidligere afsatte midler

I løbet af de seneste 10 år er sket en befolkningstilvækst på et par procent, som i sig selv øger efterspørgslen på tilbud til borgere med psykiske lidelser. Men hertil kommer, at antallet af borgere, der er i kontakt med det psykiatriske system i samme periode er steget med 40 pct.⁶ Denne udvikling giver en stigende efterspørgsel efter støtte i kommunalt regi.

Socialforvaltningens budget til borgere med sindslidelse demografireguleres ikke automatisk. Det fremgår af budgetaftale 2013, at ”Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen frem mod budget 2014 udarbejder en model for, hvorledes budgetbehovet for 2014 og frem vedrørende borgere med sindslidelse kan indgå i budgetforhandlingerne”

I budgetaftalen for 2013 fik området tilført 5,7 mio. kr. til opretholdelse af serviceniveauet. Midlerne blev udmøntet med 4,1 mio. kr. til en styrket indsats for borgere i eget hjem i dagtimerne, samt i aften- og nattetimer eller weekender. Desuden er der afsat 1,1 mio. kr. til en videreførelse af beskæftigelsesindsatsen for borgere med sindslidelse (VIVIL) samt 0,5 mio. kr. til ansættelse af en koordinator i myndighedscentret til en styrket indsats overfor færdigbehandlede patienter.

Herudover har området i tidligere budgetaftaler fået tilført driftsmidler i forbindelse med opførelse af nye boliger.

Tildelinger for de seneste budgetaftaler, samt udviklingen i budgettet på området samlet set, fremgår nedenfor:

Table 1. Afsatte midler på området i tidligere budgetaftaler, samt forbrug/regnskab (2013 p/l):

År (mio.)	2009	2010	2011	2012	2013
Basisbudget, rensat for nye opgaver og demografi	861,2	876,3	855,6	870,4	864,5
Hjemmevejledere i boligområderne	-	-	-	3,2	-
Driftsmidler til nye boliger	20,1	-	-	-	-
Driftsmidler til nye boliger	-	-	17,2	-	-
Driftsmidler til 64 nye boliger – heraf 21 boliger til Borgere med sindslidelse**	-	-	-	-	8,9
Demografitilførsel i budgetaftale 2013	-	-	-	-	5,7

⁶ Opgaveudvikling på psykiatriområdet, Dansk Sundhedsinstitut 2011.

Samlet budget	881,3	876,3	872,8	873,6	879,1
Forbrug	872,4	882,2	862,5	859,4	-
Afvigelse	8,9	-5,9	10,3	14,2	-

Beregnet ændring i budgetbehovet i 2014 og frem

Befolkningen i aldersgruppen 18-64-årige ventes at stige med ca. 8.700 borgere fra 2013 til 2014. Det beregnede budgetbehov tager i lighed med beregningen for 2013 udgangspunkt i modellen for aktivitetstilpasning af budget (automatisk demografiregulering) for borgere med handicap, og de aktivitetsopdelinger og kompensationsgrader, der er aftalt heri.

For at kunne opretholde samme serviceniveau som i dag, bør bevillingsområdet tilføres 12,8 mio.kr. i 2014. Beregningen fremgår af bilag 1.

Beskrivelse af det konkrete budgetbehov i 2014

Som beskrevet ovenfor betyder den rene demografiske udvikling, at efterspørgslen på ydelser i regi af socialpsykiatrien stiger. Herudover betyder udviklingen i regionens behandlingspsykiatriske indsats, at den enkelte borger har større behov end tidligere.

I perioden 2000-2008 steg antallet af borgere, der er i kontakt med det psykiatriske system med 40 pct.⁷, hvilket blev fulgt af en markant omlægning fra sengebaseret til ambulante behandling. Stigningen i antal patienter er efterfølgende fladet ud, men patienternes gennemsnitlige antal kontakter er fortsat med at falde fra 2009 til 2011. Se udvalgte aktivitetstal i tabel 5 nedenfor.

Tabel 2: Udvikling i aktiviteten i Region Hovedstadens Psykiatri

	2009-2011
Antal patienter	1,2%
Antal sengedage	-27,7%
Gennemsnitlig indlæggelsestid	-11,3%
Antal genindlæggelser	3,6%
Antal ambulante besøg	2,8%
Antal sengedage + ambulante besøg pr. patient	-16,8%

Kilde: Danske Regioners årlige benchmarking

Denne udvikling betyder, at kommunen skal modtage nogle borgere, som er mindre stabile, fordi de udskrives tidligere, og det stiller højere krav til den sociale indsats – både i omfang og indhold.

Såfremt psykiatriområdet får tilført demografimidler i 2014, foreslås midlerne udmøntet som følger:

1. Opretholdelse af serviceniveau på hjemmevejlederområdet

⁷ Opgaveudvikling på psykiatriområdet, Dansk Sundhedsinstitut 2011.

- (5 mio. kr.)
2. Styrke forudsætningerne for mindre indgribende støtte via mulighed for støtte i eget hjem i nattetimer (3 mio. kr.)
  3. Ekstra sagsbehandlere til at håndtere øget efterspørgsel (1,0 mio. kr.)
  4. Budget til køb af flere pladser som følge af pres på ventelisten, midlertidige og længere varende botilbud (3,8 mio. kr.)

Ad. 1. Opretholdelse af serviceniveau på hjemmevejlederområdet (5 mio. kr.)

Det er beskrevet indledningsvis at der gennem de senere år er sket en tilgang til målgruppen på minimum 14 pct. Hvis hele denne tilgang skal kunne håndteres i hjemmevejlederregi vil det kræve, at der ansættes ca. 10 ekstra hjemmevejledere. I denne beregning er der ikke taget højde for, at målgruppen også har fået større støttebehov.

Ad. 2 Mulighed for støtte i nattetimer

Baggrund

For at kunne imødekomme borgenes større støttebehov mest effektivt, er der behov for en opprioritering af støtten i eget hjem – både fordi det er mindre indgribende støtte end et botilbud, men også fordi en benchmark analyse af kommunerne i Region Hovedstaden indikerer, at København har potentiale for at udvikle støtten i egen bolig. Som det ses i tabellen herunder har København en meget lav andel modtagere af hjemmevejlederstøtte sammenlignet med de øvrige kommuner i Region.

Tabel 3: Udvalgte nøgletal fra benchmark analyse af kommunerne i Region Hovedstaden

	Enhedsudgift kr.	Modtagere pr. 1000 18-64 årige borgere
Hjemmevejlederstøtte (§ 85 i Serviceloven)		
Laveste	11.975	0,5
Højeste	776.923	17,5
Gennemsnit	148.539	6,1
København	21.586	2,2

Samtidigt viser VUM profilerne for de borgere, som bor på botilbud, at der er en gruppe, som får det laveste støtteniveau på ca. 3 timer ugentligt. Den faglige begrundelse for, at de bor på et botilbud – trods det relativt lave støttebehov – er, at de har behov for den tryghed der ligger i at kunne få hjælp døgnet rundt, hvilket ikke er muligt, når man bor i egen bolig i København, jf. oversigten nedenfor.

Tabel 4: Oversigt over støttemuligheder for borgere i eget hjem

	Hverdage	Weekend
Dag	Hjemmevejleder	
	Aktivitets- og samværstilbud	Få aktivitets- og samværstilbud, særligt søndag

Aften	Telefonrådgivning + få aktivitets- og samværstilbud	Telefonrådgivning + få aktivitets- og samværstilbud
Nat		

Hvis det øgede pres skal håndteres, og det fortsatte flow fra botilbud til egen bolig understøttes, er der behov for at give borgerne et sikkerhedsnet i form af muligheden for at komme i kontakt med nogen døgnet rundt.

Indhold

Det foreslås derfor at udvide støttemulighederne i nattetimer for at øge trygheden for borgere i egen bolig.

Det skal afklares nærmere, i hvilket omfang støtten skal være i form af henholdsvis visiterede hjemmevejledere og åbne aktivitets- og samværstilbud. Udgangspunktet er, at der er et potentiale for at sammentænke de to tilbudstyper i højere grad end det sker i dag. Udgifterne til tilbuddet vil være 3 mio. kr., hvilket vil muliggøre at der er ca. 2 medarbejdere til stede alle nætter alle ugens dage. Det forudsættes, at tilbuddet forankres ledelsesmæssigt på et eksisterende tilbud.

Udover mulighed for at komme i kontakt med socialfagligt personale, kan tilbuddet indeholde mulighed for overnatning, så borgere i eget hjem har mulighed for at overnatte i særligt kritiske situationer. Overnatningsmuligheden vil dog ikke kunne rummes indenfor demografimidlerne, men vil kræve tilførsel af yderligere midler, hvilket indgår i Ø201 om bedre støtte i egen bolig.

Forventet effekt

Tilbuddet er først og fremmest et kvalitetsløft i støtten til borgere i eget hjem, som forventes at forebygge tilbagefald og unødige genindlæggelser for den enkelte.

Det vurderes, at tilbuddet er nødvendigt for at kunne fastholde flowet fra botilbud på ca. 10 pct., da de borgere, der i dag har potentiale for at flytte, har større behov end de borgere, som flyttede i første bølge.

Ad. 3. Ansættelse af 2 ekstra sagsbehandlere på SCK

Der ønskes også afsat 1,0 mio.kr. til ansættelse af 2 ekstra sagsbehandlere i Socialcenter København.

Dansk Socialrådgiverforening anbefaler en caseload på mellem 55 og 70 sager per sagsbehandler på voksenpsykiatriområdet. Med udgangspunkt i ovenstående beregninger om, at den demografiske udvikling betyder, at der kommer knap 50 ekstra borgere i målgruppen i 2014, medfører det isoleret set et behov for 1 ekstra sagsbehandler.

Socialcenter København har dog i dag en caseload på mellem 105-110 sager per sagsbehandler, så det foreslås at styrke området med yderligere en sagsbehandler, blandt andet med henblik på at styrke SKI forløbene (særligt koordinerede indsatser, tidligere kendt som koordinerende kontaktperson). En styrkelse heraf vil være et effektivt redskab til en koordineret indsats for unge sindslidende. Kernen i SKI er koordinering og samarbejde imellem involverede aktører (psykiatri, kriminalforsorg, BIF og andre myndighedscentre).

Ad. 4. Køb af flere botilbudspladser

For at bibeholde dækningsgraden på botilbudspladser og socialpædagogisk bistand er det nødvendigt at tilføre området midler. Tilførelse af midler vil betyde at ventelisten og ventetiden på botilbud ikke vil blive øget i takt med en stigning i målgruppen. Midlerne tilføres køb og salg af pladser da aktiviteten her uden videre omkostninger kan øges gennem køb af pladser på private tilbud eller i andre kommuner. Dette kombineret med midler til socialpædagogisk støtte vil muliggøre etablering af målrettede tilbud til den differentierede målgruppe af unge sindslidende samt øvrige borgere på ventelisten hvor der måtte opstå akutte behov.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 5. Serviceudgifter

Mio. kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
Opretholdelse af serviceniveau for hjemmevejledere	5,0	5,0	5,0	5,0
Akuttetilbud i weekender og nattetimer u/ overnatning	3,0	3,0	3,0	3,0
2 sagsbehandlere, Socialcenteret	1,0	1,0	1,0	1,0
Køb af flere botilbudspladser	3,8	3,8	3,8	3,8
I alt	12,8	12,8	12,8	12,8

Konsekvenser af manglende tilførsel af demografimidler

Såfremt området ikke tilføres ekstra midler til kompensation for befolkningsstigningen, vil det være nødvendigt at tilpasse serviceniveauet, herunder kvaliteten af sagsbehandlingen i forbindelse med udmeldingen af Budget 2014. Manglende tilførsel af demografimidler vil ligeledes forventes at have konsekvenser for ventelisten til botilbud.

Bilag 1: Beregning af demografibetinget budgetbehov i 2014 og frem

Beregnet ændring i budgetbehovet i 2014 og frem

Som det fremgår af tabel 1 forventes befolkningen i aldersgruppen 18-64-årige at stige med ca. 8.700 borgere fra 2013 til 2014.

Tabel 1. Udviklingen i befolkningen 18 – 64-årige

Befolkningsprognose*	2012	2013	2014	2015
18-64-årige	395.094	402.541	411.233	421.526
Ændring	-	7.447	8.692	10.293

* Demografital fra befolkningsprognosen 2013 pr. marts 2013

Det beregnede budgetbehov tager i lighed med beregningen for 2013 udgangspunkt i modellen for aktivitetstilpasning af budget (automatisk demografiregulering) for borgere med handicap, og de aktivitetsopdelinger og kompensationsgrader, der er aftalt heri.

Det relevante budget udgør i alt 628,9 mio.kr. og fordeler sig i 2013 som følger:

Tabel 2. Budget og mængder på døgn og dagtilbud

1.000 kr. 2013-pl	Vedttaget budget 2013	Helårspladser i 2013	Enhedspris	Kompensationsgrad	Marginal pris
5.38.50 Længerevarende botilbud - egne pladser	429.597	839	512,0	94,00%	481,3
5.38.50 Længerevarende botilbud - købte pladser	26.231	41	639,8	100,00%	639,8
5.38.52 Midlertidige botilbud - egne pladser	71.026	268	265,0	93,00%	246,5
5.38.52 Midlertidige botilbud - købte pladser	30.636	51	600,7	100,00%	600,7
5.38.58 Beskyttet beskæftigelse - købte pladser	7.575	91	83,2	100,00%	83,2
5.38.59 Aktivitets- og samværstilbud - egne pladser	62.135	861	72,2	90,00%	65,0
5.38.59 Aktivitets- og samværstilbud - købte pladser	1.651	11	150,1	100,00%	150,1
I alt	628.851	2.162	290,9		

Mængden (antal pladser) skal ses i forhold til, at der i den samlede aldersgruppe 18-64-årige pr. 1. januar 2012 er 395.094 personer, hvilket giver en dækningsgrad på 0,543 pct.

Aldersgruppen 18-64-årige forventes som nævnt at stige med 8.700 personer fra 2013 til 2014, hvilket alt andet lige vil give en stigning i målgruppen på 48,2 personer, jfr. tabel 3. I tabel 3 fremgår en udregning af budgetbehov i 2014 med udgangspunkt i den kendte marginalpris.

Tabel 3. Dækningsgrad og budgetbehov på døgn- og dagtilbud

	Dækningsgrad	Stigning i målgruppe i 2014*	Øget budgetbehov i 1.000 kr.**
5.38.50 Længerevarende botilbud - egne pladser	0,208%	18,1	8.712
5.38.50 Længerevarende botilbud - købte pladser	0,010%	0,9	576
5.38.52 Midlertidige botilbud - egne pladser	0,067%	5,8	1.430
5.38.52 Midlertidige botilbud - købte pladser	0,013%	1,1	661
5.38.58 Beskyttet beskæftigelse	0,023%	2,0	166
5.38.59 Aktivitets- og samværstilbud - egne pladser	0,214%	18,6	1.209
5.38.59 Aktivitets- og samværstilbud - købte pladser	0,003%	0,2	30
I alt	0,537%	46,7	12.783

* Beregnet på baggrund af den forventede stigning i befolkningen fra 2013 til 2014, sat ift. dækningsgraden

** Beregnet med udgangspunkt i den beregnede marginale pladspris

For at kunne opretholde samme serviceniveau som i dag, bør bevillingsområdet tilføres 12,8 mio. kr. i 2014.

Ø203: Fremtidig finansiering af Muhabet

Baggrund

Socialudvalget har besluttet, at den fremtidige finansiering af aktivitets- og samværstilbuddet Muhabet inkl. muligheder for tættere forankring i Københavns kommune skal indgå i budgetforhandlingerne for 2014. jf. SUD 15/8/12. Dele af Muhabets finansiering indgår allerede i notat om bevillinger, der udløber. Hvis nærværende ønskeforslag imødekommes, vil bevillingsudløbet også være håndteret.

Muhabet er et selvejende værested for psykisk syge med anden etnisk baggrund end dansk beliggende på Frederiksberg. Muhabet har et årligt budget på ca. 2,3 mio. kr., hvoraf Københavns Kommune i 2011-2013 har finansieret ca. 40 pct. i form af et midlertidigt driftstilskud på 0,5 mio. kr. p.a. og 0,4 mio. kr. p.a. i § 18 midler. Resten er finansieret af Frederiksberg Kommune og af eksterne puljer. Muhabets finansieringsgrundlag har løbende været usikkert, og tilbuddet har tidligere ytret ønske om en tættere forankring i Københavns Kommune.

Socialforvaltningen vurderer, at Muhabet er et godt værested, da de tiltrækker en målgruppe, som de øvrige væresteder i Københavns Kommune ikke når. Muhabet arbejder ud fra en gæst-vært filosofi, hvor måltidet er et centralt element i at give omsorg og derigennem bryde isolationen for en meget sårbar gruppe mennesker. Muhabet understøtter dermed målet om 'match' i kommunens strategi for samværs- og aktivitetstilbud, der betyder, at kommunen skal tilbyde en differentieret og sammenhængende vifte af aktivitets- og samværstilbud, der matcher den enkelte borgers behov bedst muligt.

Indhold

Det foreslås at give Muhabet et varigt driftstilskud på 1,2 mio. kr. p.a., svarende til cirka halvdelen af deres budget, hvormed kommunens bidrag vil afspejle, at cirka halvdelen af de 30-40 daglige besøgende er fra Københavns Kommune.

Dette beløb er desuden baseret på en forudsætning om, at deres øvrige finansiering fortsætter uændret. Muhabet har tidligere modtaget knap 1 mio. kr. i tilskud fra satspuljen, men har netop fået besked om, at tilskuddet bortfalder ved udgangen af 2013, idet ministeriet vurderer, at tilbuddet ligger indenfor det kommunale forsyningsansvar.

Muhabet er derfor i dialog med Frederiksberg Kommune om yderligere finansiering. Afhængigt af hvordan Frederiksberg Kommune ender med at stille sig, skal nærværende ønskeforslag revurderes, idet et tilskud på 1,2 mio. kr. kun har værdi, hvis den anden halvdel af finansieringsbehovet også findes.

Desuden foreslås at etablere en satellit i Nordvest/Ydre Nørrebro eller Tingbjerg, hvor der ses en koncentration af Muhabets målgruppe. Drift af en satellit vil koste 1,8 mio. kr., idet satellitten vil kunne trække på ledelse og administrationsressourcer fra det eksisterende Muhabet. Hertil kommer etableringsomkostninger på 4 mio. kr. samt en deponering på ca. 15 mio. kr. afhængigt af det konkrete lejemål. Satellitten vil kunne åbne primo 2015.

Forslaget om en satellit, herunder placeringen i Nordvest, har afsæt i en behovsafdækning, Muhabet har foretaget. Afdækningen viser blandt andet, at halvdelen af de borgere, der er i kontakt med distriktspsykiatrien i Nordvest, har flygtninge og indvandrerbaggrund og en stor del af dem lever meget isoleret. Målgruppen i Tingbjerg bruger formentlig ikke det eksisterende Muhabet, enten fordi afstanden virker uoverkommelig, eller fordi lokalerne efterhånden er for fyldte. I afdækningen giver både fagfolk fra forskellige forvaltninger i kommunen, behandlingspsykiatrien samt frivillige foreninger og lokaludvalgene udtryk for, at der er et udækket behov, samtidigt med at de alle udtrykker interesse for at samarbejde med en satellit.

Socialforvaltningen vurderer, at flere i målgruppen vil anvende værestedet, såfremt der placeres en satellit i Nordvest, hvilket vil kunne mindske isolationen og forbedre livskvaliteten hos målgruppen.

Der er endnu ikke fundet konkrete lokaler. Muhabet fremhæver selv, at det vil være nødvendigt at tage højde for, at

- der skal være plads til madlavning og fællesspisning,
- det skal være et synligt og præsentabelt sted,
- det skal være nemt at komme til med offentlig transport, og endelig
- det være et neutralt sted uden social kontrol, så alle etniske grupper kan føle sig trygge.

Socialforvaltningen foreslår, at kommunens samarbejde med Muhabet konkretiseres i en samarbejdsaftale, der blandt andet kan understøtte en hensigtsmæssig brobygning til øvrige tilbud. I og med Muhabet er samfinansieret af forskellige parter, vil det ikke være hensigtsmæssigt at indgå en mere forpligtende aftale som eksempelvis en driftsoverenskomst, hvor Københavns Kommune dækker et eventuelt underskud.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Driftstilskud til eksisterende Muhabet	1.200	1.200	1.200	1.200
- Drift af satellit	1.800	1.800	1.800	1.800
Serviceudgifter i alt	3.000	3.000	3.000	3.000

Tabel 2. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	*
<i>Anlæg:</i>			
- Deponering	15.000	0	
- ombygningsomkostninger	3.500	0	
Montering	0	500	
Anlægsudgifter i alt	18.500	500	
Heraf til KEjd	3.200	0	
<i>Afledte serviceudgifter:</i>			
- Vedligehold og drift			
Afledte serviceudgifter i alt			

Tabel 3. Tidsangivelse for anlægsprojekt

	Måned og år
Forprojektering afsluttet	Apr-14
Udbud gennemført	Jun-14
Anlægsbevilling givet	Aug-14
Anlægsbevilling overført til KEjd	Aug-14
Opførelse igangsat	Aug-14
Opførelse afsluttet	Feb-15
Facilitet ibrugtaget	Mar-15

Ø204: Øget beskæftigelse til borgere med sindslidelse

Baggrund

Status på Socialudvalgets beskæftigelsespejlemærke viser, at målsætningen om, at 15 % af Socialforvaltningens borgere med sindslidelse skal have et beskæftigelsesrettet tilbud, ikke er nået.

En analyse af målgruppen for pejlemærket viser, at der er behov for særlige indsatser, såfremt beskæftigelsen skal øges, og at det giver resultater med en fokuseret indsats og ekstra fokus på de unge.

Det foreslås derfor at styrke indsatsen på området gennem en opgradering af Fremtidsfabrikken og VIVIL, som begge er bydækkende projekter, Desuden foreslås der midler til beskæftigelseskoordinatorer, der skal have særligt fokus på unge med sindslidelse, der også har et uddannelsesfokus.

En styrket indsats på beskæftigelsesområdet for borgere med sindslidelse vil øge borgernes tilknytning til arbejdsmarkedet, og flere vil opnå en kompetencegivende uddannelse. Effekten af indsatsen vil understøtte pejlemærket om beskæftigelse, ligesom der er en formodning om, at indsatsen vil have den positiv sideeffekt, at flere sindslidende bliver helt eller delvis selvforsørgende og opnår større selvværd.

Tiltagene forventes også at kunne give et øget flow på botilbudsområdet, da behovet for hjælp og støtte til den enkelte mindskes. Disse effekter vil med tiden kunne aflæses i forvaltningens forandringskompass.

Indhold

Både Fremtidsfabrikken, som er et aktiveringstilbud til unge med psykiske problemstillinger og VIVIL, som er specialiseret i jobformidling til borgere med sindslidelser, har begge vist gode resultater både i forhold til tilslutning og effekt.

I VIVIL tilbydes borgeren en håndholdt indsats efter borgerens egne ønsker og behov. Borgeren får en afklarende samtale og der udarbejdes CV, hvorefter VIVIL forsøger at matche borgeren med en virksomhed i form af et beskæftigelsestilbud. Endvidere laves der opfølgende samtaler med borgeren og virksomhederne. Københavns Lufthavn og Dansk Supermarked er eksempler på virksomheder, som VIVIL samarbejder med. Borgerne er mennesker med en sindslidelse, der modtager enten kontanthjælp (match 2-3) eller førtidspension, og har et ønske om at etablere og fastholde kontakten til arbejdsmarkedet. En opgradering af projektet på medarbejdersiden vil bevirke en stigning i kapaciteten til at køre flere jobformidlingsforløb, hvor der er øget fokus på de unge. VIVIL har siden åbningen i april 2011 haft 130

borgere i forløb, hvor 45 % har fået kontakt til arbejdsmarkedet. Ca. 70 % af VIVILs borgere er førtidspensionister. Der er pt. venteliste til projektet.

Fremtidsfabrikken arbejder med kompetencer i forhold til social integration, uddannelse og beskæftigelse for unge (typisk kontanthjælpsmodtagere) mellem 18 og 30 år.

Fremtidsfabrikken ønsker at udvide tilbuddet med ”livskurser”, med det formål, at

- Understøtte nutids- og fremtidsperspektiv
- Understøtte udvikling og mestring af hverdagsliv
- Understøtte brug af personlig medicin
- Understøtte eget ansvar og egne valgmuligheder

På Fremtidsfabrikken gennemfører over ¾ af deltagerne kurserne, og projektet har på de seneste kurser oplevet, at op mod 80 % efterfølgende fortsætter i uddannelsesforløb eller aktivering. Mange deltagere giver udtryk for, at deltagelse i kurserne forbedrer deres livskvalitet.

Beskæftigelseskoordinatorer med særligt fokus på unge

Fremtidsfabrikken og VIVIL har samarbejdet omkring en fleksibel og håndholdt jobformidling til unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år med sindslidelse. VIVIL har hjulpet de unge med at finde praktikplads efter endt forløb hos Fremtidsfabrikken, for at sikre at de ikke falder ned mellem to stole i forbindelse med overgangen fra Fremtidsfabrikken til et andet beskæftigelsestilbud.

Det forslås, at der ansættes beskæftigelseskoordinatorer, der kan støtte borgere i deres forløb, men også kan være opsøgende omkring borgere, der pt. ikke er i et beskæftigelsesrettet tilbud.

Koordinatorerne skal hjælpe til med at afklare de unges ønsker til fremtidig beskæftigelse/uddannelse – men allermest vejlede og støtte den unge til selv at tage de nødvendige skridt for at nå dertil.

Effekt

- Ca. 12 nye pladser hos Fremtidsfabrikken
- VIVIL forventes at kunne opnormere kapaciteten med ca. 150 borgere
- Øget information og motivation til førtidspensionister omkring beskæftigelse

De økonomiske konsekvenser

Samlet ønskes midler på i alt 4.000 t. kr. Fordelingen i driftsudgifter mellem de forskellige tiltag ses ud af nedenstående tabel.

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2013 p/l	2013	2014	2015	2016
<i>Serviceudgifter:</i>				
- 3 unge koordinatore (mentorer/guides)	1.500	1.500	1.500	1.500
- Opgradering af Fremtidsfabrikken	1.000	1.000	1.000	1.000
- Opgradering af VIVIL jobformidling for sindslidende	1.500	1.500	1.500	1.500
-				
Serviceudgifter i alt	4.000	4.000	4.000	4.000

Tidligere afsatte midler

Fremtidsfabrikken fik 1.1 mio., kr., ved budgetforhandlingerne for 2013, mens VIVIL finansieres af de afsatte demografimidler med 1.1 mio. kr.

Ø301: Ønskeforslag vedr. styrket kvalitet på krisecentre

Baggrund

Socialforvaltningen har den seneste årrække oplevet øget efterspørgsel på krisecenterpladser med et varigt merforbrug på køb af pladser på udenbys krisecentre til følge.

Det er desuden forvaltningens vurdering, at de borgere, der kommer på krisecentrene både efter servicelovens § 109 (voldsramte kvinder og børn) og § 110 (socialt udsatte familier) i stigende grad har komplekse sociale problemer. I den sammenhæng er det væsentligt at bemærke, at den gennemsnitlige takst på Socialforvaltningens krisecentre ligger væsentligt under den gennemsnitlige takst på landets krisecentre. Københavns gennemsnitstakst er ca. 1/3 af landets højeste takst, men halvdelen ift landets gennemsnit, jf. tabel 1

Tabel 1: Takster for krisecentre pr. døgn

Gennemsnitstakst for hele landet*	1.795
Højeste takst (Herfølge Krisecenter, Køge)	2.534
Laveste takst (Svendebjerggård)	1.172
<i>Københavns krisecentres gennemsnitstakst</i>	885
Klostermosegård (10 pladser)	2.104
Den Åbne Dør (12 pladser)	1.384
Baltic (40 pladser**)	1.227
Garvergården (32 pladser)	870
Egmontgården (76 pladser)	473

*Nogle krisecentre tager op til dobbelttakst for kvinder med mere end to børn

**Baltic udvides i 2013

Den lave pladspris og dermed lave medarbejdernormering på Socialforvaltningens krisecentre betyder, at der er mindre faglig kapacitet til at gribe de mange udfordringer hos målgruppen. Der er således begrænsede muligheder for en grundig afklaring af borgerens situation og begrænsede ressourcer til at hjælpe kvinderne og familierne med at komme gennem deres akutte krise. Disse begrænsninger forventes at bidrage til, at der går endnu længere tid, før kvindernes og familiernes situation er afhjulpet, hvilket igen medfører lange opholdstider.

Det lave serviceniveau på forvaltningens egne tilbud betyder stigende behov for at købe pladser på andre krisecentre, der kan matche målgruppens behov. Det er også mere attraktivt for borgerne at henvende sig på andre krisecentre, hvor der i gennemsnit er en langt højere normering.

For at imødegå ovennævnte udfordringer, ønskes det, at krisecenterindsatsen udvikles for at skabe bedre og mere langvarige løsninger for de familier, der opholder sig på krisecentrene.

Indhold

Socialudvalget har besluttet, at Socialforvaltningen skal udarbejde en strategi for kriseramte kvinder og familier, og Socialudvalget godkendte forvaltningens forslag til fokusområder i strategien på mødet den 21. november 2012.

Strategien skal forbedre indsatsen for både voksne og børn på krisecentrene, samt styrke forebyggelse og efterværn for at nedbringe behovet for et krisecenterophold. Derudover har strategien til formål at sikre bedre udnyttelse af egne pladser, således at merforbruget vedrørende køb af udenbys pladser kan nedbringes.

I nærværende ønskeforslag foreslås tiltag, der kan styrke indsatsen på området for den nuværende målgruppe. I arbejdet med strategien vil der blive udarbejdet forslag til en udvidelse af tilbudsviften. Udvidelsen handler både om at skabe flere forebyggende initiativer med henblik på at skabe et tidligt alternativ til et krisecenterophold. Udvidelsen handler også om at undersøge muligheden for at differentiere indsatsen yderligere, eksempelvis i forhold til unge, borgere med anden etnisk baggrund mv.

Desuden skal der afdækkes muligheder for at tilpasse krisecenterindsatsen til den enkelte borger, så der eksempelvis er en mere intensiv støtte til krisehåndtering i den første periode og en mindre intensiv indsats i den sidste periode, hvor der i højere grad arbejdes med at gøre borgerne parate til tilværelsen efter krisecentret. Herunder skal snitfladen til nødboliger efter den såkaldte 'husvildeparagraf' (servicelovens § 80) belyses. Disse forslag vil blive udarbejdet med henblik på budgetforhandlingerne for 2015.

Styrket myndighedsindsats

Socialforvaltningen har hidtil haft gode erfaringer med en såkaldt task force/ udenbys enhed forankret i Hjemløseenheden under Socialcenter København. Task forcen er finansieret af midler under hjemløsestrategien, som udløber med udgangen af 2013. Forankring af de forskellige aktiviteter under Hjemløsestrategien, herunder også forankring af de nuværende sagsbehandlere i task force, indgår i budgetnotat om bevillingsudløb i 2013.

På grund af beboernes ofte komplekse sociale situation er der behov for et tæt samarbejde mellem myndigheden og krisecentrene for at skabe en god og varig løsning for kvinderne og familierne på krisecentrene. Socialforvaltningen foreslår derfor at udbygge task forcen med yderligere tre myndighedssagsbehandlere.

Derudover vurderer Socialforvaltningen, at man med en god solid myndighedssagsbehandling og en handleplan for borgeren lovligt kan træffe beslutning om, at borgere på andre krisecentre skal flytte hjem til et egnet tilbud i København. Her kan Socialforvaltningen arbejde mere målrettet for en langsigtet løsning for borgeren. Det foreslås derfor, at en del af tasken skal tilegnes borgere på udenbys krisecentre og herberger. Med en sådan styrket indsats forventer Socialforvaltningen derfor også bedre mulighed for at styre udgifterne til køb af udenbys pladser.

Styrket kvalitet på krisecentrene

Normeringen på Socialforvaltningens krisecentre er i dag blandt landets laveste. Således er den gennemsnitlige takst på Socialforvaltningens krisecentre som nævnt 1/3 af den gennemsnitlige takst på landets øvrige krisecentre.

Samtidig oplever Socialforvaltningen en stigende kompleksitet blandt de familier, der henvender sig på et krisecenter. Således har op til 80 procent af de familier, der henvender sig på et krisecenter, tidligere været i kontakt med Socialforvaltningen. Enten i form af ansøgning om enkeltydelser, anvisning af en social bolig, men også for en del af børnene gælder det, at der er en sag i børnefamiliecentret.

Mange af familierne mangler fundamentale evner til at navigere i samfundet, og de mangler tilknytning til både socialt netværk og til uddannelse og arbejdsmarked. Der er derfor også stor sandsynlighed for, at familierne vender tilbage til Socialforvaltningen – enten til et krisecenter eller et andet af forvaltningens tilbud.

Således vurderer Socialforvaltningen, at der ligger en udfordrende og væsentlig social opgave i indsatsen på krisecentrene. En målrettet og effektiv indsats på krisecentrene kan derfor bidrage til at få afhjulpet situationen i familierne og sikre, at der findes en langvarig løsning. Socialforvaltningen ønsker derfor et markant løft af normeringen på krisecentrene, så målgruppens udfordringer bedre kan blive imødekommet. Samtidig vil en højere normering bidrage til at styrke flow på krisecentrene, da borgerens situation hurtigere kan afklares og afhjælpes.

Da der er statsrefusion på området på 50 %, vil halvdelen af udgifterne til kvalitetsløftet blive finansieret af staten.

Styrket efterværn for kvinder truet med/udsat for vold

Udover at styrke indsatsen på krisecentrene ønsker forvaltningen også at styrke indsatsen efter krisecenteropholdet. Som følge af servicelovens § 109, stk. 4 tilbyder krisecentrene i dag familierådgivning til voldsramte kvinder med børn, når de flytter fra et krisecenter.

Socialforvaltningen ønsker at styrke den nuværende familierådgiverordning til dels at give en mere intensiv indsats for kvinderne omfattet af ordningen, men dels for også at tilbyde kvinder uden børn en familierådgiver. Kvinder, som har været i voldelige parforhold har ofte også hyppigt været udsat for økonomisk kontrol og har ikke overblik over egen økonomi. Forvaltningen ønsker derfor, at familierådgivernes kompetence udvides til at omfatte særlig ekspertise i økonomisk rådgivning.

For kvinderne udsat for vold skal den styrkede indsats forebygge, at hun vender tilbage til voldsudøveren, herunder for at forebygge tilbagevenden til krisecentret. Tiltaget vurderes derfor også at have en positiv effekt på det stigende pres på krisecenterpladserne.

Flere sikre pladser på krisecentrene

Forvaltningen har tidligere brugt det selvejende krisecenter, Kvindehjemmet, til at dække behovet for sikre pladser, men Kvindehjemmet har pr. 2013 opsagt driftsoverenskomsten. Forvaltningen er derfor nødt til i højere grad at købe sig til sikre pladser. Forvaltningen ønsker derfor at sikre en andel af forvaltningens egne pladser.

Anlægsudgifterne og afledte driftsudgifter hertil er endnu ikke beregnede.

De økonomiske konsekvenser

I tabellen nedenfor fremgår budgetønskerne i budget 2014.

Tabel 2. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Midler til at udvide task force med 3 sagsbehandlere	1.500	1.500	1.500	1.500
- Styrkelse af efterværn ved at udvide familierådgivningen	1.500	1.500	1.500	1.500
- Midler til styrke kvaliteten på krisecentrene	10.000	10.000	10.000	10.000
Indtægter fra statsrefusion	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Serviceudgifter i alt	8.000	8.000	8.000	8.000

Tabel 3. Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>					
Sikring af kvindekrisecenter	??				*

Anlægsudgifter i alt					
Heraf til KEjd	??				

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tidsangivelse

Afventer nærmere afklaring af anlægsmulighederne.

Table 4. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
- Forprojektering afsluttet																
- Udbud gennemført																
- Anlægsbevilling givet																
- Opførelse igangsat																
- Opførelse afsluttet																
- Facilitet ibrugtaget																

Table 5. Tidsangivelse for driftsaktivitet

Driftsaktivitet, tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
- Projekt igangsat	X															
- BR-bevilling givet	X															
- Projekt sat i fuld drift	X															
- Projekt afsluttet																

Tidligere afsatte midler

Der blev i budgetaftale 2013 afsat 1,6 mio. kr. til kvalitetsløft af området.

Table 6. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2013	2014	2015	2016
<i>Budgetaftale 2013</i>	1.600	1.600	1.600	1.600
Afsatte midler i alt	1.600	1.600	1.600	1.600
Heraf forbrugt				

Ø302: Anlægs- og driftsmidler til Det Sociale Hus (stofindtagelsesrum) på Halmtorvet 15 eller 17

Baggrund

Jf. budgetaftale 2013 skal der i budgetaftalen for 2014 afsættes midler til anlæg og drift af yderligere et stofindtagelsesrum på Halmtorvet 15 eller 17. Et stofindtagelsesrum 2, hvor stofmisbrugerne ikke alene får mulighed for en værdig indtagelse af stoffer, men også får umiddelbar adgang til socialfaglige og sundhedsfaglige ydelser, herunder behandling.

I dag udgøres kapaciteten til indtag af illegale stoffer på Indre Vesterbro af det permanente stofindtagelsesrum ”Skyen” på Mændenes Hjem, det midlertidige stofindtagelsesrum i Sundhedsrummets lokaler, samt de mobile stofindtagelsesrum (fixelancerne).

Kapaciteten i Københavns Kommunes stofindtagelsesrum vurderes at komme alvorligt under pres, såfremt det midlertidige stofindtagelsesrum lukkes, og de mobile stofindtagelsesrum flyttes til andre bydele som forsøg. Der er på den baggrund behov for at etablere et yderligere permanent stofindtagelsesrum, foruden ”Skyen” på Mændenes Hjem, således at det samlede antal stationer til stofindtag ikke reduceres væsentligt på Indre Vesterbro.

I nedenstående skema 1 er kapaciteten i stofindtagelsesrum på Indre Vesterbro opgjort for år 2013 før og efter åbningen af ”Skyen” i Mændenes Hjem. En flytning af de mobile stofindtagelsesrum, som forsøg i andre bydele, forventes ikke at ske før tidligst 2014.

Skema 1. Kapacitet i stofindtagelsesrum på Indre Vesterbro i 2013

Sted	Injektionsstationer	Rygestationer
Midlertidigt stofindtagelsesrum i Sundhedsrummet Åbningstid: 8.30-23.30	8 (max)	0
Mobile stofindtagelsesrum (Fixelancer) Åbningstid: 12.00-18.00	7 (max)	0
Kapacitet i alt til og med juli 2013	15 (max)	0
Skyen – Permanent stofindtagelsesrum i Mændenes Hjem	8	6

Åbningstid:8.30-23.30		
Midlertidigt stofindtagelsesrum i Sundhedsrummet Åbningstid: 8.30-23.30	8 (max)	0
Mobile stofindtagelsesrum (Fixelancer) Åbningstid: 12.00-18.00	7 (max)	0
Kapacitet i alt efter august til udgangen af 2013	23 (max)	6

Indhold

”Det Sociale Hus” (stofindtagelsesrummet) på Halmtorvet 15 eller 17 skal være en indgang til stofmisbrugsbehandling for gruppen af udsatte stofmisbrugere. Tilbuddet skal både kunne udrede, give overnatning, medicinere og visitere til anden behandling. Der skal også tilbydes sundhedsydelser i form af stofindtagelsesstationer, afrusning, rådgivning og akut overvågning. Derudover skal tilbuddet kunne anvendes som bufferløsninger ved akutte sociale problemer på Vesterbro.

Kerneydelsen i Det Sociale Hus vil være stationer til indtagelse af stoffer. Indtaget vil være overvåget af medarbejdere, der kan rådgive og gribe ind ved forgiftninger.

Med to permanente stofindtagelsesrum på Indre Vesterbro vil der være en spredning af stofindtag på de to rum, og herved vil koncentrationen af stofmisbrugere blive lavere. Det vurderes både at være til gavn for stofmisbrugere og for beboere. Denne spredning på to rum vil blive afprøvet fra august 2013, hvor Det midlertidige stofindtagelsesrum i Sundhedsrummets lokaler (Halmtorvet 9D) kommer til at fortsætte året ud, sideløbende med, at det permanente stofindtagelsesrum Skyen åbner i Mændenes Hjem. Se i øvrigt særskilt budgetnotat Ø302a om videreførelse af Stofindtagelsesrummet i Sundhedshuset fra 2014.

Der er tidligere blevet udarbejdet skitseforslag vedr. indretning af det såkaldte ”Sociale Hus ” på Halmtorvet 15 og 17 jf. SUD beslutning d. 15. august 2012. I skitseforslaget opereres der med 6 stationer til injektion og 6 stationer til rygning.

De økonomiske konsekvenser

Der forventes at være et mindreforbrug på anlæg på ca. 6 mio. kr. i forbindelse med etablering af det permanente stofindtagelsesrum på Mændenes Hjem. Borgerrepræsentationen besluttede på mødet den 31.

maj 2012, at overskydende anlægsmidler i forbindelse med etablering af stofindtagelsesrum i Mændenes Hjem skal anvendes til etablering af Det Sociale Hus på Halmtorvet 15 eller 17.

I nedenstående tabel 1 ses driftsudgifter for Det Sociale Hus for både Halmtorvet 15 og 17 uden overnatningsmulighed.

Tabel 1. Serviceudgifter for H 15 /17 uden overnatning

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016*	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
H 15				
Husleje og øvrig drift	1.000	1.000	1.321	1.642
Løn stofindtagelse			5.000	10.000
Løn: Værested og café			400	800
Løn: Fremskudt behandling			450	900
Løn: Sociale og kulturelle aktiviteter			450	900
Serviceudgifter i alt	1.000	1.000	7.621	14.242
H17				
Husleje og øvrig drift	3.000	3.000	3.722	4.444
Løn stofindtagelse			5.000	10.000
Løn: Værested og café			400	800
Løn: Fremskudt behandling			450	900
Løn: Sociale og kulturelle aktiviteter			450	900
Serviceudgifter i alt	3.000	3.000	10.022	17.044

*½ årsdrift fra juni, hvor tilbuddet forventes klar til ibrugtagning.

I nedenstående tabel 2 ses driftsudgifter for Det Sociale Hus for både Halmtorvet 15 og 17 med overnatningsmulighed.

Tabel 2. Serviceudgifter for H 15/17 med overnatning

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016*	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
H 15				

Husleje og øvrig drift	1.000	1.000	1.321	1.642
Løn stofindtagelse			5.000	10.000
Løn: Værested og café			400	800
Løn: Overnatning og stabilisering			2.500	5.000
Løn: Fremskudt behandling			450	900
Løn: Sociale og kulturelle aktiviteter			450	900
Serviceudgifter i alt	1.000	1.000	10.121	19.242
H17				
Husleje og øvrig drift	3.000	3.000	3.722	4.444
Løn stofindtagelse			5.000	10.000
Løn: Værested og café			400	800
Løn: Overnatning og stabilisering			2.500	5.000
Løn: Fremskudt behandling			450	900
Løn: Sociale og kulturelle aktiviteter			450	900
Serviceudgifter i alt	3.000	3.000	12.522	22.044

*½ årsdrift fra juni, hvor tilbuddet forventes klar til ibrugtagning.

I nedenstående tabel 3 ses anlægsudgifterne til etablering af Det Sociale Hus på Halmtorvet 15 og 17 med og uden mulighed for overnatning. Det forventede mindreforbrug på anlæg på 6 mio. kr. vedrørende midlerne afsat i overførselssagen er ikke indregnet, da det præcise beløb ikke er kendt endnu.

Tabel 3. Anlægsudgifter for H 15/17 med og uden overnatning

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	I alt	*
<i>Anlæg for H 15 u. overnatning:</i>					
Projektering	1.656				*
Ombygning mv.		19.627	3.202		
Anlægsudgifter i alt	1.656	19.627	3.202	24.485	
<i>Anlæg for H 15 m. overnatning:</i>					

Projektering	2.177				*
Ombygning mv.		25.812	4.211		
Anlægsudgifter i alt	2.177	25.812	4.211	32.200	
<i>Anlæg for H 17 u. overnatning:</i>					
Projektering	1.654				*
Ombygning mv.		21.352	3.490		
Anlægsudgifter i alt	1.654	21.352	3.490	26.496	
<i>Anlæg for H 17 m. overnatning:</i>					
Projektering	2.393				*
Ombygning mv.		28.377	4.630		
Anlægsudgifter i alt	2.393	28.377	4.630	35.400	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 eller 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tidsangivelse

Tabel 4 viser tidsplanen for etablering af Det Sociale Hus på Halmtorvet 15 eller 17.

Tabel 4

Tidsangivelse for anlægsprojekt for Det Sociale Hus i H 15/17

	Måned og år
Forprojektering afsluttet på baggrund af bestilling sendt til KEjd ultimo 2013/primus 2014	Juni 2014
Anlægsbevilling givet	stjernemarkeret
Anlægsbevilling overført til KEjd	stjernemarkeret
Udbud gennemført	Februar 2015
Opførelse igangsat	April 2015
Opførelse afsluttet	Maj 2016
Facilitet ibrugtaget	Juni 2016

*Dato for ibrugtagning og eventuel overførsel af bevilling til KEjd vil indgå i budgetaftalen, og der vil blive fulgt op på disse i sagen om anlægsoversigten.

Risikovurdering i anlægsprojekter

Følgende faktorer kan forsinke tidsplanen:

- Ammoniak i Kødbyen
- Planforhold
- Frigørelse af Halmtorvet 15 i forhold til nuværende lejer

Arbejdet omkring udbedring af ammoniak anlægget i Kødbyen kan forsinke anlægsprocessen.

Udarbejdelse af lokal- og kommuneplan kan blive forsinket f.eks. grundet kommunalvalget, hvilket kan forsinke anlægsprocessen.

Projektering igangsættes inden plangrundlag er ændret. Ændres plangrundlaget ikke, så Det sociale hus kan rummes, vil udgiften til projektering være tabt.

Nuværende lejer af Halmtorvet 15 har hidtil givet udtryk for, at han ikke ønsker at fraflytte lejemålet. En evt. retssag i forbindelse med frigørelse af lejemålet kan forsinke anlægsprocessen.

Tidligere afsatte midler

I forbindelse med budgetaftalen for 2013 blev der afsat midler til stofindtagelsesrum, se nedenstående tabel 5.

Tabel 5. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2011	2012	2013	2014	2015
Overførselssagen 2011-2012, anlægsmidler			18.700		
Budgetaftale 2013:					
<i>Afsat til stofindtagelsesrum</i>			12.400		
Afsatte midler i alt, drift			12.400		
Afsatte midler i alt, anlæg			18.700		
Heraf (forventet forbrugt), drift			12.400		
Heraf (forventet forbrugt), anlæg			12.700		

Ø302a: Videreførelse af driften af stofindtagelsesrummet i Sundhedsrummet fra 2014 og frem

Baggrund

Kapaciteten til injektion i det midlertidige stofindtagelsesrum i Sundhedsrummet og Fixelancerne er ved at være fuldt udnyttet. Når det permanente stofindtagelsesrum i Mændenes Hjem åbner til august 2013 udbygges kapaciteten med rygestationer, men forvaltningen forventer en forsat kapacitetsudfordring i forhold til injektionsstationer på Indre Vesterbro.

Denne problemstilling vil blive yderligere aktuel, idet Fixelancerne, som i dag er placeret lige ved Sundhedsrummet, ønskes flyttet til andre bydele som forsøg.

Socialudvalget har på den baggrund besluttet at forlænge driften af det midlertidige stofindtagelsesrum i Sundhedsrummets lokaler til udgangen af 2013. I nærværende notat foreslås ud fra samme baggrund en yderligere forlængelse fra 2014 og frem.

Indhold

Socialforvaltningen forventede oprindeligt (juni 2011), at der ville være behov for 24 stationer til stofindtagelse på Indre Vesterbro med en forudsat åbningstid på 18 timer. Fordi kapacitetsberegningerne var usikre, anbefalede forvaltningen, at man lagde ud med 18 stationer.

Det er besluttet at etablere 14 stationer på Mændenes Hjem permanent. Oprindeligt ophørte driftsmidlerne til stofindtagelsesrum i Sundhedsrummets lokaler ved åbningen af det permanente stofindtagelsesrum ”Skyen”. Grundet kapacitetsudfordringer i forhold til injektion ansøgte Københavns Kommune om midler hos Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse til en fortsættelse af driften fra august og resten af 2013. Ansøgningen er nu imødekommet og Socialudvalget har besluttet at videreføre Stofindtagelsesrummet i Sundhedsrummets lokaler resten af 2013.

Tabel 1 viser kapaciteten i stofindtagelsesrum på Indre Vesterbro fra åbningen af det permanente stofindtagelsesrum i Mændenes Hjem i august 2013 og året ud samt fra januar 2014 og frem.

Tabel 1. Kapacitet i stofindtagelsesrummet på Indre Vesterbro

Sted	Injektionsstationer	Rygestationer
Mændenes Hjem ”Skyen” (fra aug. 2013)	8	6

Åbningstid: 8.30- 23.30		
Midlertidige stofindtagelsesrum (fra okt. 2012 til aug. 2013) Åbningstid: 8.30- 23.30	8 (max)	0
Fixelancer (2013-2016) Åbningstid: 12.00 – 18.00	7 (max)	0
Kapacitet i alt - fra august 2013 og året ud	23 (max)	6
Mændenes Hjem ”Skyen” (fra aug. 2013) Åbningstid: 8.30- 23.30	8	6
Kapacitet i alt – fra januar 2014	8	6

Såfremt driften af stofindtagelsesrum i Sundhedsrummet ikke forlænges fra 2014 og frem, vil der alene være 8 stationer til injektion på Vesterbro, da det ønskes, at Fixelancerne flyttes til andre bydele for at afdække behovet for stofindtagelsesrum her, jf. beslutninger herom i Socialudvalget og i Budgetaftalen for 2013. En flytning af Fixelancerne forventes ikke at ske før tidligst 2014.

For forsat at kunne imødekomme efterspørgslen på injektionspladser på Indre Vesterbro foreslås det at videreføre driften af stofindtagelsesrum i Sundhedsrummet fra 2014 og frem.

Såfremt det besluttes at etablere Det Sociale Hus (stofindtagelsesrum) på Halmtorvet 15 eller 17 i forbindelse med budget 2014, forventes dette tilbud at stå klar til brug medio 2016. Der er udarbejdet særskilt budgetforslag vedr. anvendelse af Halmtorvet 15 eller Halmtorvet 17 til Det Sociale Hus.

En forlængelse af stofindtagelsesrum i Sundhedsrummet fra 2014 og frem vil væsentligt styrke kapaciteten til injektion på Vesterbro. Forvaltningen vil forsat følge udviklingen, herunder behovet/kapacitet.

De økonomiske konsekvenser

En fortsættelse af stofindtagelsesrum i Sundhedsrummets lokaler fra januar 2014 og frem vil koste 6,8 mio. kr. årligt i drift.

Tabel 2. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
Drift af stofindtagelsesrum i Sundhedsrummets lokaler	6.800	6.800	6.800	6.800
Serviceudgifter i alt	6.800	6.800	6.800	6.800

Tidligere afsatte midler

Driften af det midlertidige stofindtagelsesrum har frem til august 2013 været finansieret af midler afsat til stofindtagelsesrum i budget 2013. Fra august til december 2013 har driften være finansieret af puljemidler fra staten, jf. SUD beslutning herom, 13. marts 2013.

Tabel 3. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2011	2012	2013	2014	2015
Budgetaftale 2013:					
<i>Afsat til stofindtagelsesrum, herunder midlertidigt frem til august</i>			12.400		
Afsatte midler i alt			12.400		
Heraf forbrugt					

Ø303: 24 timers behandlingsgaranti for borgere med stofmisbrug

Baggrund

Det Konservative Folkeparti har stillet forslag om en 24 timers behandlingsgaranti for borgere med stofmisbrug. Forslaget indebærer, at en borger kan komme i misbrugsbehandling inden for 24 timer fra vedkommende ønsker det, i stedet for den nuværende behandlingsgaranti på 14 dage.

Forslaget er blandt andet aktualiseret af situationen på Indre Vesterbro, hvor en stor gruppe stofmisbrugere ikke er i behandling, selvom de tydeligvis har et skadevoldende stofmisbrug. Bekymringen er, at en omstændelig visitation afholder dem fra at komme i behandling, fordi man ikke får handlet på motivationen, når den er til stede.

Socialudvalget har på møde d. 23.1.2013 forholdt sig til et lignende forslag om behandlingsgaranti. Forslaget blev ikke vedtaget, men det blev besluttet, at forvaltningen i juni eller august skulle fremlægge en evaluering af en række tiltag, som på anden vis understøtter intentionerne om en lettere adgang til behandling. Denne evaluering er ikke foretaget endnu, men der er nogle foreløbige erfaringer fra de første 6 ugers fremskudte behandlingsindsats i tilknytning til stofindtagelsesrummet:

- Det har vist sig, at muligheden for umiddelbart at komme i behandling – inkl. døgnbehandling – langt fra bliver udnyttet i så høj grad, som man kunne have forventet. Motivationen skifter ikke kun på grund af ventetid men også på grund af ambivalens hos borgeren. Erfaringen kommer fra den fremskudte behandling, som tilbyder tre muligheder for at komme i umiddelbar behandling:
  - Ambulant substitutionsbehandling hvor behandlerne hjælper borgeren op til behandlingsstedet,
  - Døgnavdelinger, som er finansierede af sats-puljemidler,
  - Behandlingspraktik, hvor borgeren tilbydes umiddelbart at prøve at komme i døgnbehandling i 14 dage.

Alle tilbuddene er relevante og bliver brugt, men i begrænset omfang.

- Brugere af stofindtagelsesrummet ”strømmer” ikke i behandling, men med et vedholdende relationsarbejde lykkes det at få en del motiverede og nogle i behandling. Blandt dem, som kommer i behandling, er også nogle af de meget belastede brugere.
- Det kan være sværere at få borgere, der alene har et kokainmisbrug motiveret for behandling, da der ikke eksisterer muligheden for substitution, som der gør for heroin.
- Der er udfordringer med ikke-københavnere, hvor der nogle gange er problemer med at få betalingstilsagn fra hjemkommunen, hvorved ikke-københavnere i højere grad risikerer at blive hængende i miljøet.

Indhold

På baggrund af ovenstående erfaringer, kan forslaget udmøntes enten som en generel 24 timers garanti eller som en specifik udvikling af virksomme behandlingstilgange for de mest udsatte stofmisbrugere i og omkring stofindtagelsesrummet.

En generel behandlingsgaranti indebærer at komprimere den eksisterende visitationsproces fra 14 dage til 24 timer. Det betyder, at der i højere grad end i dag er et stående beredskab af kvalificerede medarbejdere til at modtage, udrede og visitere borgeren inden for 24 timer fra henvendelsen. Da en del borgere med akut behandlingsbehov sandsynligvis skal i døgnbehandling, vil det endvidere indebære et stående beredskab af døgnbehandlingspladser. Risikoen ved denne løsning er, at de stående beredskaber ikke bliver særligt godt udnyttet og midlerne dermed ikke kommer målgruppen til gode i tilstrækkeligt omfang. I lyset af de foreløbige erfaringer er antallet af akut-døgnpladser nedskrevet fra 15 til 10.

Udvikling af behandlingstilgangene er en anden måde at få de udsatte stofmisbrugere i behandling. Socialudvalget har allerede i forbindelse med stofindtagelsesrummets drift sikret fast finansiering af fremskudt behandling. Behandlingspraktikken er imidlertid kun finansieret for 2013 og med en mindre ekstrabevilling vil de fremskudte behandlere have denne mulighed at tilbyde borgerne som en form for umiddelbar behandlingsgaranti.

Det kunne supplerende være relevant at lade sig inspirere af udenlandske erfaringer med såkaldt "Contingency management" – belønningsbehandling, hvor man belønner borgerne for en ønsket adfærd – typisk at være stoffri. Her substituerer man ikke med et andet stof, men med en daglig belønning. Der lader til at være forskningsmæssig evidens for, at det virker. Et tilbud om belønningsbehandling kunne ydes som led i den fremskudte behandling omkring stofindtagelsesrummet og kunne fx tilbydes inden for 24 timer. Belønningsbehandling, fremskudt motiverende behandling, behandlingspraktik og akut døgnpladser (finansieret af sats-puljemidlerne) vil i realiteten nok virke bedre – og være billigere - for denne målgruppe end en generel forkortelse af behandlingsgarantien.

Belønningsbehandling er kendt i udlandet, men da det ikke er forsøgt i Danmark, ville den lovgivningsmæssige hjemmel for at give belønningerne skulle afklares. Forvaltningen mener dog at kunne argumentere for det, som en behandlingsmetode, der i øvrigt skulle evalueres kvalificeret.

Det foreslås samtidig, at der afsættes midler til en ekstra sagsbehandler/koordinator i Socialcenter København til sikring af, at især de mange udenbys borgeres sager håndteres.

De økonomiske konsekvenser

En ambulans behandlingsgaranti på 24 timer vil give øgede omkostninger til stående beredskab og til tillæg i weekender. Den øgede kapacitet vil samtidig i et vist omfang aflaste den almindelige drift, hvilket vil give en forventet besparelse (som nedenfor er sat til 6 medarbejdere á 450.000 kr.).

En døgnbehandlingsgaranti på 24 timer vil medføre merudgifter til drift af skønnet 10 pladser til en enhedspris på 0,5 mio. kr. årligt. I tabellen nedenfor er forudsat, at det stående akutte døgnberedskab aflaster køb af eksterne døgnpladser. Overslaget på 10 pladser er en nedskrivning i forlængelse af erfaringerne med den fremskudte behandling, der indikerer, at behovet ikke er så udtalt, som man kunne forvente.

I beregningen forudsættes, at døgnbehandlingspladserne tilvejebringes gennem omlægning af eksisterende døgntilbud eller ved køb af eksterne pladser. I begge tilfælde er der ikke brug for anlægsmidler.

Tabel 1. Serviceudgifter for 24 timers behandlingsgaranti

1.000 kr. – 2014 p/l	2014*	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
Lønudgifter til forøget stående beredskab herunder weekendtillæg	3.950	7.900	7.900	7.900
Besparelse på hverdagsdriften	- 1.350	-2.700	-2.700	-2.700
10 kommunale akut-døgnpladser*	2.500	5.000	5.000	5.000
Besparelse på køb af døgnpladser*	-1.250	-2.500	-2.500	-2.500
Serviceudgifter i alt	3.850	7.700	7.700	7.700

*halvårseffekt

Tabel 2. Serviceudgifter for belønningsbehandling og behandlingspraktik

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
-Belønningsbehandling	1.750*	2.500	2.500	2.500
-Behandlingspraktik	1.000	1.000	1.000	1.000
- Koordinator	400	400	400	400
Serviceudgifter i alt	3.150	3.900	3.900	3.900

*halvårseffekt + 500.000 i konceptudvikling og forskningsdesign

Ø304 Alternative plejehjemspladser på E-huset

Notat under udarbejdelse

Ø305 Kvalitetsløft RG60

Baggrund

Socialudvalget drøftede på mødet d. 13. marts 2013 forholdene på RG60. Det er forvaltningens vurdering, at det vil være uforsvarligt, at køre videre med den nuværende normering, da den er utilstrækkelig set i relation til målgruppens problemstillinger.

Udvalget har på baggrund af drøftelserne bedt forvaltningen om at udarbejde et ønskeforslag til forbedring af forholdene på tilbuddet.

Indhold

Det foreslås, at RG60 nednormeres til 24 pladser mod i dag 30 pladser. Samtidig foreslås det, at tilbuddet opgraderes med personaleressourcer, der modsvarer brugernes behov. Konkret foreslås det, at der tilføres midler til en opnormering af personaleressourcerne, svarende til 4,8 årsværk plus vikardækning.

Med en opnormering af den foreslåede størrelse vil det være muligt at opgradere den sovende nattevagt til en vågen, samt at udvide antallet af medarbejdere, så der er fire medarbejdere på vagt i dagtimerne og tre om aftenen.

Det foreslås endvidere, at der afsættes midler til at ansætte en psykolog 20 timer ugentligt, samt midler til at frikøbe en misbrugskonsulent fra U-turn én dag om ugen til en udgående indsats på RG60.

Forvaltningen vurderer, at den foreslåede opgradering vil bidrage til, at brugergruppen i højere grad end i dag får den hjælp, de har behov for, herunder at støtten på botilbuddet i højere grad vil kunne bygge bro til andre hjælpesystemer, fx psykiatrien og misbrugsbehandling.

Samtidig er det forventningen, at en højere normering vil sænke konfliktniveauet på RG60 til gavn for såvel brugerne som medarbejderne.

De økonomiske konsekvenser

Opgraderingen af RG60 vurderes at ville koste sammenlagt 2,86 mio. kr. årligt. Økonomien fremgår af tabel 1:

Tabel 1: anslået pris for de mulige tiltag

Foreslået tiltag	Anslået pris pr. år (1.000 kr.)
Opjustering af personalenormeringen med 4,8 årsværk plus vikarer	2.448
Psykolog 20 timer pr. uge	324
Udgående misbrugsbehandling	90

Total	2.862
--------------	--------------

I forbindelse med at tilbuddet er blevet omlagt fra § 107 til § 110, er det blevet muligt at hjemtage statsrefusion på driftsudgiften. Det betyder, at en del af udgiften til opnormering af tilbuddet kan finansieres af statsrefusion på det nuværende budget. Der vil dog stadig være behov for at tilføre ekstra midler, i alt 550 t.kr.

Tabel til udgifter til driftsaktivitet

Tabel 2. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Merudgifter til personale	550	550	550	550
Serviceudgifter i alt	550	550	550	550

Tidligere afsatte midler

RG60 har i forbindelse med Hjemløsestrategien fået tildelt midler til at dække aften-, nat og weekendbemanding. Bemandingen i disse timer er allerede sikret forankring gennem hjemtagning af statsrefusion på den nuværende driftsudgift til tilbuddet.

Ø306: Social beskæftigelse, herunder pulje til socialøkonomiske virksomheder

Baggrund

De mest udsatte kontanthjælpsmodtagere, matchgruppe 3, modtager i dag ikke et beskæftigelsesrettet tilbud, da matchgruppe 3 som den eneste gruppe i jobcentret ikke skal have et tilbud efter Lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Socialforvaltningen foreslår derfor, at match 3 borgerne tilbydes et socialt beskæftigelsestilbud. Social beskæftigelse er beskæftigelses- og aktivitetstilbud til særligt udsatte voksne, som lever uden tilknytning til det ordinære uddannelses- og arbejdsmarked. Et rummeligt beskæftigelsestilbud gør det muligt for den enkelte at deltage i et arbejds- og læringsfællesskab og derigennem at opleve sig nødvendig og betydningsfuld for netop dette fællesskab.

Social beskæftigelse kan med fordel varetages af organisationer/projekter, der arbejder efter socialøkonomiske principper, og kan også varetages i kommunens tilbud.

Indhold

Der er ca. 800 borgere med handicap eller sindslidelse, der er kontanthjælpsmodtagere i match 3. Det foreslås at borgerne tilbydes social beskæftigelse for at borgeren med formålet at øge borgernes livskvalitet og rykke nærmere mod beskæftigelse.

Den sociale beskæftigelse kan bestå af fx være kurser i hverdagsmestring, som kan bringe borgene tættere på et beskæftigelsesrettet forløb. Andre forløb kan være konkrete aktiviteter, som håndværksmæssige opgaver og pasning af café. Målet med social beskæftigelse er at bidrage til den enkeltes udvikling af såvel faglige som sociale evner, og til varige forandringer for mennesker, der lever med komplekse sociale problemer.

Pulje til social beskæftigelse i socialøkonomiske virksomheder

Social beskæftigelse kan varetages af socialøkonomiske virksomheder til social beskæftigelse.

Inspireret af erfaringerne fra Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens metodeudviklingspulje og en task-force under Ugebrevet Mandag Morgen, foreslår Socialforvaltningen, at der oprettes en kommunal pulje for aktivering af matchgruppe 3 borgere i socialøkonomiske virksomheder.

Socialforvaltningen definerer formålet med puljen, og socialøkonomiske virksomheder inviteres til at byde ind på puljen, dog har andre virksomhedsformer, der opfylder betingelserne for puljen, også mulighed for at søge. Der er to overordnede formål med puljen: Konkret aktivering af borgere og metodeudvikling på området.

Ved oprettelsen af en pulje har kommunen har mulighed for at gå ind i en tættere udviklings- og erfaringsproces med aktørerne.

Social beskæftigelse i kommunens tilbud

Socialforvaltningen har gode erfaringer med social beskæftigelse i eksisterende projekter. Her arbejdes her med empowerment for den enkelte, hvor medarbejderne fungerer som borgerens sociale vejleder/casemanger og motiverer borgeren til at håndtere sin egen livssituation og at skabe forandring. Medarbejderne hjælper desuden med at få kontakt til offentlige myndigheder og sundheds- og misbrugssystemet.

Erfaringen fra fx Socialforvaltningens projekt Udsatsen er, at brugere gennem deltagelse opnår selvmestring, højere livskvalitet og får skabt struktur på deres liv, fordi beskæftigelsen bliver en væsentlig del af deres hverdag. De bliver bedre til at fastholde bolig, får bedre vaner og en sundere døgnrytme. Udsatsen kan føre til reel beskæftigelse og følgende uafhængighed af offentlige ydelser.

Effekt

De forventede effekter for en udvidet indsats for de mest udsatte ledige i Socialforvaltningen er:

- Ca. 10 % af målgruppen opmatches og kan varetage et tilbud efter beskæftigelseslovgivningen.
- Højere livskvalitet for målgruppen
- Helhedstækning omkring den sociale og beskæftigelsesmæssige indsats.

Budgetønsket støtter op om:

- Københavns Kommunes strategi for socialøkonomiske virksomheder 2010-2013
- Socialudvalgets pejlemærke om flere borgere med sindslidelse og handicap i beskæftigelse

Såfremt Regeringens kontanthjælpsreform vedtages, vil matchbegrebet blive afskaffet. Budgetønsket vil blive tilpasset dette.

De økonomiske konsekvenser

Samlet ønskes midler på i alt 3.500 t. kr. ud af nedenstående tabel.

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2013 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Pulje til social beskæftigelse	2.500	2.500	2.500	2.500
- Social beskæftigelse i socialforvaltningens egne tilbud	1.000	1.000	1.000	1.000
- I alt	3.500	3.500	3.500	3.500

Ø307: Midler til dækning af tilbagebetalingskrav vedr. hjemløsestrategien

Baggrund

Der er i løbet af hjemløsestrategiens driftsperiode genereret et mindreforbrug på satspuljemidler på 13,2 mio. kr. Socialudvalget anmodede i forbindelse med overførselssagen 2012-2013 om, at midler blev overført til 2014, idet Københavns Kommune her, kan forvente et tilbagebetalingskrav fra Staten.

Der er formelt set tale om midler vedrørende eksternt finansierede projekter, der hører til én af de tre kategorier, der sædvanligvis imødekommes i forbindelse med overførsler fra år til år. Dette er også er tilfældet med øvrige sådanne overførsler fra 2012-2013. Socialforvaltningen valgte ikke søge midlerne overført til 2013, men i stedet ”direkte” til 2014, idet forvaltningen ikke fandt det hensigtsmæssigt at optage unødigt servicemåltal i 2013, hvilket ville have været konsekvensen af en overførsel hertil.

I forbindelse med overførselssagen blev midlerne ikke overført til 2014, men reserverede i kassen. Endelig disponering heraf, samt afsættelse af servicemåltal, skal indgå i budgetforhandlingerne for 2014.

Hvis der ikke afsættes midler og servicemåltal til håndtering af udfordringen med det forventede tilbagebetalingskrav i 2014, vil det betyde, at Socialudvalget skal finde en tilsvarende besparelse inden for rammen. Det vil som udgangspunkt ske på udsatteområdet, som midlerne vedrører.

Indhold

Mindreforbruget på driftssiden skyldes primært, at det har taget længere tid end planlagt at komme op på det ønskede antal bostøtteforløb, og at byggeriet af plejepladser har været forsinket.

Konkret forventer Socialforvaltningen, at 13,2 mio. kr. ikke kan anvendes som forudsat. Det må forventes, at Socialministeriet vil komme med et tilbagebetalingskrav i 2014, såfremt kommunen ikke formår at anvende midlerne.

Hvis midlerne inkl. servicemåltal til 2014 ikke afsættes i budgetforhandlingerne, skal de som udgangspunkt skulle findes på Socialudvalgets ramme for udsatte voksne. Konkret vil det betyde, at de 13,2 mio. kr. skal findes på Udsatterammen, hvor der i forvejen er et merforbrug, bl.a. som følge af ubalance på køb/salg-budgettet.

Det vil med andre ord gå ud over serviceniveauet på et i forvejen presset område. Der er som nævnt ovenfor en dialog med Ministeriet om evt. at forlænge strategiperioden ind i 2014 og længere frem, som

endnu ikke er afsluttet. Såfremt der indgås aftale med ministeriet om anvendelse af midlerne i 2014, vil budgetbehovet i nærværende notat vedrøre midler, som skal anvendes til nye aktiviteter, og ikke blot til tilbagebetaling.

Forvaltningen har dog siden efteråret 2012 været i dialog med Socialministeriet om muligheden for en udvidet strategiperiode i Københavns Kommune, hvor midlerne kan bruges i 2014 og måske længere frem. Disse drøftelser er endnu ikke afsluttet. Såfremt drøftelserne resulterer i en aftale om, at midlerne må anvendes i 2014, vil der dog stadig være behov for at afsætte midlerne og måltallet i budgetforhandlingerne, da pengene som nævnt pt. ligger reserverede i kassen og ikke er afsat på Socialudvalgets ramme.

Socialudvalget vil dog have finansieringsbehovet i 2014 uanset, om der aftales med ministeriet, at der kan igangsættes nye aktiviteter, eller om midlerne skal tilbagebetales.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Anmodet overførsel fra 2012-2013	13.200			
Serviceudgifter i alt	13.200			

Tidligere afsatte midler

Der blev i budgetaftale 2013 afsat 9,3 mio. kr. i form af mindreforbrug fra 2011, der blev overført til 2013. Hensigtserklæringen/reservationen heraf fremgik ligeledes af overførselssagen 2011-2012.

Tabel 3. Afsatte midler på området i tidligere aftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2011	2012	2013	2014	2015
Overførselssagen for 2011 til 2012:					
Budgetaftale 2013:			9.200		
Afsatte midler i alt			9.200		
Heraf forbrugt			?		

Ø308: Pulje til fremme af beskæftigelse i Socialøkonomiske virksomheder

Baggrund

Socialøkonomiske virksomheder til social beskæftigelse anses som gavnlige til at aktivere borgere på kanten af arbejdsmarkedet og kombinere en beskæftigelses- og social indsats.

Social beskæftigelse er beskæftigelses- og aktivitetstilbud til særligt udsatte voksne, som lever uden tilknytning til det ordinære uddannelses- og arbejdsmarked. Et rummeligt beskæftigelsestilbud gør det muligt for den enkelte at deltage i et arbejds- og læringsfællesskab, og derigennem at opleve sig nødvendig og betydningsfuld for netop dette fællesskab. Målet med social beskæftigelse er at bidrage til den enkeltes udvikling af såvel faglige som sociale evner, og til varige forandringer for mennesker, der lever med komplekse sociale problemer.

Indhold

Det foreslås, at der oprettes en pulje på 20 mio. kr. årligt til aktivering af borgere på kanten af arbejdsmarkedet, hvor socialøkonomiske virksomheder kan søge.

Puljen skal være inspireret af BIFs metodeudviklingspulje, som er en pulje, der har haft formål at udvikle og afprøve nye metoder til at bistå match 2-borgere med at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Puljen blev uddelt for sidste gang i 2012 med et beløb på 10 mio. kr., hvor ca. 180 borgere kom i forløb. Et meget forsigtigt skøn vil derfor være, at en pulje med 20 mio. kr. vil kunne få 350-400 borgere i forløb. Effekten vil afhænge af både puljens rammer, og hvem der ansøger.

Puljen kan dog lovgivningsmæssigt *ikke* afgrænses til kun at kunne søges af socialøkonomiske virksomheder, men der kan opstilles retningslinjer i puljen, som er typiske for socialøkonomiske virksomheder. Retningslinjerne defineres i fællesskab af BIF og SOF.

Lovgivning under afklaring

I Danmark findes der endnu *ingen særlig juridisk selskabsform* skræddersyet til feltet, og sociale iværksættere organiserer sig derfor på mange forskellige måder.

Center for socialøkonomi definerer det som virksomheder, der er:

- Med socialt formål – dvs. forbedrer samfundsmæssige forhold og skaber social værdi
- Innovative – dvs. arbejder med nye produkter, services eller processer
- Professionelt organiserede – dvs. ikke udelukkende baseret på frivillig arbejdskraft.
- Privat eller kollektivt ejet – altså ikke offentligt ejet

- Not-for-profit – dvs. geninvesterer evt. overskud for at fremme det sociale formål

I forlængelse af finansloven for 2013 er der nedsat et hurtigt arbejdende udvalg, der undersøger barrierer for etablering og udvikling af socialøkonomiske virksomheder og kommer med anbefalinger, herunder udarbejder et konkret lovforslag til en ny særlig virksomhedsform under navnet socialøkonomisk virksomhed. Udvalget vil – foruden de relevante ministerier – bestå af eksterne eksperter og praktikere på området. Udvalget skal afrapportere medio 2013 med henblik på fremsættelse af lovforslag i folketingssamlingen 2013/2014.

Endvidere har regeringen vedtaget en ny kontanthjælpsreform, som, hvis den vedtages, vil afskaffe matchbegrebet. Der vil dermed fremover ikke være den klare skillelinje, hvor match 3 gruppen skiller sig ud ved at være passive og ikke få et tilbud i BIF.

Ovenstående tiltag, samt eventuelt kommende nye snitflader mellem Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen, har stor betydning for en evt. kommende puljes rammer, og det anbefales derfor, at puljen først defineres, efter at disse rammer er på plads, forventeligt medio 2013.

Hovedparten af de borgere, der vil have gavn af beskæftigelse i socialøkonomiske virksomheder, er kontanthjælpsmodtagere. I dag ligger ansvaret for beskæftigelsesindsatsen af disse borgere i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. Det anbefales derfor, at midlerne placeres i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, men udmøntes i samarbejde med Socialforvaltningen.

De økonomiske konsekvenser

Udgifterne forudsættes afholdt på styringsområdet overførsler.

Tabel 1. Udgifter, styringsområde overførsler

1.000 kr. – 2013 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Udgifter:</i>				
- Pulje	20.000	20.000	20.000	20.000
Udgifter i alt	20.000	20.000	20.000	20.000

401: Ønskeforslag om modernisering af 94 bofællesskabspladser til unge med handicap og unge med sindslidelse

Baggrund

Forslaget indgår i Socialforvaltningens samlede moderniseringsplan, der indgik i budgetforhandlingerne for budget 2012 og 2013. Moderniseringsplanen blev udarbejdet i fællesskab med Københavns Ejendomme og Økonomiforvaltningen.

Projektet vedrørende modernisering af 94 bofællesskabspladser til unge med handicap og unge med sindslidelse er i moderniseringsplanen prioritet som nr. 3.

I alt søges om 157 mio. kr. i anlægsudgifter til modernisering af 94 bofællesskaber, opdelt på 76,8 mio. kr. i anlægsudgifter til 46 pladser til unge med handicap og 80,1 mio. kr. i anlægsudgifter til 48 pladser til unge med sindslidelse.

Forslaget kan skaleres, dog er minimum antal pladser 12.

Forslaget vil medføre at:

- 94 borgere med handicap og borgere med sindslidelse får en tidssvarende bolig med eget bad og køkken
- at kapaciteten af tidssvarende boliger med lav husleje til unge med handicap og unge med sindslidelse udvides
- at der kommer en årlig besparelse i energiforbrug på 558 t. kr. (hvoraf 2/3 tilfalder beboerne og 1/3 tilfalder Københavns Kommune)
- at der indhentes en årlig CO₂ fortrængning på 150 ton
- at en samling af de mindre bofællesskaber med 3-4 pladser til opgangsbofællesskaber med minimum 12 pladser medfører en større driftsoptimering, der forbedrer det samlede serviceniveau overfor beboerne
- en bedre integration af unge med sindslidelse i almindelige private ejendomme

Forslaget vil bidrage til at opfylde Socialudvalgets pejlemærker om:

- at få flere tidssvarende boliger til borgere med handicap
- at der etableres særlige boliger til unge
- at flere borgere fra det socialpsykiatriske bocentre flytter i en mere selvstændig bolig

Samtidig understøtter forslaget Københavnerfortællingens målsætning om få en mangfoldig og mere klimavenlig by.

Table 1: Description of modernization of co-housing units distributed by target groups

Projekt	Målgruppe	Antal pladser	Minimum antal pladser	Økonomi	Enhedspris
a) Bofællesskaber til unge med handicap	Borgere med handicap	46	12	76,8 mio. kr. Kan skaleres ned til udgift på 20, 40 eller 60 mio. kr.	1,67 mio. kr.
b) Bofællesskaber til unge med sindslidelse	Borgere med sindslidelse	48	12	80,1 mio. kr. Kan skaleres ned til udgift på 20, 40 eller 60 mio. kr.	1,67 mio. kr.
Samlet bofællesskaber til unge	Borgere med handicap og borgere med sindslidelse	94		157 mio. kr.	1,67 mio. kr.

Consequences of modernization

The following table shows the effect of modernization for the proposal.

Table 2: Effect of modernization for the proposal

Projekt	Målgruppe	Antal pladser	Standard nu	Standard efter modernisering	Konsekvens af modernisering
Bofællesskaber til unge med handicap og til unge med sindslidelse	Borgere med handicap og borgere med sindslidelse	94	Værelser på 13-15 m ² , hvor 3-4 borgere deler bad og køkken, der ofte ikke er handicaptilgængelige	Boliger på ca. 50 m ² med eget bad og køkken, der lever op til tilgængelighedskrav	Tidssvarende boliger til unge Driftsoptimering og højere serviceniveau

The proposal will lead to citizens getting up to 50 m² apartments with their own bathroom and kitchen. Currently, tenants live in rooms of 13-15 m², where 3-4 share the bathroom and kitchen.

Current co-housing units are so time-consuming, that many young people say no to an apartment, even though they cannot be offered the

tidssvarende almene boliger pga. deres indtægtsgrundlag. Derfor bliver de boende hjemme og får derved ikke den støtte de har behov for på et tidligt tidspunkt, hvilket mindsker deres chancer for igennem botræning at blive mere selvstændige. På nuværende tidspunkt har ca. 10 % af de ventende til en bofællesskabsplads sagt nej med henvisning til boligstandard.

41,7 % af de borgere, der er på venteliste til midlertidige botilbud (bofællesskaber og solistboliger) er i dag på kontanthjælp. Disse borgere kan på nuværende tidspunkt betale for huslejen i 37 % af de midlertidige boliger, men næsten alle af disse boliger er utidssvarende. Derfor er der behov for, at der etableres tidssvarende boliger med et huslejeniveau, som borgere på kontanthjælp kan betale (dvs. ikke almene boliger).

Målgruppen kan også betale huslejen i små almene boliger på 25 m². Disse er dog ikke anvendelige til målgruppen, da de ikke kan indrettes handicapvenligt.

En samling af de mindre bofællesskaber på 3-4 boliger til bofællesskaber med 12-14 beboere vil skabe driftsoptimering og et forbedret serviceniveau for beboerne. Serviceniveauet og kvaliteten i støtten optimeres ved at:

- minimering af personalets transporttid imellem bofællesskaberne, der medfører mere ansigt til ansigt tid med beboerne
- bedre udnyttelse af ressourcer ved at vagtplanlægning bliver mere smidig og holdbar, samt mindre brug af vikarer
- bedre mulighed for at efterkomme dokumentationskrav og hæve faglighed, når flere par øjne vurderer beboeren

Efter Socialforvaltningens opfattelse bør opgangsbofællesskaberne placeres spredt ud over hele byen, således at Københavns Kommunes politik om ikke at skabe flere boliger til udsatte borgere i udsatte byområder iagttages ved lokaliseringen.

Forslaget er opdelt i 2 dele: a) etablering af billige boliger til unge med handicap og b) modernisering af 48 bofællesskabspladser målrettet unge med sindslidelse.

Indhold

a) Etablering af billige boliger til unge med handicap

Første del af forslaget indebærer, at utidssvarende bofællesskaber med i alt 46 pladser til unge med handicap flytter til 3-4 nybyggede opgangsbofællesskaber med 12-14 beboere i hver.

Socialforvaltningen ønsker, at der etableres følgende antal bofællesskaber i de forskellige bydele:

1 på Amager, 1 på Nørrebro eller Nordvest, 1 i Valby, 1 på Vesterbro.
Den endelige fordeling vil afhænge af de konkrete muligheder.

For at få bygget til den bedste pris vil etableringen blive udbudt til private bygherre eventuelt med mulighed for at bygge på kommunal grund.

De økonomiske konsekvenser

I denne første del af forslaget søges der om 76,8 mio. kr. til modernisering af 46 bofællesskabspladser målrettet unge med handicap. Bofællesskabspladserne skal etableres som nybyggede servicelovsboliger, så de unge, der oftest er på kontanthjælp kan betale huslejen.

Forslaget kan dog skaleres, således at der som minimum etableres 12 og derefter enten 24 eller 36.

Tabel a.1. Enhedspriser i projektet*

Projekt navn	Projekttype	Enhedspris - total	Pris pr. plads i projekt	Evt. årsag til afvigelse
Bofællesskab – til borgere med handicap	Nybyggeri - servicelovsboliger	1.250 t.kr.	1.667 t.kr.	Grundkøb medfører ekstraudgift på 400 t.kr.

*Forskellen i enhedspriser forklares i afsnit om nøgletal og enhedspriser nedenfor

Tabel a.2. Anlægsudgifter ved etablering af 46 pladser

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
Etablering af opgangsbofællesskab til unge med handicap					
Forprojektering	1.000	1.000	0	0	*
Anlægsudgifter	0	35.420	35.420	0	
Flytteudgifter, montering og indskud	0	0	1.162	1.162	
Projektledelse i Socialforvaltningen	5	182	183	6	
Projektledelse i Kejd	17	619	602	0	
Anlægsudgifter i alt	1.022	37.221	37.367	1.168	
Heraf til Kejd	1.017	37.039	36.022	0	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tabel a.3. Skalering af anlægsudgifter ifht. pladsantal

1.000 kr. – 2014 p/l	12 pladser	24 pladser	36 pladser	*
Etablering af opgangsbofællesskab til unge med handicap				
- Forprojektering	340	600	900	*
- Anlægsudgifter inkl. flytteudgifter, montering og indskud	19.624	39.246	58.869	
- Projektledelse i Socialforvaltningen	98	196	295	
Anlægsudgifter i alt	20.062	40.042	60.064	
Heraf til Kejd	16.621	33.200	49.800	
Afledte serviceudgifter				
Samlet besparelse v/energirenovering (2/3 tilfalder beboere og 1/3 tilfalder Socialforvaltningen, angivet i parentes)	- 71 (-24)	- 142 (-47)	- 213 (-71)	

Tabel a.4. Anlægsudgifter ved etablering af 12 pladser

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
Etablering af opgangsbofællesskab til unge med handicap					
- Forprojektering	340			0	*
- Anlægsudgifter inkl. flytteudgifter, montering og indskud		18.761	863	0	
- Projektledelse i Socialforvaltningen	33	32	33	0	
Anlægsudgifter i alt	373	18.793	896	0	
Heraf til Kejd	340	18.761	0	0	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tidsangivelse

Tabel a.6. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, Tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
Bofællesskab 1-2																
<i>Grund fundet</i>		X														
- Forprojektering afsluttet			X													
- Udbud gennemført				X												
- Anlægsbevilling givet				X												
- Opførelse igangsat					X											
- Opførelse afsluttet								X								

- Facilitet ibrugtaget									X										
Bofællesskab 3-4																			
Grund fundet						x													
- Forprojektering afsluttet								X											
- Udbud gennemført									X										
- Anlægsbevilling givet									x										
- Opførelse igangsat										X									
- Opførelse afsluttet													X						
- Facilitet ibrugtaget																	X		

b) Modernisering af 48 bofællesskabspladser målrettet unge med sindslidelse

Indhold

Anden del af forslaget indebærer, at 48 utidssvarende bofællesskabspladser til borgere med sindslidelse flytter til tidssvarende opgangsbofællesskaber.

Boligerne vil enten blive nybyggede eller etableres ved at opkøbe eksisterende private byggeri (samarbejde med TMF om muligt opkøb af byfornyede ejendomme).

Socialforvaltningen ønsker, at der etableres følgende antal bofællesskaber i de forskellige bydele: -1 på Amager, 1 på Nørrebro eller i Nordvest, 1 i Valby og 1 på Vesterbro. Den endelige fordeling vil afhænge af de konkrete muligheder.

For at få bygget til den bedste pris vil etableringen blive udbudt til private bygherre eventuelt med mulighed for at bygge på kommunal grund. Derudover vil der eventuelt blive opkøbt eksisterende udlejningsejendomme, som kan omdannes til formålet.

Socialforvaltningen har ikke erfaring med opkøb af private ejendomme, men undersøger på nuværende tidspunkt i samarbejde med Økonomiforvaltningen muligheden for at erhverve en ejendom fra privat sælger til brug for etablering af servicelovstilbud til unge med sindslidelse. Erfaringer herfra vil blive medtaget i det videre arbejde med tilvejebringelse af boliger.

De økonomiske konsekvenser

I anden del af forslaget søges der om 80 mio. kr. til modernisering af 48 boliger til borgere med sindslidelse.

Forslaget kan dog mindskes, således at der som minimum etableres 12 og derefter enten 24 eller 36 pladser.

I forbindelse med moderniseringen øges udgifterne til grundhuseje, da der etableres flere m² pr. borger. Dette er dog udgiftsneutralt for

kommunen, da der ydes en kompensation for forskellen i grundhusleje fra de fraflyttede lejemål til de nye byggerier.

Tabel b.1. Enhedspriser i projektet*

Projekt navn	Projekttype	Enhedspris – total	Pris pr. plads i projekt	Evt. årsag til afvigelse
Bofællesskab – til borgere med sindslidelse	Nybyggeri - servicelovsboliger	1.250 t.kr.	1.667 t.kr	Grundkøb medfører ekstraudgift på 400 t.kr.

*Forskellen i enhedspriser forklares i afsnit om nøgletal og enhedspriser nedenfor

Tabel b.2. Anlægsudgifter ved 48 pladser

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
Etablering af opgangsbofællesskab til unge med sindslidelse					
Forprojektering	1.000	1.000	0	0	*
Anlægsudgifter	0	36.960	36.690	0	
Flytteudgifter, montering og indskud	0	0	1.246	1.246	
Projektledelse i Socialforvaltningen	5	190	191	6	
Projektledelse i Kejd	17	645	628	0	
Anlægsudgifter i alt	1.022	38.795	39.024	1.252	
Heraf til Kejd	1.017	38.605	37.588	0	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tabel b.3. Skalering af anlægsudgifter ifht. pladsantal

1.000 kr. – 2014 p/l	12 pladser	24 pladser	36 pladser	*
Etablering af opgangsbofællesskab til unge med handicap				
- Forprojektering	340	600	900	*
- Anlægsudgifter inkl. flytteudgifter, montering og indskud	19.314	38.626	57.939	
- Projektledelse i Socialforvaltningen	97	193	290	
Anlægsudgifter i alt	19.751	39.419	59.129	
Heraf til Kejd	16.621	33.200	49.800	
Afledte serviceudgifter				
Samlet besparelse	- 71	- 142	- 213	

v/energirenovering (2/3 tilfalder beboere og 1/3 tilfalder Socialforvaltningen, angivet i parentes)	(-24)	(-47)	(-71)	
---	-------	-------	-------	--

Tabel b.4. Anlægsudgifter ved etablering af 12 pladser

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
Etablering af opgangsbofællesskab til borgere med sindslidelse					
- Forprojektering	340	0	0	0	*
- Anlægsudgifter inkl. flytteudgifter, montering og indskud	0	18.451	864	0	
- Projektledelse i Socialforvaltningen	32	32	32	0	
Anlægsudgifter i alt	372	18.483	896	0	
Heraf til Kejd	340	18.451	0	0	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tidsangivelse

Tabel b.6. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
Bofællesskab 1-2																
<i>Grund fundet</i>		X														
- Forprojektering afsluttet			X													
- Udbud gennemført				X												
- Anlægsbevilling givet				X												
- Opførelse igangsat					X											
- Opførelse afsluttet								X								
- Facilitet ibrugtaget									X							
Bofællesskab 3-4																
<i>Grund fundet</i>				X												
- Forprojektering afsluttet					X											
- Udbud gennemført						X										
- Anlægsbevilling givet						X										
- Opførelse igangsat							X									
- Opførelse afsluttet										X						
- Facilitet ibrugtaget											X					

Tidligere afsatte midler

I tabel 3 fremgår der hvilke midler, der tidligere er afsat til hhv. borgere med handicap og sindslidelse.

Table 3. Afsatte midler til boliger til borgere med handicap og sindslidelse i tidligere budgetaftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2010:</i>						
-Etablering af 64 boliger til borgere med sindslidelse og handicap			18.308	18.656		
-Etablering af 12 afskærmningspladser til borgere med handicap	4.841	7.459				
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2011:</i>						
-Etablering af 24 solistboliger i Ny Ellebjerg			4.400			
-Etablering af 48 boliger til borgere med handicap			14.400	14.400		
-Etablering af 48 boliger til hjemtagning af borgere med handicap		14.400	2.700	24.300		
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2012</i>						
Modernisering af Ringbo – 135 pladser til borgere med sindslidelse				46.750	46.750	
Dagmargården – etablering af 30 pladser til unge med sindslidelse			50.000			
<i>Afsatte midler i overførselssag 2011-2012</i>						
Enkeltmandsprojekter til borgere med handicap		400	18.900	700		
Hjortholms Allé*		1.269				
<i>Budget 2013</i>						
2*12 boliger til unge med handicap eller sindslidelse				100	37.800	1.800

Afsatte midler i alt	4.841	23.528	108.708	104.906	84.550	1.800
Heraf forbrugt	4.814	21.859				

Risikovurdering i anlægsprojekter

I øjeblikket er der gunstige vilkår for byggeri herunder at få bygget til en fornuftig pris. Dog skal der generelt tages forbehold for tidsplan og økonomi ifbm. uforudsete eksterne processer, såsom behov for ændringer i lokalplaner (primært ved nybyggeri), samt ændring i markedsforholdene på boligområdet.

Tabel 4. Risici

Særlige risici vedr. overholdelse af økonomi	Beskrivelse	Konsekvens
Stigning i udgifter til etablering	At udgifterne til ombygning og nybyggeri overstiger anlægsbeløbet, som følge af uforudsete krav til byggeriet og/eller stigende efterspørgsel på boligmarkedet	At Socialforvaltningen må regulere på kravene til boligerne.
Stigning i udgifter til renovering	At udgifterne til ombygning overstiger anlægsbeløbet, som følge af uforudsete krav til byggeriet og/eller stigende efterspørgsel i byggerisektoren	At Socialforvaltningen må regulere på kravene ombygningen
Særlige risici vedr. overholdelse tidsplanen	Beskrivelse	Konsekvens
Ændringer til lokalplan	At byggeriet medfører at der skal vedtages en ændring i lokalplanen	At tidsplanen ikke kan overholdes
Manglende udbud, herunder modtagelse af kvalificerede tilbud	At der bliver mindre konkurrence imellem udbydere, som medfører at der kommer færre relevante bud	Gennemførelse af flere udbudsrunder eller at kravene til byggeriet skal revideres

Ø402: Etablering af 22 skæve boliger til udsatte borgere

Baggrund

Der ønskes etableret 22 skæve boliger til udsatte borgere, da der er mangel på boliger til hjemløse og særligt udsatte borgere, som har svært ved at indpasse sig eller ikke magter at bo i et traditionelt bomiljø. Boligerne skal derfor kunne rumme beboere med en væsentlig anderledes adfærd og ofte et misbrug.

De skæve boliger kan etableres af almene boligselskaber eller private bygherrer med støtte fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. Derudover kan boligerne etableres som kommunalt alment byggeri. Det er dog en forudsætning, at Københavns Kommune kan stille byggemodnede grunde vederlagsfrit til rådighed, for at huslejen kan holdes nede på et niveau, som en kontanthjælpsmodtager kan betale. Dette er almindelig praksis for projekterne med skæve boliger, og er politisk vedtaget i det tidligere Familie- og Arbejdsmarkedsudvalg (FAU 116/99).

Der er pt. ikke fundet nogen konkrete byggegrunde, men forvaltningen vil i samarbejde med Københavns Ejendomme igangsætte en screening af kommunens byggegrunde i efteråret 2013, for at finde relevante emner.

Det ønskes derfor, at der gives en bevilling på 4 mio. kr. til byggemodning af to kommunale grunde, hvor der kan etableres i alt 22 skæve boliger. Boligerne forventes at kunne stå klar i 2016. Projektet kan skaleres ned til 11 skæve boliger til en udgift på 2 mio. kr.

Derudover skal der tilknyttes en social vicevært til de skæve huse, som kan støtte op om beboerne og dermed sikre den sociale sammenhængskraft i afdelingerne. Baseret på erfaringerne fra de eksisterende afdelinger med skæve boliger, er det forvaltningens vurdering, at 1 social vicevært er nok til at servicere begge de nye afdelinger.

I tillæg til ovenstående anlægsudgift, ønskes der derfor en bevilling på kr. 500.000,- pr. år til overhead og løn til den sociale vicevært. Bevillingen ønskes fra år 2019, da Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter yder fuld støtte til løn og overhead de første 2 til 3 år af den sociale viceværts ansættelse, hvilket i dette tilfælde vil sige 4. kvartal 2016, 2017 og 2018.

Etableringen af de skæve boliger er med til at opfylde pejlemærket om, at flere hjemløse får og fastholder egen bolig.

Indhold

Københavns Kommune har i dag 40 skæve boliger fordelt på 4 forskellige afdelinger. Derudover er der 10 skæve boliger, som er under opførelse, og som er klar til indflytning i april 2013. Det

vurderes, at der er behov for yderligere 22 boliger for at følge med det nuværende behov.

Årsagen til at grundene skal stilles til rådighed vederlagsfrit, og samtidig være byggemodnede er, at de udsatte borgere er på kontanthjælp, og derfor kun kan betale en husleje på ca. 3.000 kr. om måneden. Hvis bygherre skal bære udgiften for byggemodningen, vil det ikke være muligt at holde huslejen nede på dette niveau. Byggemodning vil bestå af nedrivning af eksisterende bygninger, oprensning af forurening og tilslutningsafgifter.

Der skal byggemodnes i alt to kommunale grunde for at etablere de i alt 22 boliger.

Projekterne vil blive gennemført i samarbejde med almene boligselskaber, som bygger og driver de skæve boliger.

I begge projekter vil Københavns Kommune stille en byggemodnet grund vederlagsfrit til rådighed. Opførelsen af boligerne bliver delfinansieret af en pulje i Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, som ministeriet har afsat specifikt til projekter med skæve boliger, og som også har delfinansieret de afdelinger med skæve boliger, der hidtil er etableret. Resten af byggeudgiften finansieres ved optagelse af realkreditlån.

De økonomiske konsekvenser

Byggemodning af grundene vil medføre en udgift på i alt 4 mio. kr. 2 mio. kr. pr. grund. Udgiften er baseret på erfaringsmæssige tal fra et tilsvarende projekt. Da der er tale om 2 projekter, kan forslaget skaleres ned til en udgift på 2 mio. kr., hvilket medfører etablering af 11 skæve boliger.

Tabel 1. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016 - 2018	2019	2020	*
<i>Anlæg:</i>						
- Forprojektering	340	0	0	0	0	*
- Anlægsudgifter (inkl. projektledelse)	0	3.660	0	0	0	
Anlægsudgifter i alt	340	3.660				
Heraf til KEjd	0	0				
<i>Afledte serviceudgifter:</i>						
- Vedligehold og drift	0	0	0	0	0	
- Social vicevært – Løn og	0	0	0	500	500	

overhead						
Afledte serviceudgifter i alt	0	0	0	500	500	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tidsangivelse

Det forventes, at forprojekteringen er færdig i 2014, og at grundene er byggemodnet ved udgangen af 2015. Boligerne vil derefter kunne bygges og stå indflytningsklare i 4. kvartal 2016.

Table 2. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet			X													
- Udbud gennemført					X											
- Anlægsbevilling givet					X											
- Byggemodning igangsat						X										
- Byggemodning afsluttet								X								
- Indflytning												X				

Risikovurdering i anlægsprojekter

Risici vedrører primært, at der findes egnede kommunale grunde, samt at nedrivning af bygninger og oprensning af grunde ikke medfører en højere udgift end forventet.

Table 3. Risici

Særlige risici vedr. overholdelse af økonomi	Beskrivelse	Konsekvens
At de egnede kommunale grunde er dyrere at byggemodne end forventet	Hvis de kommunale grunde er meget forurenede og/ eller der er bygninger på grunden, som er omkostningsfulde at rive ned pga. fx skadeligt bygemateriale vil dette medføre en merudgift.	At der skal opkøbes nye grunde, hvilket kan medføre en øget anlægsudgift, hvis disse ikke er byggemodnede
Særlige risici vedr. overholdelse tidsplanen	Beskrivelse	Konsekvens
At der findes egnede kommunale grunde	De kommunale grunde, der skal findes skal være placeret lidt væk fra naboer for at boligerne kan	At der skal opkøbes nye grunde, hvilket kan medføre en øget anlægsudgift, hvis

	fungere som skæve boliger	disse ikke er byggemodnede
--	------------------------------	-------------------------------

Tidligere afsatte midler

Der er ikke afsat midler i de seneste års budgetforhandlinger til etablering af skæve boliger. Etablering af skæve boliger har været finansieret af statslige midler.

Ø403: 24 pladser til borgere med handicap med højt støttebehov i almene boliger

Baggrund

Jf. Socialforvaltningens ”Plan for boliger til borgere med handicap, sindslidelse og udsatte borgere” (Boligplanen), ønskes der etableret 24 nye almene boliger til borgere med handicap.

Etableringen af de 24 boliger vil medvirke til at sikre, at Socialforvaltningen kan opfylde boligplanens målsætning om at kunne tilbyde borgere med handicap en bolig indenfor 6 måneder. Denne målsætning vil kunne opfyldes med de boliger, der allerede er finansieret. Men ventelisten vil hurtigt stige igen, da der er behov for flere botilbudspladser frem mod 2017.

Boligerne skal være til handicappede borgere med et højt støttebehov, dvs. til borgere der har behov for støtte næsten døgnet rundt.

Forslaget vil medføre anlægsudgifter på 20,9 mio. kr. fra 2014 til 2016, samt årlige driftsudgifter fra 2017 på 25,2 mio. kr. De 24 pladser vil kunne ibrugtages 1. kvartal 2017.

Indhold

Vurderingen af behovet for opførsel af 24 nye almene boliger til borgere med handicap med højt støttebehov er baseret på en analyse af ventelisterne, kombineret med, at der skal etableres et vist antal boliger pr. tilbud for at opnå driftsoptimering.

Borgere med højt støttebehov har som udgangspunkt førtidspension og kan derfor betale huslejen i en almen plejebolig.

Til boligerne skal etableres et internt dagtilbud. Til borgere med meget højt støttebehov vil det være mest hensigtsmæssigt, at de har et dagtilbud eller samværs- og aktivitetstilbud, der ligger i forlængelse af eller tæt ved deres bolig. Dette vil være mest trygt for de borgere, der ikke kan rumme længere ophold i et aktivitetstilbud og derfor skal have mulighed for at trække sig tilbage i egen bolig, dels er det en logistisk udfordring og dyrt at transportere borgerne rundt i København.

De økonomiske konsekvenser

Anlægsudgiften til pladserne er beregnet ud fra enhedsudgifter, der fremgår af tabel 2. Driftsudgifterne til boligerne er baseret på de enhedspriser, der var resultat af en analyse fra 2010, og de tager højde for, at Socialforvaltningen sparer udgifter på bl.a. hjemmepleje, aflastning og indlæggelser, når der etableres flere botilbudspladser. Pladspriserne fra analysen fremgår af tabel 1 og er fremskrevet til 2014 p/l.

Tabel 1. Enhedspriser for botilbudspladser til borgere med handicap

I t.kr.	Brutto pladspris 2010 p/l	Besparelser på hjemmepleje, aflastning etc. pr. plads 2010 p/l	Netto pladspris 2010 p/l	Netto pladspris 2014 p/l
Handicap				
Højt støttebehov (niveau 3)	1.054	83	971	1.050

Anlægsudgifterne til pladserne er baseret på enhedsudgifter, der fremgår af tabel 3. Når boligerne etableres som almene boliger, betaler kommunen kun udgiften til serviceareal. Derudover afhænger anlægsudgiften af størrelsen af boligerne, som er afhængig af støttebehov.

Tabel 2. Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>					
Forprojektering	500				*
Anlægsudgifter		19.224			
Montering og tomgangshusleje			1.078		
Projektledelse SOF		72	72		
Anlægsudgifter i alt	500	19.296	1.150		
Heraf til KEjd	0	0	0	0	
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
24 pladser til borgere med højt støttebehov i almene boliger (1,03 mio. kr. pr. plads)	0	0	0	25.200	
Afledte serviceudgifter i alt				25.200	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Af nedenstående tabel fremgår enhedspriserne for almene boliger med internt dagtilbud.

Tabel 3. Enhedspris for etablering af almene plejeboliger med dagtilbud

Projekttype	Enhedspris - total	M2 pr bolig	Borgers støttebehov
Nybyggeri / almene boliger med internt dagtilbud	875 t. kr.	82 m2	Højt

Tidsangivelse

Tabel 4. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, Tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet			x													
- Udbud gennemført				x												
- Anlægsbevilling givet							x									
- Opførelse igangsat											x					
- Opførelse afsluttet												x				
- Facilitet ibrugtaget													x			

Risikovurdering i anlægsprojekter

I øjeblikket er der gunstige vilkår for byggeri herunder at få bygget til en fornuftig pris. Dog skal der generelt tages forbehold for tidsplan og økonomi ifbm. uforudsete eksterne processer, behov for ændringer i lokalplaner, samt ændring i markedsforholdene på boligområdet.

1.000 kr. (løbende p/l)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2010:</i>						
-Etablering af 64 boliger til borgere med sindslidelse og handicap			18.308	18.656		
-Etablering af 12 afskærmningspladser til borgere med handicap	4.841	7.459				
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2011:</i>						
-Etablering af 24 solistboliger i Ny Ellebjerg			4.400			
-Etablering af 48 boliger til borgere			14.400	14.400		

med handicap						
-Etablering af 48 boliger til hjemtagning af borgere med handicap		14.400	2.700	24.300		
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2012</i>						
Modernisering af Ringbo – 135 pladser til borgere med sindslidelse				46.750	46.750	
Dagmargården – etablering af 30 pladser til unge med sindslidelse			50.000			
<i>Afsatte midler i overførselssag 2011-2012</i>						
Enkeltmandsprojekter til borgere med handicap		400	18.900	700		
Hjortholms Allé*		1.269				
<i>Budget 2013</i>						
2*12 boliger til unge med handicap eller sindslidelse				100	37.800	1.800
Afsatte midler i alt	4.841	23.528	108.708	104.906	84.550	1.800
Heraf forbrugt	4.814	21.859				

Ø405: Helhedsrenovering af de socialpsykiatriske botilbud Sundbygården og Thorupgården

Baggrund

På baggrund af en beslutning i Budget 2012 har Københavns Ejendomme udarbejdet en opgørelse over de skønnede fremtidige investeringsbehov og afledte driftsbespareser ved helhedsrenovering af kommunens ejendomme til brug for den samlede kommunale 2025-plan.

Grundtanken i helhedsrenovering er at samle og koordinere indsatsen på forskellige områder (genopretning, modernisering, energirenovering, klimatilpasning, indeklime og tilgængelighed), så der opnås effektivitet og synergieffekt.

På Socialforvaltningens botilbudsområde estimeres det samlede investeringsbehov ved helhedsrenovering til 1,013 mia. kr. I samarbejde med Socialforvaltningen har Københavns Ejendomme udvalgt to højt prioriterede renoveringsprojekter, der foreslås gennemført som helhedsrenovering.

Da der er tale om boliger, er beboerne i særlig grad påvirket af ejendommenes ringe vedligeholdelsesstand. De vedligeholdelsesmæssige mangler medfører ofte indeklimagener og højt energiforbrug. Det gælder eksempelvis utætte og dårligt isolerede tage og vinduer eller forældede nedslidte varme- og ventilationsanlæg. Tilsvarende sammenhænge findes i forbindelse med klimatilpasning og indeklime. Mulighederne for effektivisering og synergi ved en samlet indsats er således gode.

Indhold

Indsatsen omfatter helhedsrenovering af to ejendomme, der rummer boliger til 24 timers ophold for borgere med sindslidelse. Ved helhedsrenovering af boligerne opnås årlige energibesparelser samt bedre indeklime og bedre boligforhold.

Det foreslås, at der afsættes 134,1 mio. kr. til helhedsrenovering af disse ejendomme.

Tabel 1. Projekter og helhedsrenoveringsudgifter

Navn	Antal pladser	Helhedsrenovering i alt (1.000 kr.)	M2 pris
Thorupgården	101	79.100	9.000
Sundbygård	50	55.000	6.900

Thorupgården, botilbud til borgere med sindslidelse på Nørrebro

Thorupgården er et botilbud for længerevarende ophold til borgere med sindslidelse, som er beliggende i en kommunal bygning på Nørrebro. Thorupgårdens i alt 101 boliger lever op til moderniseringsstandarden, således, at alle borgere har eget bad og halvdelen af beboerne har eget køkken. Men Thorupgården er dog i en stand så disse badeværelser og køkkener har behov for en totalrenovering, især er faldstammerne i ekstrem dårlig forfatning. Samtidig lever bygningen ikke op til gældende klimakrav.

Ved helhedsrenoveringen vil badeværelser og køkkener blive totalrenoveret. Samtidig vil der blive sammenlagt 32 1-værelsesboliger uden eget køkken til mere fremtidssikrede 2-værelsesboliger med eget køkken. De 16 erstatningspladser skabes ved at flytte borgerne til boliger på Kollektivhuset i Nordvest, hvor der vil blive 16 boliger ledige i 2016 til formålet.

Sundbygård, botilbud til borgere med sindslidelse på Amager

Sundbygård er botilbud til borgere med sindslidelse, hvoraf 2 bygninger med i alt 50 pladser er placeret i en kommunal bygning.

Sundbygårds boliger lever op til moderniseringsstandarden for så vidt angår den indvendige del, men vinduer og tag er i den sådan forfatning, at der er problemer med indeklimaet for beboerne, samt en ineffektiv brug af varme og el. Dette skyldes også et forældet varmeanlæg.

Ved helhedsrenoveringen vil der således være fokus på renovering af vinduer og tag og varmeanlæg. Derudover vil der blive etableret 3 nye boliger samt renoveret altaner.

De økonomiske konsekvenser

For at opnå en hensigtsmæssig afvikling af projekterne, herunder genhusning af beboerne på Thorupgården, foreslås den samlede investering fordelt over en 3-årig periode.

For helhedsrenoveringerne gælder, at energibesparelserne tilfalder, såvel beboere som Socialforvaltningen. Som udgangspunkt estimeres at 1/3 af energibesparelserne tilfalder beboerne, og 2/3 tilfalder Socialforvaltningen. Dette skyldes, at det er den andel beboerne betaler af den samlede energiregning i servicelovstilbuddene.

Tabel 2. Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	*
<i>Anlæg:</i>				
- Thorupgården forprojektering	1.000			*
- Thorupgården		26.000	52.100	
- Sundbygård forprojektering	1.000			

- Sundbygård		27.000	27.000	
Anlægsudgifter i alt	2.000	53.000	79.100	
Heraf til KEjd (fratrullet SOFs projektlederhonorar)	2.000	52.735	78.704	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Der er ingen afledte serviceudgifter.

Tidsangivelse

Tablet 3. Tidsangivelse for anlægsprojekt

Anlægsaktivitet, tidsangivelse	2014				2015				2016				2017			
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv
- Forprojektering afsluttet	X	X														
- Udbud gennemført		X	X													
- Anlægsbevilling givet	X	X														
- Opførelse igangsat				X	X	X	X	X	X	X						
- Opførelse afsluttet											X	X				
- Facilitet ibrugtaget												X	X			

Risikovurdering i anlægsprojekter

På begge tilbud vil renoveringsarbejderne foregå i og omkring boliger og der kan forekomme gener for beboerne i form af støj, støv og forstyrrende byggeaktiviteter.

Tidligere afsatte midler

Tablet 4. Afsatte midler til boliger til borgere med handicap og sindslidelse i tidligere budgetaftaler:

1.000 kr. (løbende p/l)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2010:</i>						
-Etablering af 64 boliger til borgere med sindslidelse og handicap			18.308	18.656		
-Etablering af 12 afskærmningspladser til borgere med handicap	4.841	7.459				
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2011:</i>						
-Etablering af 24 solistboliger i Ny Ellebjerg			4.400			
-Etablering af 48			14.400	14.400		

boliger til borgere med handicap						
-Etablering af 48 boliger til hjemtagning af borgere med handicap		14.400	2.700	24.300		
<i>Afsatte midler i budgetaftale 2012</i>						
Modernisering af Ringbo – 135 pladser til borgere med sindslidelse				46.750	46.750	
Dagmargården – etablering af 30 pladser til unge med sindslidelse			50.000			
<i>Afsatte midler i overførselssag 2011-2012</i>						
Enkeltmandsprojekter til borgere med handicap		400	18.900	700		
Hjortholms Allé*		1.269				
<i>Budget 2013</i>						
2*12 boliger til unge med handicap eller sindslidelse				100	37.800	1.800
Afsatte midler i alt	4.841	23.528	108.708	104.806	84.550	1.800
Heraf forbrugt	4.814	21.859				

Ø406 Supplerende budgetmodel, borger med handicap

Notat under udarbejdelse

Ø407: Øget beskæftigelse til borgere med handicap

Baggrund

Status på Socialudvalgets beskæftigelsespejlemærke viser, at målsætningen om, at 20 % af Socialforvaltningens borgere med handicap skal i et beskæftigelsesrettet tilbud, ikke er nået.

En analyse af målgruppen for pejlemærker, viser nedenstående tiltag forventes at forbedre beskæftigelsen for borgere med handicap. Der forslås i alt tre indsatser:

- Styrket overgang fra aktivitets- og samværstilbud til beskyttet beskæftigelse
- Beskæftigelseskoordinator med fokus på skånejob
- Jobkonsulent for unge kontanthjælpsmodtagere med handicap

Indhold

Styrket overgang fra aktivitets- og samværstilbud til beskyttet beskæftigelse

Når en borger ønsker et dagtilbud i Socialforvaltningen, foretages der en vurdering af, om borgeren er egnet til enten beskyttet beskæftigelse efter § 103 i serviceloven eller et aktivitets- og samværstilbud efter § 104 i serviceloven. Vurderingen foretages på baggrund af en udredning af borgerens funktionsniveau. For at borgeren kan indgå i beskyttet beskæftigelse, skal vedkommende være i stand til at producere enten en vare eller en levere en serviceydelse. Beskyttet beskæftigelse kan både på værksteder og på almindelige arbejdspladser, fx Københavns Rådhus og Dansk Supermarked.

Socialforvaltningen vurderer, at der er borgere, som vil kunne indgå i beskyttet beskæftigelse, hvis det bliver muligt at tilbyde dem færre timer og mere støtte, end det er muligt i de beskyttede beskæftigelsestilbud i dag. I nogle tilfælde vil den pædagogfaglige støtte skulle gives én til én. I dag er normeringen i beskyttet beskæftigelse typisk 7-8 borgere pr. medarbejder.

Forslaget vil kræve en opgradering af forvaltningens nuværende serviceniveau på området i form af en opnormering af det pædagogiske personale i den beskyttede beskæftigelse, da den nye målgruppe har mere behov for støtte og vejledning for at udføre arbejdsopgaverne. Ligeledes vil der være behov for en øget kvalitetssikring af det produkt, som borgerne leverer til kunden.

Borgere i beskyttet beskæftigelse modtager en dusør eller løn for de timer de arbejder. Udbetalingen af lønnen er koblet til KMD lønssystem, hvilket er forbundet med administrationsgebyr. En udgift, som skal afholdes af det beskyttede værksted, hvorfor der også er behov for at afsætte midler til dette formål.

Beskæftigelseskoordinator med fokus på skånejob

Hvis Socialforvaltningen vil være i front inden for den offentlige sektor i forhold til at få flere borgere med handicap i beskæftigelse, er der behov for en koordinerende og vidensopsamlende ressourceperson, der kan forestå arbejdet med at sikre en sammenhængende og opsøgende indsats, der giver et reelt løft i antallet af meningsfulde arbejdspladser til personer med funktionsnedsættelse.

Koordinatorens opgaver vil omfatte:

- Opsøgende arbejde i forhold til førtidspensionister, der er i målgruppen og ønsker et skånejob
- Brobyggerfunktion mellem de relevante instanser på tværs af forvaltninger
- Undersøge om bedst fungerende udviklingshæmmede, der i dag har et tilbud efter § 103 i serviceloven, i stedet kan få et skånejob med mentorstøtte.
- Vejledning og støtte til kommunens øvrige forvaltninger i forbindelse med ansættelse af personer med funktionsnedsættelser

Jobkonsulent for unge kontanthjælpsmodtagere med handicap

Socialforvaltningen vurderer, at det vil være muligt at få unge med handicap på kontanthjælp tættere på understøttet beskæftigelse.

Målgruppen er de mere ressourcestærke unge kontanthjælpsmodtagere, fx Aspergers Syndrom eller mere ressourcestærke borgere med udviklingshæmning, som ikke er i aktivering og som i høj grad er i stand til at og klare hverdagslivet selv.

Borgernes kontaktpersoner oplever, at det er svært for beskæftigelsessystemet at finde den rette beskæftigelse til denne målgruppe. Der efterspørges bl.a. én fælles indgang i kommunen, når det handler om deres beskæftigelse og nogle kompetencepersoner som kender til deres særlige udfordringer og kompetencer og dermed kan matche dem til de rette arbejdspladser.

Det foreslås, at der tilknyttes en jobkonsulent, der har fokus på unge med handicap med henblik på at kunne tilbyde de unge en håndholdt indsats i form af både pædagogisk støtte og beskæftigelsesindsats, hvor de unge sikres afklaring i forhold til beskæftigelse eller uddannelse, og hvor der foretages en opsøgende indsats til virksomheder mv.

Effekt

- Ca. 30 borgere kan komme i beskyttet beskæftigelse eller skånejob med øget pædagogisk normering
- Oprettelse af flere skånejob

- Beskæftigelsestilbud til unge kontanthjælpsmodtagere med handicap

De økonomiske konsekvenser

Samlet ønskes midler på i alt 2.500 t. kr. Fordelingen i driftsudgifter mellem de forskellige tiltag ses ud af nedenstående tabel.

Serviceudgifterne er ikke gensidigt betingede, og der kan derfor vælges mellem de tre indsatser.

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2013 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Styrket overgang fra aktivitets- og samværstilbud til beskyttet beskæftigelse	1500	1500	1500	1500
- Beskæftigelseskoordinator	500	500	500	500
- Jobkonsulent	500	500	500	500
Serviceudgifter i alt	2.500	2.500	2.500	2.500

Ø408: Kvalitetsforbedring på børnehandicapområdet

Baggrund

Socialforvaltningens Handicapcenter har i de senere år haft meget fokus på at overholde lovgivningen og hjemtage statsrefusion på korrekt grundlag, bl.a. i forhold til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste til familier med børn med handicap efter servicelovens §§ 41 og 42.

Den øgede fokus på at overholde lovgivningen og hjemtage statsrefusion på korrekt grundlag har haft en stor effekt på den juridiske del af kvaliteten af afgørelserne, men har kostet på samarbejdet og dialogen med familierne.

En forældregruppe til børn med handicap i København er kommet med omfattende kritik af den samlede sagsbehandling på børneområdet på handicapcentret. Forældregruppen oplyser, at de oplever et øget dokumentationskrav, usammenhængende sagsbehandling og uhensigtsmæssig kommunikation. Samtidig har Arbejdstilsynet udtalt kritik af arbejdsmiljøet i en enhed af handicapcentret.

Socialforvaltningen har et stort ønske om at styrke om at styrke dialogen med forældrene, sikre en mere helhedsorienteret sagsbehandling samt at forbedre den socialfaglige del af myndighedsindsatsen for familier med børn med handicap. Familierne skal opleve en langt bedre faglig dialog med sagsbehandleren og i højere grad opleve, at enhederne koordinerer familiens sag i mellem sig.

Indhold

Socialforvaltningen ønsker konkret at forbedre kvaliteten på børnehandicapområdet i Københavns Kommune gennem tre initiativer, der kræver budgetønske:

1. Etablering af et familiehus for familier med et handicappet barn
2. Koordinerende sagsbehandlere.
3. Kompetenceudvikling af medarbejdere i Handicapcenter København og styrket kommunikation med borgerne.

Udgiften til de 3 initiativer vil udgøre:

Initiativ	I mio. kr. i 2014	I mio. kr. i 2015 og frem
Etablering af familiehus (anlæg)	1,5	0
Drift af familiehus	4,5	6,0
Koordinerende sagsbehandlere	4,0	4,0
Kompetenceudvikling og styrket kommunikation	1,6	0
I alt	11,6	10,0

Budgetønskerne er end el af en samlet handleplan på børnehandicapområdet, der fremlægges i særskilt udvalgssag.

Budgetønskets tre spor uddybes i det følgende.

1. Etablering af et familiehus for familier med et handicappet barn

Baggrund

Handicapcenter København oplever en stigning i antallet af familier, som søger støtte til løsning af vanskeligheder i familien, enten i form af forløb for forældre til børn med handicap eller for børn/unge med handicap. Generelt er efterspørgslen stor efter råd og vejledning for hele familien i forhold til at få livet til at fungere godt i en familie, hvor et eller flere af familiemedlemmerne har et handicap.

På Børnefamiliecenter København har man i de senere år arbejdet med at indføre nye metoder til at arbejde med familiernes ressourcer. Formålet i højere grad at sætte familier med udsatte børn og unge i stand til at løfte de opgaver, de faktisk har ressourcer til – kvalificeret hjælp til selvhjælp, med faglig og metodisk understøttelse. Mange familier med handicappede børn kommer i en krisesituation, fordi det er krævende at tage sig af et handicappet barn, og man er usikker på situationen. Ligeledes er der også familier med handicappede børn, der har sociale vanskeligheder. Der er derfor også grund til, at Handicapcenter København henter inspiration fra det udviklingsarbejde, som har været i gang i Børnefamiliecenter København.

Indhold

Socialforvaltningen foreslår, at det etableres et familiehus, der kan bidrage til, at den enkelte familie bliver mere selvhjulpne og får øget livskvalitet, og danne rammen om en helhedsorienteret indsats for familier med børn med handicap.

Familiehuset er tænkt som todelt, på den ene side med tilbud via lovgivningen og på den anden side et tilbud, som drives af frivillige.

Huset etableres med inspiration fra dels ressourcecentret på Ydre Nørrebro (RCYN), dels fra Familiehusene og Familierådgivningen under Børnefamiliecenter København (BFCK). Erfaringer fra Familiehusene vil formentlig kunne anvendes til etablering af støttende tilbud til børnefamilier med særlige behov herfor som følge af nedsat funktionsevne hos et eller flere børn. Samtidig har Familierådgivningen erfaringer med anonym rådgivning og samarbejde med frivillige foreninger, som kan inddrages. Endelig er RCYN interessant i forhold til stedets brede vifte af fritidstilbud, som gennemføres med frivillig arbejdskraft.

Den frivillige indsats i handicapområdets Familiehus tænkes etableret i partnerskab med en række relevante organisationer, som handicapområdet i Socialforvaltningen i dag har et tæt samarbejde med. Der skal også etableres nye partnerskaber med organisationer, som arbejder indenfor frivillighedsområdet, men ikke i dag har et etableret partnerskab med handicapområdet i København.

Familiehuset skal tilbyde:

- Introkursus til familier med et nydiagnosticeret barn
- Kurser om de enkelte handicapformer, som skal give familierne værktøjer til at hjælpe det handicappede barn i familien
- ”Brush-Up” kursus for familier
- Selvførelseskurser for børn/unge
- Familiebehandling
- Gruppeforløb indenfor forskellige handicapgrupper/erfaringsudveksling mellem familier i samme situation
- Anonym rådgivning
- Aktiviteter drevet af frivillige organisationer, ex. pårørende grupper, forældre netværk mv.

Målgruppe

Målgruppen for Familiehuset er familier med handicappede børn under 18 år. Familiehuset skal give støtte op om en god start for familier med et handicappet barn, skal understøtte familierne i krisesituationer og være et tilbud til familien i hverdagen, når det gode familieliv skal vedligeholdes. Familiehuset skal være et fagligt knudepunkt for samarbejdet mellem Socialforvaltningen, familierne og de handicappede børn.

Organisering

Familiehuset bliver en del af Handicapcentret, men vil ligge på en anden matrikel end Myndighedscentret.

Det er en forudsætning, at lokalerne er fuldt tilgængelige for alle typer af funktionsnedsættelser. Det bør også være lokaler, der kan imødekomme de aktiviteter, der skal foregå i huset, såsom

gruppeforløb, anonym rådgivning, cafeaftener for særlige målgrupper osv.

Effekt

Etableringen af et familiehus vil være en markant kvalitetsforbedring af Københavns Kommunes tilbud til familier med et handicappet barn.

Økonomi

Etableringen af et Familiehus vil medføre følgende udgifter:

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Leje af bygning (800 m2 * 1.500 kr. pr. m2)	900	1.200	1.200	1.200
- Daglig drift (rengøring, vicevært og drift)	450	600	600	600
- Omkostninger ved daglig brug af huset	525	700	700	700
- Løn og overhead til 7 fuldtidsstillinger	2.625	3.500	3.500	3.500
Serviceudgifter i alt	4.500	6.000	6.000	6.000

Tabel 2. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2013	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>						
- Forprojektering						*
- Xx						
Anlægsudgifter i alt		1.500				
Heraf til KEjd						
<i>Afledte serviceudgifter:</i>						
- Vedligehold og drift						
Afledte serviceudgifter i alt						

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 eller 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

2. Koordinerende sagsbehandlere på området for familier med handicappede børn

Baggrund

Forældregrupper til børn med handicap i København har rejst omfattende kritik af manglende koordinering af deres sagsbehandling i Handicapcenter København. Forældregruppen har beskrevet, at de oplever usammenhængende sagsbehandling. Mange familier er tilknyttet flere af Handicapcentrets enheder – Børnefamilieenheden,

Enheden for økonomisk støtte til børn med handicap og Enheden for hjælpemidler og biler. Forældrene ønsker, at familierne får tilknyttet en koordinerende sagsbehandler, som kan sikre en indgang til Handicapcentret, en samlet koordinering af familiens sager og en mere helhedsorienteret indsats.

Indhold

De koordinerende sagsbehandlere har følgende primære funktioner:

- At koordinere familiens sag i de enkelte enheder i Handicapcentret, herunder at guide borgeren videre til rette samarbejdspartner, sørge for, at der skabes kontakt og følge op på forløbet med de relevante samarbejdspartnere.
- Efter behov at deltage i familiens møder med de enkelte dele af Handicapcentret.
- At screene familiens situation, herunder have særligt blik for sorg- og krisehåndtering.
- At yde råd og vejledning om lovgivning, organisering m.v.
- At sikre overblik over det videre sagsbehandlingsforløb sammen med borgeren, fx gennem konkrete aftaleark og hyppig kontakt, fx ugentlig status pr. mail eller telefon i de perioder, hvor der er behov for det.

Målgruppe

Målgruppen for tilbuddet er familier med en sag i Børne- og familieenheden og yderligere et eller flere af Handicapcentrets enheder. I dag er der ca. 700 sådanne familier. Det skal vurderes i dialog med hver enkelt familie, om de skal have tildelt en koordinerende sagsbehandler permanent eller i perioder. Koordineringsindsatsen kan justeres op eller ned afhængigt af familiens aktuelle behov. Det forventes, at en betydelig andel af de 700 familier vil få tildelt en koordinerende sagsbehandler.

Organisering

De koordinerende sagsbehandlere vil blive en del af Handicapcentrets Børnefamilieenhed.

Effekt for borgerne

De koordinerende sagsbehandlere skal bidrage til at forbedre de tværgående processer. Borgerne skal opleve en smidigere sagsbehandling, hvor sagsbehandleren kan vejlede i forskellige ydelser på tværs af Handicapcenteret og med øvrige samarbejdspartner og hjælpe dem gennem processen trin for trin. De koordinerende sagsbehandlere skal give familier med behov en fast kontaktperson, der kan guide dem igennem sagsforløbet. Borgerne skal opleve, at der kun er én indgang til Handicapcentret.

Økonomi

Hvis der ikke tilføres ressourcer til opgaven, kan Børnefamilieenheden ikke indenfor den nuværende ramme løfte opgaven med at sikre et generelt tilbud om koordinerende sagsbehandlere Budgetforslaget vil sikre at der vil kunne gives et generelt tilbud til ovenstående gruppe familier og vil derved række betydeligt udover det tiltag om koordinerende sagsbehandler til 50 familier, der indgår i forvaltningen handleplan på området.

Såfremt der skal tilbydes en koordinerende sagsbehandler til hovedparten af de 700 familier i målgruppen, er vurderingen at der skal tilføres følgende ressourcer :

Tabel 3. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Afdelingsleder	700	700	700	700
- 6 koordinerende sagsbehandlere	3.000	3.000	3.000	3.000
- Øvrig drift	300	300	300	300
Serviceudgifter i alt	4.000	4.000	4.000	4.000

Tabel 4. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2013	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>						
- Forprojektering						*
- Xx						
Anlægsudgifter i alt						
Heraf til KEjd						
<i>Afledte serviceudgifter:</i>						
- Vedligehold og drift						
Afledte serviceudgifter i alt						

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 eller 2013 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

3. Kompetenceudvikling af medarbejdere på Handicapcenter København og styrket kommunikation med borgerne

Baggrund

Forvaltningen ønsker at styrke dialogen med familier med børn med handicap. Der foreslås derfor gennemført et kompetenceudviklingsforløb for handicapcentrets medarbejdere med

fokus på en mere ligelig balance mellem jura og socialfaglighed, gode samtaleteknikker og tydelighed og anerkendelse i møde med borgeren.

Forvaltningen foreslår også at styrke sin skriftlige kommunikation ift. familierne med handicappede børn igennem flere og mere brugervenlige vejledninger. Der gennemføres en analyse af, hvor der mangler vejledninger og hvordan de eksisterende vejledninger kan forbedres, så de i sprog og indhold matcher forældrenes situation og behov.

Indhold

Socialforvaltningen foreslår, at der gennemføres et kompetenceudviklingsforløb for medarbejdere i Handicapcentret, som arbejder med sager for børn. Forløbet skal have fokus på at styrke sagsbehandlerens praktiske dialogiske kompetencer set i den aktuelle myndighedskontekst. Forløbet har til formål at:

- Styrke samarbejdet og dialogen med familier med børn med handicap styrke medarbejdernes kompetencer på ift. at sikre den gode balance mellem de forskellige aspekter af myndighedsarbejdet, bl.a. jura, økonomi og socialfaglighed. Så opgaven kan løses effektivt og etisk forsvarligt.
- Styrke medarbejdernes kompetencer ift. at gennemføre samtaler, hvor funktionsnedsættelse har indvirkning på kommunikationen

Temaer der vil blive behandlet i forløbet er:

- Fra dialog til beslutning: Om inddragende og myndiggørende beslutningsprocesser
- Etik, magt og empowerment – myndighed og myndiggørelse; herunder
  - dilemmahåndtering
  - dialogens praksis – myndighedsudøverens imødekomme og undersøgende samtale
  - anerkendelse i praksis
- Kontakt i konflikt - når relationen er i krise

Værktøjer til konflikthåndtering mv.

Kompetenceudviklingsforløbet skal tage udgangspunkt i aktuelle dilemmaer fra medarbejdernes hverdag. Træning og feedback er en del af kurset.

De faglige organisationer inddrages i kvalificering af konceptet.

Forløbet gennemføres i 2014, men vil bygge videre på det kompetenceudviklingsforløb, der igangsættes medio 2013.

Kompetenceudviklingen understøttes af tiltag ift. den skriftlige kommunikation, så familier med et handicappet barn, får bedre vejledning og støtte. Følgende tiltag gennemføres:

- Udarbejdelse af introskrivelse til alle nye familier med børn med et handicap (overblik over HCK, hvor kan man søge hjælp, nyttige links mv.)

- Flere og mere brugervenlige vejledninger. Der gennemføres en analyse af, hvor der mangler vejledninger og hvordan de eksisterende vejledninger kan forbedres, så de i sprog og indhold matcher forældrenes situation og behov. På baggrund af analysen udarbejdes nye og forbedrede vejledninger

Endelig etableres en borgerreferencegruppe bestående af borgere fra Centerrådet, der kan give input til, hvordan dialogen mellem Handicapcentret og borgerne kan forbedres. Gruppen skal fx give input til kompetenceudviklingsforløbet, samt konkret feedback på diverse vejledninger og skrivelser.

Økonomi

Et kompetenceudviklingsforløb for 145 medarbejdere på børnefamilieområdet i Handicapcenter København vil koste ca. 1,3 mio. kr.

Det foreslås at der i 2014 afsættes 0,3 mio. kr. til en styrkelse af den skriftlige kommunikation med familier med handicappede børn.

Tabel 5. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
<i>Serviceudgifter:</i>				
- Kompetenceudviklingsforløb for 70 medarbejdere	1.300			
- Styrket skriftlig kommunikation	300			
Serviceudgifter i alt	1.600			

Ø501: Ønskeforslag

Tillidsreform – Kompetenceudvikling og vidensdeling

Baggrund

Socialforvaltningen ønsker som et led i tillidsreformen at skabe mere tid og rum til at udfolde fagligheden på den enkelte arbejdsplads – og på tværs af arbejdspladser i SOF og herunder sætte fokus på, hvordan vi arbejder med viden. For at arbejde hen i mod dette ønsker forvaltningen at gennemføre kompetenceudvikling bredt i forvaltningen, der kan understøtte følgende tre mål for tillidsreformen:

Faglig kompetenceudvikling: Socialforvaltningen skal gennem kompetenceudvikling sikre, at alle medarbejderne i forvaltningen er klædt på til at indgå i en kompetent faglig dialog og i tillidsfulde relationer med borgere, kolleger og leder. Dette skal ske med udgangspunkt i en videreudvikling af det, vi allerede gør godt og gennem at videndele om, hvor vi allerede har udviklet noget godt.

Brug af praksisbaseret viden: Socialforvaltningen skal udnytte tværfaglighed og kombinere praksisbaseret viden med generelle teorier og metoder for at skabe resultater og viden om, hvad der virker.

Fremme Sammenhængskraften: Der skal sættes fokus på at samarbejde dialog- og tillidsbaseret på kryds og tværs af organisatoriske områder. Tillidsreformen skal understøtte tværgående initiativer, der øger forståelsen for vores forskellige hverdage og fagligheder, og sikre fælles ansvar for de resultater, vi leverer for borgerne.

Indhold

Socialforvaltningen ønsker at arbejde med kompetenceudvikling, et vidensløft og en styrket vidensdeling på såvel udførerområdet som på myndighedsområdet i forvaltningen for at understøtte målene med tillidsreformen.

Arbejdet vil tage udgangspunkt i, at de forskellige målgruppeområder er meget forskellige steder i arbejdet med viden – og derfor har behov for meget differentierede indsatser. Der skal endvidere balanceres mellem fælles retning og et 'fagligt nærhedsprincip', så der er et øget rum til faglig udvikling lokalt.

Arbejdet med kompetenceudvikling, vidensløft og vidensdeling vil endvidere udnytte den viden, som tilvejebringes gennem bl.a. akkreditering. I forbindelse med akkreditering i SOF vil vi på tilbudssiden (voksen, døgn) stå med en værdifuld viden om, hvor – og på hvilke områder det kan være særligt vigtigt at sætte ind med kompetenceudvikling. Denne viden bør naturligvis udnyttes i tilrettelæggelsen af en kompetenceudviklingsindsats. På børneområdet er der en lignende afdækning i gang, som der kan tages udgangspunkt i. Ligeledes forventes forandringskompasset på sigt at generere viden, der kan bruges til vidensdeling.

Arbejdet med tillidsreformen er til og med april/maj i en analysefase, hvor det undersøges, hvad reformen nærmere skal indeholde. Dette undersøges gennem politikerbesøg på forskellige arbejdspladser, medarbejderkonferencer mv. Derved bliver rammen for det videre arbejde med tillidsreformen dannet ud fra input fra mange forskellige dele af forvaltningen.

Når analysefasen er færdig, vil der kunne peges mere specifikt på, hvilke konkrete aktiviteter ift. kompetenceudvikling og videndeling, som det vil give mening at igangsætte ift. hhv. udførersiden og myndighedssiden. Forvaltningen vil således udarbejde et mere detaljeret ønskeforslag, efter analysefasen er afsluttet.

De økonomiske konsekvenser

Tabel 1. Serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017
Serviceudgifter:				
Kompetenceudvikling og videndeling	10.000	10.000		
Serviceudgifter i alt	10.000	10.000		